



TILINPÄÄTÖS 2023

KAUPUNGINVALTUUSTO
11.6.2024



HAMINA
MAAILMANLUOKAN PIKKUKAUPUNKI

Sisällys

TOIMINTAKERTOMUS.....	3
Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
Kaupunginjohtajan katsaus.....	3
Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	4
Luottamushenkilö- ja viranhaltijaorganisaatio	6
Yleinen taloudellinen kehitys	6
Haminan kaupungin toiminnan ja talouden kehitys	8
Olellaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	10
Ympäristöasiat	10
Muut asiat	11
Arvio tulevasta kehityksestä.....	11
Merkittävimmät riskit	13
Tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen.....	15
Haminan kaupungin henkilöstö.....	16
Eläkkeelle siirtyneiden ja osa-aikaeläkkeen aloittaneiden määrä, keski-ikä ja osuus eläkelajeittain	17
Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.....	25
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	27
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	28
Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	29
Tase ja sen tunnusluvut	30
Kokonaistulot ja -menot.....	31
Hamina konsernin toiminta ja talous.....	32
Hamina konserniin kuuluvat yhteisöt	32
Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	45
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	46
Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	48
Keskeiset liitetiedot	52
Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	52
Tilikauden tuloksen käsittely	52
TALOUSARVION JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	53
Yleistä.....	53
Talousarvio	53
Tavoitteet	56
Kaupunkistrategian toimeenpano.....	57
Käyttötalouden toteutuminen	63
Strategisen johtamisen palvelualue	63
Hyvinvoiva haminalainen palvelualue	72
Vetovoimainen Hamina palvelualue.....	81
Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	93
Verotulojen erittely	94

Valtionosuuksien erittely	94
Investointien toteutuminen.....	95
Strategisen johtamisen investoinnit.....	95
Hyvinvoivan haminalaisen investoinnit.....	96
Vetovoimaisen Haminan investoinnit.....	97
Rahoitusosan toteutuminen	101
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	104
Tuloslaskelma	104
Rahoituslaskelma	105
Tase.....	106
Konsernituloslaskelma.....	108
Konsernin rahoituslaskelma	109
Konsernitase	110
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	112
Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	112
Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	113
Tuloslaskelman liitetiedot	114
Taseen liitetiedot.....	117
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	117
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	122
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	125
Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot.....	128
ERIYTTÄMISLASKELMAT	130
HAMINAN VESI -LIKELAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS	132
Toimintakertomus	132
Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut.....	136
Liikelaitoksen talousarvion toteutumisvertailu.....	139
Liikelaitoksen liitetiedot.....	142
LIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN	147
TUNNUSLUKIJEN LASKENTAKAAVAT	151
TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	154
TILINTARKASTAJIEN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	154
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA	155

TOIMINTAKERTOMUS

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kaupunginjohtajan katsaus

Vuoden 2022 tilinpäätöksen kaupunginjohtajan katsauksessa, todettiin vuoden olleen monella tapaa poikkeuksellinen. En varmaankaan ole paljoa väärässä, jos totean vuodesta 2023 samansuuntaisesti. Usealla tavalla poikkeuksellinen vuosi. Ensinnäkin, viime vuosi oli henkilökohtaisella tasolla merkittävä. Aloitin Haminan uutena kaupunginjohtajana huhtikuun alussa. Suurella mielenkiinnolla ja intoa täynnä. Toiseksi, vuosi 2023 oli ensimmäinen vuosi ilman kaupungin omaa sosiaali- ja terveystoimen palvelujen järjestämisvelvollisuutta. Kolmanneksi, meille varuskuntakaupunkina oli erityistä merkitystä Suomen liittymisestä Naton jäseneksi.

Viime vuonna akkuklusteriin liittyviä valmisteluja on tehty mm. Haminan Merivesilaitos Oy:ssä sekä myös muiden toimijoiden osalta. Etelä-Suomen aluehallintovirasto (AVI) on myöntänyt 12.2.2024 CNGR Finland Oy:n suunnittelema Haminan akkumateriaalitehtaalle ympäristöluvan.

Suomessa kansantalouden kuva heikkeni viime vuonna edelleen. Olemme olleet nollakasvun riivaamina lähes 15 vuoden ajan. Lisäksi kuvioon tullut mukaan voimakkaasti kasvanut inflaatio ja korkotaso. Yhtälö on kiristynyt.

Kaupungin taloudessa vuosi 2023 oli tuloksella mitattuna kohtuullisen kelpoinen. Tulokseen toki vaikutti mm. hyvinvointialueuudistus. Alueiden muodostamisen yhteydessä vanhan järjestelmän ns. verohännät tuloutuivat vuodelle 2023 ja omalta osaltaan vaikuttivat hyvän tuloksen muodostukseen. Taseeseen kertyi ylijäämää ”pahojen päivien varalle”.

Merkityksellistä toki on se, mistä hyvä tulos oikein muodostui. Kaupungin tulos muodostui merkittävältä osaltaan em. verohännistä sekä liikaa maksetun valtionosuuden ansiosta. Ilman verohäntiä kaupungin taloudellinen tulos olisi ollut n. 6 miljoonaa euroa negatiivinen. Saman tyyppinen, kertaeriin perustuva tulosparannus tapahtui myös edellisenä vuonna. Tämä on tietenkin huolestuttavaa, jos perustoiminnan tuloksellinen tasapaino ei ole saavutettavissa. Kaupungin talouden pohjaan on muodostunut rakenteellinen epätasapaino menojen ja tulojen välille. Epätasapaino saa valitettavaa lisävauhtia vuonna

2024 alkaneista negatiivisista valtionosuuksista. Suomessa noudatetaan ns. rahoitusperiaatetta. Kun kunnille säädetään lakisääteisiä tehtäviä ja velvoitteita, tulee myös varmistaa, että kunnilla on taloudelliset edellytykset suoriutua näistä velvoitteista. Kuntien toimintaedellytyksiä ei saa heikentää, jotta niillä edelleen on mahdollisuudet päättää omasta taludestaan ja hallinnostaan. Valtiovarainministeriön tekemä vuoden 2024 valtionosuuspäätös on vaarantamassa rahoitusperiaatteen Haminan kaupungin osalta.

Kaupungin talouden heikkeneminen ei saa enää jatkua, vaan suunnitelmallisiin toimiin on ryhdyttävä ja on ryhdytty. Todenmäköisesti seuraavat vuodet tulemme toteuttamaan suunnitelmallista talouden sopeuttamista mutta myös panostuksia, varmistaaksemme kestävänsä talouden kaupungissamme.

Tätä kirjoittaessani olemme muutaman viikon päässä suuresta kaupunkihistoriallisesta tapahtumasta. Syksyllä 2023 käynnistyi Haminan kaupungin ja Virolahden kunnan kuntaliitosselvitys, joka huipentuu toukokuussa valtuustojen kokouksissa. Liitoksen toteutuessa Haminan kaupunki olisi rajakaupunki jolla olisi myös satama. Tulevaisuuden aikaikkunassa liitoksesta voi nähdä koko alueelle uusia mahdollisuuksia ja uutta yhteistä tekemistä Uuden Haminan tulevaisuutta rakennettaessa.

Nyt on kiitoksen paikka. Toki kiitän ja kannustan hyvästä työstä aina kun sitä havaitsen mutta nyt haluaisin erityisesti kiittää vuodesta 2023 koko henkilöstöä. Jälleen keran hienosti hoidettu vuosi. Kiitos. Haluan myös kiittää kaupunkilaisia kaikesta siitä yhteisestä tekemisestä vuoden mittaan. Toivotitte myös uuden kaupunginjohtajan hienosti ja lämpimästi tervetulleeksi. Kiitos. Haluan kiittää myös meidän kaupunginvaltuutettuja, jotka uhraavat vapaa-aikaansa ja jaksamista meidän kaupunkilaisten asioiden edistämiseen.

Kiitos.

Ilari Soosalu
Kaupunginjohtaja

Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto 31.12.2023

Puheenjohtaja	Erkkilä Titta	SDP
I varapuheenjohtaja	Nyholm Janne	PS
II varapuheenjohtaja	Rautamaa Eeva	KOK
Jäsenet	Ahtola Aarni	VIHR
	Andrejev Katja	VIHR
	Ceder Johanna	Liike Nyt
	Hammarberg Anne	KESK
	Harju Petri	KOK
	Harjumaaskola Jarkko	SDP
	Hauhia Ritva	KESK
	Holopainen Heidi	SDP
	Honkanen Hannah	KESK
	Inkeroinen-Lalu Elina	KOK
	Jaakkola Jani	PS
	Kasari Jorma	VAS
	Kerkelä Harri	PS
	Kormu Jouni	SDP
	Koskiaho Vesa	KESK
	Koso Anniina	KOK
	Kytömäki Juha	KESK
	Laitinen Markku	KD
	Lanki Tapio	PS
	Muuri Riikka	SDP
	Muurman Peter	PS
	Niemelä Jalle	Liike Nyt
	Niemi Milko	KOK
	Ojala Sauli	KESK
	Paasio Henna	SDP
	Pakkanen Antti	PS
	Pasi Tero	Liike Nyt
	Peltonen Nina	SDP
	Porkka Markku	SDP
	Pousi Ritva-Leena	KESK
	Reinikka Jari	PS
	Rinne Ari	Liike Nyt
	Ruokonen Markku	KD
	Suikkanen Jaana	KOK
	Takanen Anne	Liike Nyt
	Tuomisalo Tomi	Liike Nyt
	Vapalahti Sanna	KOK
	Virtanen Ville	SDP
	Vuoksiala Tuija	KOK
	Ylidrim Roni	SDP

Puolue	Paikkamäärä 31.12.2021	Paikkamäärä 31.12.2022	Paikkamäärä 31.12.2023
KESK	7	7	7
KOK	8	8	8
KD	2	2	2
Liike Nyt	6	6	6
PS	8	8	7
SDP	9	9	10
VAS	1	1	1
VIHR	2	2	2
	43	43	43

Kaupunginhallitus 31.12.2023

Puheenjohtaja	Pakkanen Antti	PS
I varapuheenjohtaja	Inkeroinen-Lalu Elina	KOK
II varapuheenjohtaja	Peltonen Nina	SDP
Jäsenet	Honkanen Hannah	KESK
	Muurman Peter	PS
	Mäkelä Anna	PS
	Niemi Milko	KOK
	Pasi Tero	Liike Nyt
	Virtanen Ville	SDP

Palvelualueiden valiokunnat 31.12.2023

Hyvinvointivaliokunta
 Kasvatus ja koulutus -valiokunta
 Kaupunkikehitysvaliokunta
 Kilpailukykyvaliokunta
 Lupavaliokunta

Operatiivinen hallinto

Kaupungin operatiivinen organisaatio muodostuu Strategisen johtamisen, Hyvinvoiva haminalaisen ja Veto-voimaisen Haminan palvelualueista sekä vesiliikelaitoksesta. Palvelualueet on jaettu tulosalueiksi, joille on muodostettu yksi tai useampia tulosityksiköitä.

Palvelualueille muodostettujen tulosalueiden palveluista vastaa yksi tai useampi valiokunta. Tilivelvolliset on esitetty kunkin määrärahan kohdalla.



Yleinen taloudellinen kehitys

Julkisen talouden rakenteellinen, suhdannevaihteluista ja kertaluonteisista tekijöistä puhdistettu rahoitusasema on ollut alijäämäinen koko finanssikriisin jälkeisen ajan. Valtiontalous on heikentynyt koronapandemian ja Ukrainan sodan seurauksena merkittävästi. Valtio on velkaantunut voimakkaasti ja nykyisellä hallituksella on valtava työ yrittää kääntää Suomen velkaantumiskehitystä. Sopeutushaaste tulee jatkumaan tulevien hallituskausien ylitse. Väestön ikääntymisen ja syntyvyyden pienentymisen seurauksena huoltosuhde ja siten julkisen talouden kestävyys heikkenevät entisestään eikä tuottavuus ole kasvanut toivotulla tavalla. Käytännössä työperäinen maahanmuutto olisi lääke kestävyysvajeen ratkaisemiseen. Työperäistä maahanmuuttoa tulee edistää ja kasvattaa merkittävästi.

Ukrainan sodan seurauksena inflaatio on kiihtynyt historiallisen korkealle tasolle. Tämän seurauksena korkotaso lähti todella nopeaan kasvuun keskuspankkien yrittäessä hillitä inflaatiota. Sekä yleisen kustannustason nousu, että korkojen nousu haastaa voimakkaasti jo ennestään epätasapainoista kuntataloutta. Kuntatalouden kustannuspaineita lisää merkittävästi kesällä 2022 syntynyt viisivuotinen palkkaohjelma, jossa sovittiin yleistä linjaa suuremmista korotuksista eli niin sanotusta 5 vuotisesta palkkaohjelmasta. Voimakas inflaatio, korkokustannusten nousu ja kunta-alan palkkatarkaisu yhdessä valtion talouden sopeuttamisesta

koituvan laskun kanssa haastavat kuntataloutta merkittävästi myös pitkällä aikavälillä.

Maan hallituksen työmarkkina- ja sosiaaliturvan uudistuksiin ja julkisen talouden tasapainottamiseen tähtäävät lakimuutokset ovat saaneet aikaan työntekijäjärjestöjen laajan vastustuksen, joka on kiihtymässä maaliskuun aikana viikkoja kestäviksi poliittisiksi lakoiksi. Tämä tilanne tulee yhteiskunnalle kalliiksi ja ennakoitavissa on, että syksyn palkkaneuvotteluista ja liittokierroksista tulee hyvin haasteelliset. Myös kunta-alan sopimus voi vaikeuttaa palkkaneuvottelukierroksia.

Suomen talous on taantumassa. Danske Bankin ennusteen mukaan bruttokansantuote supistui 1,0 prosenttia vuonna 2023 ja pankki ennustaa BKT:n laskevan edelleen 0,4 % vuonna 2024. Suomalaisten ostovoimaa pitävät yllä toimivat työmarkkinat, jotka eivät ole suurissa määrin häiriintyneet matalasuhdanteesta. Työmarkkinoiden odotetaan pysyvän edelleen melko vakaina, vaikka muutamilla toimialoilla vähennetään työvoimaa. Monet yritykset kokevat vielä työvoimapulaa, ja palkat nousevat viime vuosia nopeammin.

Nopea inflaatio on kuitenkin syönyt kotitalouksien ostovoimaa, ja kuluttajien luottamus on vajonnut erittäin

alhaiseksi. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, energia-kriisi, nopea inflaatio ja sen seurauksena nousevat korot heikentävät kansainvälistä taloutta. Sota ja energia-kriisi haittaavat etenkin Euroopan talouden kasvua. Talouskasvun tuntuva heikentyminen Suomen tärkeimmillä vientimarkkinoilla sekä kaavailut laajat poliittiset lakot kotimaassa vaimentavat Suomen viennin kasvua.

Kuluttajahintojen keskimääräiseksi vuosimuutokseksi eli inflaatioksi muodostui 6,2 % (7,1 % vuonna 2022). Työllisyysaste kasvoi 73,4 prosenttiyksikköön (72,5 % vuonna 2021). Työttömyysaste kasvoi 7,1 prosenttiin (6,7 %). Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi 5,1 %:lla. Myös nuorisotyöttömien määrä kasvoi.

Kuntataloudessa on vuoden 2019 jälkeen ollut pelkkiä poikkeusvuosia eikä kuntien tilinpäätöslukujen yhteenvedoista ole saanut todellista kuvaa kuntatalouden tilasta. Edellisten vuosien koronatuken jälkeen sote-uudistuksen vaikutukset ovat keskeisessä roolissa vuoden 2023 tilinpäätöksissä, kun jopa puolet kuntien taloudesta siirtyi hyvinvointialueiden vastuulle. Vaikka kuntatalous jäi hieman odotuksista, saavutti se silti ennätysvahvan vuosikatteen ja tilikauden tuloksen. Poikkeuksellisen vahva 1,83 mrd. euron tulos oli seurausta kertaluonteisista eristä, jotka paransivat verorahoitusta miljardeilla euroilla.

Euromääräisesti suurin poikkeuserä oli vuodelle 2023 kertyneet vanhempien verovuosien kunnallis- ja yhteisöverotulot, jotka maksuunpantiin korkeimmilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla Kuntaliiton arvion mukaan verohäntä yltää jopa 1,4 miljardiin euroon vuonna 2023. Kunnille maksettiin ennakollisen sote-siirtolaskelman mukaan myös noin 500 miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka ovat määrä periä takaisin valtiolle lähivuosina. Ilman näitä kertaluonteisia eräiä kuntatalouden tila olisi ollut raskaasti alijäämäinen ja lähennellyt kuntatalouden vaikeimpia vuosia kiky-sopimuksen loppupuolella vuonna 2018. Kuntatalouden näkymät synkkenevät dramaattisesti lähitulevaisuudessa, kun sote-uudistuksen poikkeuserät poistuvat.

Vuonna 2023 tapahtui poikkeus 2000-luvulla, kun vuosikate riitti kattamaan investointimenot. Tämä ilmiö on toistunut vain kolmena vuotena tällä vuosituhanella. Viime vuonna investoinnit saatiin rahoitettua kokonaisuudessaan tulo- ja rahoitustuloin ilman velkaantumista.

Soten taloudelliset vaikutukset alkavat selkeytyä vasta vähitellen, mutta tilinpäätösarvot kertovat kuntakentän taloudellisen eriytymisen jatkumisesta viime vuonna. Peräti kolmannes kuntien tuloksesta syntyi Helsingissä ja Espoossa. Vaikka viime vuoden talousluvut ovatkin ennätyskellisen hyvät, on huomattava, että

12 kunnan vuosikate oli negatiivinen ja peräti 49 kunnan tulos oli pakkasella. Tämä osoittaa, että joidenkin kuntien taloushaasteet ovat jo alkaneet, vaikka kokonaistilanne ei vielä näytä synkältä viime vuoden tilinpäätöksissä. Ylipäätään sote-uudistuksen jälkeen kuntien taloudellinen tilanne on eriytynyt edelleen voimakkaasti kaikissa kuntakokoluokissa, mikä on huolestuttavaa.

Vuonna 2023 Manner-Suomen kunnista negatiivisen tuloksen teki 49 kuntaa, kun edellisenä vuonna tulos oli alijäämäinen 93 kunnassa (ennen koronaa v. 2019 tulos oli alijäämäinen peräti 223 kunnassa). Negatiivisen vuosikatteen (ns. ”syömävelka”) kuntia oli 13 (16 kuntaa vuonna 2021).

Investoinnit olivat 4,7 miljardia euroa ja laskivat edellisvuodesta 20 prosenttia. Kuntien lainakanta pienentyi peräti 5,1 miljardia euroa, ja lainakanta pieneni peräti 177 kunnassa. Kuitenkin jopa 104 kuntaa otti lisää lainaa. Tämä kuvastaa kuntien erilaista taloudellista tilannetta ja strategisia päätöksiä lainanoton suhteen.

Kuntien toimintamenot laskivat 52 % ja toimintatulot 28 % pääosin sote-uudistuksen seurauksena. Samasta syystä. kunnallisveron tuotto pienentyi 53 % ja yhteisöveron tuotto 32 %. Kiinteistöveron tuotto kasvoi 4,4 prosenttia. Jos kuntien yhteisöveron jako-osuus olisi pysynyt vuoden 2021 korotetulla tasolla niin yhteisövero olisi lisääntynyt kunnissa noin 25 prosenttia. Myös peruspalvelujen valtionosuudet pienentyivät 66 % sote-uudistuksen seurauksena. Pudotus olisi ollut vielä suurempi ilman sote-siirtolaskelmiin lopulta sisällytynyttä 500 miljoonan euron liian suurta valtionosuutta, joka vähennetään kunnilta tulevina vuosina.

Kuntatalouden kestävyttä haastaa sote-uudistus, joka siirsi kustannuksia ja tuloja valtiolle ja jätti kuntien niskaan mittavat velat ja kiinteistöt. Lisäksi pandemian ja Ukrainan sodan sekä heikon talouskehityksen seurauksena valtiontalous on rakenteellisesti noin 10 miljardia alijäämäinen. Edessä on välttämätön valtiontalouden sopeutustarve, josta koituu merkittävä lasku myös kuntataloudelle. Maan hallitus yrittää ajaa työmarkkinalakien uudistuksia ja parantaa työn kannustavuutta muun muassa sosiaaliturvaa leikkaamalla. Edelleen julkisen sektorin resurssit tulisi kohdistaa tuottavasti sekä osoittaa julkisen sektorin laajeneville tehtäville aidosti riittävä ja kestävä rahoitus. Valtionosuusjärjestelmän käynnissä oleva uudistaminen on välttämätöntä, sillä koko valtionosuusjärjestelmä on sote-uudistuksen jäljiltä rikki.

Kuntatalouden kokonaisuutena kelvollisesta vuodesta huolimatta on muistettava, että kertaluonteiset erät eivät ratkaise kuntatalouden rakenteellisia ongelmia, kuten kroonista tulojen ja menojen epätasapainoa tai mittavia investointitarpeita. Kuntien ja kuntakon-

sernien lainakanta on jo nyt suuri, ja esimerkiksi korkotason nousu luo lisäpainetta rahoituksen riittävyteen. Toisaalta erot kuntakentän sisällä ovat huomattavia ja kasvoivat sote-uudistuksen seurauksena, kuten ennakoitiin. Edelleen ikääntyvästä väestöstä ja laskevista syntyvyydestä johtuva muutos palvelutarpeeseen sekä muuttoliikkeestä johtuvat väestörakenteen muutokset edellyttävät kunnilta tulevaisuudessa mittavia sopeutustoimia. Vaikka tulevina vuosina kuntien ta-

lous ja palveluiden järjestäminen ovat paremmin ennustettavissa soten järjestämisvastuun poistuttua, työllisyyspalveluiden siirtyminen vuoden 2025 alusta kunnille sisältää kuitenkin pahimmillaan huomattavan uuden taloudellisen riskin kuntien kannalta.

Haminan kaupungin toiminnan ja talouden kehitys

Haminan asukasluku väheni 20 asukkaalla. Vuoden lopussa asukasluku oli 19 529. Vaikka kuntien välinen nettomuutto oli muutaman positiivisen vuoden jälkeen -112 asukasta ja kuolleisuus ylitti syntyneiden määrän 194 asukkaalla, nettomaahanmuutto oli peräti 282 asukasta. Syntyneiden määrä putosi kansallisen trendin tavoin 30 lapsen verran ja uusia kaupunkilaisia syntyi 89.

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 1086, kun edellisellä vuonna heitä oli 1 014. Työttömyysaste oli keskimäärin 12,6 ja heikkeni edellisestä vuodesta 1,0 % -yksikköä. Joulukuun lopussa yli vuoden työttömänä olleita oli 342 henkilöä. Määrä oli vuodessa kasvanut 69 henkilöllä. Myös nuorten työttömien määrä oli kasvanut vuoden takaisesta, sillä vuoden lopussa alle 25-vuotiaista oli työttömänä 130 (112).

Uusia yrityksiä perustettiin 79, kun vuonna 2022 yrityksiä perustettiin 77. Lopettaneiden yritysten määrä oli 46 (54 vuonna 2022). Nettolisäys oli 33 yritystä (23).

HaminaKotka sataman liikennemäärä pieneni haastavista olosuhteista johtuen 13,2 % eli 2,1 miljoonaa tonnia 14,1 miljoonaan tonniin. Tätä selitti erityisesti metsäteollisuuden viennin hiipuminen. Kesästä eteenpäin alkoi talouden taantuma näkyä satamassa voimallisesti ja niinpä liikennemäärä jäi loppuvuodesta joka kuukausi pienemmäksi kuin vuonna 2022.

Suomen suurin yleissatama on kuitenkin selviytynyt kaikista koronan ja Ukrainan sodan tuomista haasteista vähintäänkin hyvin.

HaminaKotkan Sataman lisäksi Googlen Haminan datakeskuksen merkitys on kasvanut entisestään. Yhteensä Google on investoinnit Haminaan jo noin kaksi miljardia euroa. Kesällä 2022 Google osti Haminan kaupungilta merkittävät yhteensä 50 hehtaarin maa-alueet mahdollisia datakeskuksen tulevaisuuden laajennuksia varten.

Loppuvuodesta 2021 valtion omistama Suomen Malminjalostus Oy julkaisi tehneensä kiinalaisen CNGR Advanced Material -yhtiön kanssa sopimuksen akkumateriaalitehtaan rakentamisesta HaminaKotka Sataman alueelle Haminaan. Kyseessä on miljardiluokan investointi, jonka työllisyysvaikutukset ovat merkittävät. Tehdas sai ympäristöluvan helmikuussa 2024. Rakentamisen on määrä alkaa, kun lupa on ennakoitavissa olevien valitusten jälkeen lainvoimainen.

Asuntotonttien luovutus oli edelleen hiljaista, mutta suurien teollisuustonttien kysyntä oli vilkasta. Suurten teollisuustonttien luovuttamisprosessi voi kestää useita vuosia. Suurin yksittäinen teollisuustontin luovutus vuonna 2023 tehtiin Mäkelänkankaan teollisuusalueelta Neuvottomassa (noin 2 ha, noin 200.000 €).

Asuntorakentamisen osalta YIT:n yksityinen kerrostalokohde valmistui Tervasaaren alueelle. Rakentamisen epävarmuuksista huolimatta alueella on edelleen 3 yksityistä tonttivarausta. Rakentamattomia pientalotontteja luovutettiin 1 kpl ja lisäksi 1 asuin- ja liikerakennusten tontti.

Kaupungin tulos oli 4,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tulos parani edellisestä vuodesta 3,1 miljoonaa euroa. Vesiliikelaitoksen tulos oli 0,3 miljoonaa euroa alijäämäinen ja heikkeni 0,7 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta.

Konsernitiilinpäätöksen tulos muodostui alijäämäiseksi, 1,3 miljoonaa euroa. Tulos parani edellisestä vuodesta 5,3 miljoonalla eurolla.

Vakinaisen henkilöstön kokonaismäärä pienentyi tilikauden aikana 6 hengellä. Henkilöstömenot kasvoivat vain 0,14 miljoonaa euroa (0,4 %) johtuen eläkemenoperusteisen maksun laskentaperiaatteiden muutoksesta.

Palveluiden ostot pienentyivät 97,3 miljoonaa euroa (86 %) johtuen Kymsoten lakkaamisesta ja sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen siirtymisestä hyvinvointialueen järjestämisvastuulle.

Sote-uudistuksen seurauksena toimintakate pienentyi 87,2 miljoonaa euroa (65,2 %) ja verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet yhteensä) pieneni 85,2 miljoonaa euroa (58,8 %). Verotulot pienentyivät 44,9 miljoonaa euroa (44,0 %) ja valtionosuudet 40,3 miljoonaa euroa (94,1 %).

Vuosikatetta kertyi 13,9 miljoonaa euroa, mikä oli 2,0 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän. Alkuperäiseen talousarvioon nähden vuosikate toteutui 0,1 miljoonaa euroa arvioitua suurempana. Vuosikate asukasta kohti oli 713 euroa.

Kaupungin nettoinvestoinnit olivat 20,1 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli peräti 134 %. Suurimman osan kasvusta selittää Linnoituksen Uimahalli Oy:n purkamisen ja uimahallikiinteistön siirtyminen kaupungille 31.12.2023.

Kaupungin lainakanta kasvoi vuoden 2023 aikana 14,9 miljoonaa euroa ja velkaa oli vuoden lopussa 77,9 miljoonaa euroa. Kasvusta 8,65 miljoonaa euroa selittyy Linnoituksen Uimahalli Oy:n purkamisella ja uimahallikiinteistön ja yhtiön lainan siirtymisellä kaupungille tilinpäätöshetkellä 31.12.2023. Lainakantaa kasvatti myös se, että Hamina-Asunnoilla oli 3,8 miljoonaa euroa konsernitilivelkaa Haminan kaupungille. Ilman näiden vaikutusta kaupungin lainakanta olisi kasvanut vain 2,5 miljoonaa euroa. Investoinnit kohdistettiin pääasiassa yleistä infraa ja elinvoimaa vahvistaviin toimenpiteisiin. Suurin yksittäinen kohde (pl. uimahallikiinteistön siirtyminen kaupungille) oli Tervasaaren kadun ra-

kentaminen. Suurimmat investointikokonaisuudet olivat aluepalveluiden investointeja ja kiinteistöjen perusparannuksia ja lämmitystapamuutoksia. Vuosikate kattoi poistot 137 %. Asukaskohtainen lainamäärä oli 3.987 euroa/asukas, mikä oli 765 euroa/asukas edellisvuotta suurempi.

Kaupungin taseen loppusumma oli 202 miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste heikkeni hieman ollen 55,5 % ja suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi peräti 53,7 % prosenttiyksikköä ollen 110,1 %. Suhteellisen velkaantuneisuuden yli kaksinkertaistunut tunnusluku johtuu verotulojen ja valtionosuuksien romahduksesta sote-uudistuksen jälkeen. Taseen kertynyt ylijäämä on 24,9 miljoonaa euroa.

Haminan kaupungin ylijäämäinen tulos oli mahdollinen ainoastaan merkittävien kertaerien eli edelliseltä vuodelta kertyneiden verohäntien (arvio 5,6 miljoonaa euroa) ja liikaa maksetun valtionosuuden (4,2 miljoonaa euroa) ansiosta. Ilman sote-uudistuksesta seurannutta jaksotusharhaa tilikauden tulos olisi ollut noin 6 miljoonaa euroa alijäämäinen. On huomattava, että ilman kiinteistöjen myyntivoittoja tilikauden 2022 tulos olisi ollut niin ikään lähes 6 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Sote menojen kasvusta ja kunnallisverokertymän romahduksesta johtuen kaupungin talous ajautui epätasapainoon sote-uudistuksen kynnyksellä. Muitakin haasteita riittää. Väestön ikääntyminen, ja ennustettu väkiluvun kehitys aiheuttavat haasteita ja tarpeen palvelurakenteiden ja -verkkojen kehittämiseksi.

Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Haminan kaupungin talous on ajautunut rakenteelliseen epätasapainoon ja olisi ilman merkittäviä kertaeriä ollut raskaasti alijäämäinen jo toisena peräkkäisenä vuotena. Tilastokeskuksen mukaan työpaikkojen määrä kaupungissa on vähentynyt tasaisesti vuodesta 2010 lähtien muutama poikkeusvuotta lukuun ottamatta. Verohallinnon tilastojen mukaan haminalaisten ennakonpidätysten alaisten ansiotulojen palkkasumma kasvoi vuosina 2018-2020 maan keskiarvoa reippaammin. Vuoden 2021 verotuksessa kehitys kääntyi kuitenkin päinvastaiseksi ja edelleen vuoden 2022 verotuksessa palkkasumma kehittyi koko maan keskiarvoa heikommin (Hamina +4,0 % vs. koko maa +6,4 %). Tämä näkyy Hamina kunnallisverotulojen tilitysten kertymässä, joskin vuoden 2023 tilitykset eivät ole vertailukelpoiset sote-uudistuksesta johtuen. Palkkasumman koko maata huonompi kehitys ei ole yllättävää työpaikkakehityksen lisäksi siihen tosiasiaan nähden, että ainakin vuodesta 2016 lähtien työikäinen väestö Hamina on pienentynyt vuosittain 1,1 - 2,0 %.

Kaupungin kannalta erityisen positiivista on ollut yhteisöverotulojen huima kasvu viime vuosina. Yhteisöverotulojen osalta verovuonna 2021 ei kuitenkaan päästy lähellekään vuoden 2020 tasoa. Tämä näkyi vuoden 2023 yhteisöverotilityksissä (kuntakohtainen jako-osuus lasketaan 2 vuoden viiveellä n-2 ja n-3 vuosien keskiarvon mukaan). Yhteisöverotulojen merkitys kunnan kannalta pieneni lisäksi hieman sote-uudistuksen seurauksena, sillä kuntien osuudesta kolmannes siirrettiin valtiolle kattamaan hyvinvointialueille siirtyneitä kustannuksia.

Sote-uudistuksessa hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten kattamiseksi valtionosuuksia leikattiin kuntakohtaisesti siltä osin, kuin kunnalta siirtyneet kunnallis- ja yhteisöverotulot eivät kattaneet siirty-

Ympäristöasiat

Haminan kaupunki oli Kymenlaakson ensimmäinen Hinku-kunta, joka tavoittelee 80 % kasvihuonekaasupäästöjen vähenemää kaupungin alueella vuoteen 2030 mennessä (vrt. 2007). Ekologinen Hamina -ohjelma 2019—2022 on sellaisenaan päättynyt, mutta sen tavoitteet sisältyvät edelleen kaupunkistrategiaan.

Mahdollisuus soutuveneiden lainaukseen on herättänyt huomiota. Kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman mukaiselle pyöräkadulle aiotaan selvittää uusi paikka.

Ruoka- ja puhtauspalveluissa kasvisruokien tarjontaa jatkettiin vaihtoehtona muun ruokalistan yhteydessä. Ruokahävikin vähentämistä jatketaan edelleen.

neitä kustannuksia. Hamina valtionosuudet pienentyivät peräti 94 % 2,5 miljoonaan euroon ja painuvat peräti 3,4 miljoonaa euroa miinukselle vuonna 2024. Sote-menojen viime vuosien reipas kasvu Kymenlaaksoissa käy kalliiksi Kymenlaakson kunnille. Erityisen epäoikeudenmukaiselta tuntuu Kymenlaakson perustamisesta jäsenkunnille seurannut vastuu kattaa palkkaharmonisoinnin yhteensä yli 20 miljoonan euron kustannukset tilanteessa, jossa kuntien tuotettua itse sote-palvelut vuoden 2022 loppuun saakka, valtio (hyvinvointialue) kattaa nämä kustannukset.

Linnoituksen Uimahalli Oy purettiin 31.12.2023 ja uimahallin kiinteistö ja yhtiön velat siirtyivät kaupungille. Näin kevennettiin hallinnollista työtä ja parannettiin palvelutuotannon kustannusten seurattavuutta. Uutena tytäryhtiönä kaupunki perusti helmikuussa Hamina Merivesilaitos Oy:n vastaamaan Haminaan suunnitellun akkumateriaalitehtaan prosessiveden tarpeisiin.

Kaupungin talousarviota tarkistettiin tarvittaessa osavuosikatsausten yhteydessä sekä joulukuussa valtuustossa käsiteltyinä määrärahamuutoksina. Tästä huolimatta merkittäviä ylityksiä tarkistettuun määrärahaan nähden toteutui kasvatus- ja koulutuspalveluissa, kaupunkikehityspalveluissa sekä elinkeino- ja vetovoimapaalveluissa. Edelleen budjetoimattomia kustannuksia aiheuttivat Kymenlaakson laskutushännät vuoden 2022 kustannuksista. Kaiken kaikkiaan ylityksiä tarkistettuun talousarvioon nähden toteutui 2,6 miljoonaa euroa ja määrärahan alituksia 0,7 miljoonaa euroa.

Hamina Tattoo järjestäminen joka toinen vuosi kasvattaa toimintatuottoja sekä toimintamenoja noin miljoonalla eurolla ja vaikuttaa lukujen vertailtavuuteen. Vuonna 2023 ei järjestetty Tattoota.

Kiinteistöjen energiatehokkuustoimien osalta Hamina on mukana energiatehokkuussopimuksessa vuosille 2017-2025, mikä on myös yksi Hinku-kuntien kriteeri.

Vuonna 2023 energiatehokkuustoimista merkittävimmät olivat maa- ja vesi-ilmalämpöpumppuihin siirtymisen maakaasukohteissa (lämmöntarve vuosittain noin 1150 MWh). Neuvottoman liikuntahallin sekä Teollisuuskadun varikon lämmitysjärjestelmiksi asennettiin maalämpö, kun taas Husulan koulun liikuntasali + keittiöosa sekä Pyölintie 15 lämmitysjärjestelmiksi asennettiin vesi-ilmalämpöpumput.

Jäähallin ilmanvaihto uusittiin energiatehokkaaksi, sekä sen lämmitysjärjestelmää tehostettiin yhdellä lämpöpumpulla. Aseman koululla sekä pääkirjastossa valaistus uusittiin LED-tekniikalle. Alue- ja katuvalaistusta on uusittu aktiivisesti myös vuonna 2023.

Energiasäästöjä on saavutettu vuoden 2023 toimenpiteillä sähköenergian osalta n. 25 MWh ja lämmitysenergian osalta noin 280 MWh vuodessa. CO₂-päästöjä saatiin näillä toimenpiteillä vähennettyä vuositasolla noin 55,7 tuhatta kiloa.

Kaupunki edistää joukkoliikenteen käyttöä Waltti-matkakorteilla. Kaupungin etätyöohjeistus on voimassa, ja koronatilanteen helpotettua etätyötä on jatkettu.

Paperin käyttöä on vähennetty ottamalla käyttöön keskitettyjä tulostuspalveluita sekä sähköisiä järjestelmiä. Kokouskäytännöt ovat myös sähköisiä.

Muut asiat

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen merkitystä on edelleen korostettu esihenkilöille. Ohjeet ovat jo aiemmin korvanneet muun muassa sisäisen valvonnan ohjeet sekä hankintaohjeen, jolloin ne päivitetään ja niihin kiinnitetään huomiota vuosittain. Luottamushenkilöiden eettiset pelisäännöt hyväksyttiin vuoden 2020 talousarviossa. Henkilöstön eettiset pelisäännöt hyväksyttiin vuonna 2020.

Arvio tulevasta kehityksestä

Haminan kaupungin taloussuunnitelma vuosille 2024—2026 on noin 20 miljoonaa euroa alijäämäinen siitä huolimatta, että kunnallisveroprosenttia korotettiin 1,0 prosenttiyksiköllä 9,4 prosenttiin. Kaupungin talous ajautuu syvään epätasapainoon vuodesta 2024 alkaen, kun vuosina 2022 ja 2023 talouden tasapainotaneita massiivisia kertaeriä ei enää toteudu.

Ilman veronkorotusta peruskaupungin vuosikate (pl. vesiliikelaitos) olisi ollut negatiivinen vuodesta 2024 alkaen. Veronkorotuksen ansiosta toiminnasta kertyvää tulorahoitusta mittaava vuosikate on noin 3 miljoonaa euroa vuonna 2024, mutta viimeisenä suunnitelmavuotena 2026 vuosikate on enää 1,3 miljoonaa euroa. Investoinnit joudutaan rahoittamaan lähes kokonaisuudessaan velkarahalla.

Uusia kaava-alueita ei ole avattu, vaan on uudistettu ja tiivistetty vanhoja tai osin toteutumatta olevia asema-kaava-alueita. Vesihuollon toiminta-alueen päivitys on menossa.

Pilaantuneiden tai roskaantuneiden alueiden puhdistusvelvoitteita kaupungille ei ole tällä hetkellä olemassa. Koska kaupunki voi olla tietyissä tilanteissa puhdistusvelvollinen ja koska tällaiset velvoitteet saattavat vaikuttaa olennaisesti kunnan taloudelliseen tulokseen, on ympäristöriskeihin alettu kiinnittää entistä enemmän huomiota mm. ympäristövastuisiin tarkoitettuja vakuuksia nostamalla.

Merkittävää haittaa kaupungin matkailu- ja kalastuselinkeinoille aiheuttaisi itäisellä Suomenlahdella tapahtuva öljyvahinko. Vahinkoriskin toteutumisen todennäköisyys on kasvanut Itämeren öljykuljetusten jatkuvan lisääntymisen takia.

Sidonnaisuusrekisteri ja avoin ostolaskujen tiedosto-data julkaistaan kaupungin nettisivuilla.

Kaupunginhallitus päätti 5.2.2024 käynnistää selvitykset välttämättömistä talouden sopeuttamistoimenpiteistä kaupungin talouden saattamiseksi kestäväälle uralle. Sopeuttamistarve seuraavien vuosien aikana on noin 10 miljoonaa euroa. Sopeuttamisen mittakaava on todella suuri, yli 20 prosenttia nettomenoista. Talouden tasapainottaminen on haastavaa, mutta ei mahdotonta. Viranhaltijoilta vaaditaan hyvää valmistelua ja kykyä arvioida palvelutuotantoa ja --tapoja kriittisesti ja luottamushenkilöiltä päätöksentekokykyä. Sopeuttamistoimenpiteissä onnistuminen on välttämätöntä. Toimenpiteitä on edistettävä suunnitelmallisesti ja viivytyksettä, sillä ilman tasapainottamista kaupungin taaseeseen kertyneet ylijäämät on syöty 3 vuodessa. Lisäksi ilman tasapainottamista kaupunki velkaantuu merkittävästi, sillä tulorahoitusta mittaava vuosikate ei riitä mitenkään kattamaan vuosittaisia investointimenoja.

Haminan kaupunki käynnisti yhdessä Virolahden kunnan kanssa kuntaliitosselvityksen alkusyksystä 2023. Selvitys ja yhdistymisesitys etenevät toukokuun alkupuolella molempien kuntien valtuustojen päätettäväksi. Kuntaliitos tuo toteutuessaan merkittäviä synergiahyötyä ja parantaa kuntien edellytyksiä tuottaa palveluita kustannustehokkaasti. Molemmissa kunnissa on mittavat haasteet talouden tasapainottamiselle, eikä mahdollinen kuntaliitos tietenkään yksin likimainkaan ratkaise kuntien sopeutushaasteita. Näköpiirissä kuitenkin on, että kuntaliitos on lähivuosina väistämätön, joten se kannattaisi tehdä vapaaehtoisesti ja tulevaisuutta ennakoiden tämän selvityksen pohjalta. Molemmat kunnat ovat tehneet laaja-alaisesti jo aiemmin yhteistyötä ja monet järjestelmät ovat jo nyt yhtenevät, joten valmiudet kuntaliitokselle ovat tässäkin mielessä erinomaiset.

Kuntatalouteen luettavat tehtävät painottuvat sote-uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva 2010-luvulla alkaneen ja edelleen kiihtyvän syntyvyyden alenemisen vuoksi. Kuntatalouden kestävyys ja jokaisen yksittäisen kunnan kannalta on välttämätöntä, että kasvatus- ja koulutuspalveluiden aleneva palvelutarve huomioidaan ennakkoivasti palveluverkko- ja henkilöstösuunnittelussa ja että näiden palveluiden mitoittamisessa onnistutaan niin, että palvelut järjestetään kulloinkin kustannustehokkaasti ja pedagogisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.

Haminan tilanne kasvatus- ja koulutuspalveluiden alenevan palvelutarpeen osalta ei poikkea muista kunnista, päinvastoin. Lukuvuoteen 2029-2030 tultaessa esi- ja perusopetuksen oppilasmäärä vähenee yli 500:lla. Koska ikäluokkakohtainen valtionosuus painottuu sote-uudistuksen jälkeen vuodesta 2023 lähtien täysin 0-15 -vuotiaisiin, oppilasmäärän pienentyessä jo ennestään negatiiviset valtionosuudet pienentyvät vähintään 0,5 miljoonaa vuosittain, eli kaupunki maksaa tämän verran lisää valtiolle joka vuosi. Tämä lisää talouden sopeuttamistarvetta entisestään.

Investointipaineet ovat huomattavasti tulo-rahoituksen tasoa suuremmat ja investointeja on arvioitava huolella. Todennäköistä on, että kaupungin viime vuosina merkittävästi pienentynyt lainakanta tulee kasvamaan merkittävästi. Tätä kehitystä on pyrittävä hillitsemään. Vaikka korkojen nousu onkin ainakin toistaiseksi pysähtynyt, nykyinen korkotaso tulee rasittamaan kaupungin taloutta merkittävästi.

Valtiontaloudessa on massiivinen 10 miljardin euron rakenteellinen alijäämä, jota nykyisen ja seuraavien hallitusten on kyettävä merkittävästi tasapainottamaan. Hallituksen työläinsäädäntöön ajamat lakiuudistukset ovat käynnistäneet laajat poliittiset lakot, joita saattaa seurata vaikeat työsopimusneuvottelut. Lakojen vaikutus kansantalouteen voi olla merkittävä.

Valtio on velkaantunut voimakkaasti koronapandemian ja Ukrainan sodan vaikutusten ja niiden vaatimien toimenpiteiden myötä. Valtio kantoi päävastuun koronan vaikutuksista julkiseen talouteen, mutta valtion talouden väistämättä edessä olevasta sopeutustarpeesta koituu myöhemmin lasku kuntataloudelle muiden vaikutusten lisäksi. Ukrainan sota voi kestää vielä pitkään ja vaikutukset olla arvaamattomia. Ukrainasta on jo tähän mennessä lähtenyt valtava pakolaisaalto. Myös Suomen on edelleen oltava valmiina uusien turvapaikanhakijoiden vastaanottamiseen ja kotouttamiseen.

Haminan väestön väheneminen perustuu luonnolliseen väestön vähenemiseen ja muuttotappioon maan sisäisessä muuttoliikkeessä. Viime vuonna nettomaahanmuutto Haminassa oli peräti 282 asukasta ja riitti melkein paikkaamaan väkiluvun vähenemisen. Kaupungin on palvelutuotannossaan pystyttävä vastaamaan maahanmuuttajien palvelutarpeeseen. Edelleen kuntien välistä nettomuuttoa Haminaan on pyrittävä vahvistamaan panostamalla kaupungin veto- ja pitovoimatekijöihin. Väkiluvun väheneminen on leikannut verotulokehitystä keskimäärin vähintään 0,5 miljoonalla eurolla vuodessa. Mikäli väestökehityksen osalta ei tapahdu käännettä parempaan, niin kehitys tulee jatkumaan samanlaisena myös lähivuosina, sillä luonnollinen väestönlisäys on negatiivinen pitkälle tulevaisuuteen.

Elinkeinoelämän edellytyksiin on edelleen kiinnitettävä huomiota positiivisen työpaikkakehityksen jatkumiseksi. Myös vetovoimaisten palveluiden ja tapahtumien sekä asuinalueiden kehittämistä on jatkettava ja markkinoinnissa onnistuttava.

Merkittävimmät riskit

Taloudelliset riskit

Kaupungin talous edellyttää välittömiä sopeuttamistoimenpiteitä. Keinot on valittava siten, ettei kaupunkilaisten palvelut ja työntekijöiden työhyvinvointi heikentyisi. Kaupungin palvelutuotanto on arvioitava joka suhteessa ja palveluverkko, erityisesti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta, on tarkasteltava uudelleen, jotta se vastaa nykyiseen ja tulevaisuuden palvelutarpeeseen ja taloudelliseen kantokykyyn. Edelleen verojen korotus on viimesijainen keino, jota tulee välttää. Veronkorotusvaraa ei merkittävästi ole eikä sopeutusta voida ratkaista veroja korottamalla. Palvelurakenteissa ja tuotannossa on tunnistettu merkittäviä sopeuttamismahdollisuuksia. Tosiasioiden tunnistaminen on päätöksenteon kannalta välttämätöntä, muutoin riskinä on, ettei tarvittavia päätöksiä synny ja kaupungin talous sekä vetovoima heikkenivät.

Ikärakenteen muutos ja 0-15 -vuotiaiden määrän tasainen pieneneminen vähentää nykyisessä valtionosuusjärjestelmässä vuosittain valtionosuuksia yli 0,5 miljoonalla eurolla. Valtionosuudet olivat käytännössä jo vuodesta 2023 lähtien sote-uudistuksen jälkeen monen kunnan tavoin myös Haminassa negatiiviset. Nykyinen valtionosuusjärjestelmä on rikki ja sote-uudistuksen vanki. Valtionvarainministeriö on aloittanut valtionosuusjärjestelmän uudistamisen, joka tähtää vuodelle 2026. Kuntien yhdenvertaisuuden kannalta on tärkeää, että uudistuksessa vanhat sote-järjestelmätasauserat häivyttäisiin pois, sillä Haminan osalta vaikutus on 6 miljoonaa euroa negatiivinen.

Kuntien valtionosuudet eli riittävä valtionrahoitus tulee turvata siten, että hyvinvointialueiden alijäämiä ei jatkossa rahoiteta kuntien valtionosuuksia leikkaamalla. Riski tähän on kuitenkin suuri. On muistettava, että kuntien valtionosuusleikkaus olisi nimenomaan leikkaus koulutukseen, sillä kuntien valtionosuudet ovat käytännössä rahoitusta sivistystoimeen.

Rahoitusriskit

Maksuvalmiusriskiä hallitaan maksuvalmius-suunnitella. Lyhytaikaiseen rahoitukseen kaupungilla on käytössään konsernitilien luottolimiitit sekä kuntatodistusohjelma. Konsernitiliin on liitetty 12 miljoonan euron tililimiitti.

Kaupungilla on lainasalkun jälleenrahoituslainojen sekä uusien investointilainojen johdosta jälleenrahoitusriski, jota hallitaan hajauttamalla laina-aikoja sekä suojaamalla lainasalkku markkinatilanteen mukaan.

Kuntien edessä on edelleen kallis palkkaratkaisu, korkean inflaation myötä kohonneet kustannukset, kasvaneet korot, vaimeasti kasvavat tulot ja soten jälkeen raskas velkataakka. Asetelma korostaa sitä, että kuntiin ja hyvinvointialueisiin kohdistuva sopeutus on tehtävä velvoitteiden ja normien keventämisen kautta.

Kaupungin elinvoiman vahvistamisessa on onnistuttava, sillä talouden tasapainon kannalta on välttämätöntä, että verotulot kasvavat toimintamenoja nopeammin. Tämä edellyttää uusien työpaikkojen syntymistä Haminaan.

Kaupungin vuosikate eli tulorahoitus ilman sopeuttamistoimenpiteitä on vain noin 3 miljoonaa euroa ja seuraavina vuosina lähestyy nollaa. Seuraavina vuosina investointien supistaminen tälle tasolle on mahdollista ja kaupungin velkamäärä kasvaa. Nopeasti nousut ja edelleen kasvussa oleva korkotaso aiheuttaa inflaation ja palkkaratkaisun kanssa merkittäviä haasteita käyttötaloudelle, vaikka kaupungin nykyinen lainakanta onkin vielä hyvin suojattu koronnousulta.

Kasvupaineiltaan suurimpien ja ennakoitavuudeltaan vaikeimpien sote-palveluiden siirtyminen hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle ja valtion rahoittamiseksi voi parhaimmillaan lisätä talouden hallintaa ja ennustettavuutta pidemmällä tähtäimellä.

Kuntien taloudellista riskiä kasvattaa merkittävästi, mikäli kunnille asetetaan lisää uusia velvoitteita järjestää maksuttomia palveluja. Todellinen riski on valitettavasti myös TE2025-uudistus, jonka pelätään jopa tuplaavan kuntien kustannukset pitkäaikaistyöttömyyden hoidosta, jotka Haminassa ovat tällä hetkellä noin 1,7 miljoonaa euroa.

Korkoriskeihin suojaudutaan lainasalkkuanalyyseillä ja rahoitusmarkkinoiden aktiivisella seuraamisella korkoriskinhallintastrategian tavoitteiden mukaisesti. Kaupunki suojautuu korkoriskiltä säätelemällä kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten lainojen suhdetta salkussa. Lainasalkkua suojataan myös koronvaihtosopimuksilla muuttamalla vaihtuvaa korkoa kiinteäksi koroksi. Vuoden lopussa suojausaste oli 59 %. Kaupungin kiinteäkorkoiset lainat sekä vaihtuvakorkoisiin lainoihin

kohdistuvat suojaukset lyhenevät nopeasti, sillä lainasalkun keskimääräinen laina-aika on 7 vuotta. Esimerkiksi vuosi sitten suojausaste oli vielä 92 %. Lainasalkun suojausta on arvioitava aina talousarviolainojen uudelleenrahoituksen yhteydessä.

Suurimmat luottoriskit kohdistuvat lähinnä kaupungin myöntämiin takauksiin ja antolainasaamisiin, joista merkittävä osa on omilta tytäryhtiöiltä tai osakkuusyhteisöiltä. Nämä harjoittavat liiketoimintaa ja ovat alttiina normaaleille markkinatalouden riskeille.

Haminan kaupunki omistaa yhdessä Cursorin ja YIT Oyj:n kanssa Kiinteistö Oy Hailikarin. Kaupunki on

Vahinkoriskit

Vahinkoriskit liittyvät mm. henkilöihin kohdistuviin riskeihin, omaisuusvahinkoihin, keskeytyksiin, vastuisiin sekä ympäristövahinkoihin ja onnettomuuksiin. Näihin riskeihin on varauduttu vahinko- ja vastuuvakuutuksiin, joiden kilpailutus toteutettiin keväällä 2023.

Henkilöriskit

Työturvallisuusriskejä ehkäistiin työpaikkojen sekä työsuojeluhenkilöstön kiinteällä yhteistoiminnalla. Työpaikkaselvitysten yhteydessä esiin nousseet turvallisuusepäkohdat korjattiin oikea-aikaisesti. Työterveysyhteistyötä kehitettiin edelleen myös työsuojelun näkökohdista.

Työturvallisuuteen liittyvien riskien kartoittamisessa hyödynnettävä sähköinen riskienkartoitusohjelma (RiskiPulssi) vaihdettiin syksyllä 2023 Falconyyn, joka tosiasiallisesti on sama järjestelmä kuin aiempi. Riskienkartoitusohjelma on todettu erittäin hyväksi. Falconyyn voi tehdä ilmoituksia pienistä sekä suurista havainnoista/poikkeamista sekä työyksikkökohtaiset riskienkartoitukset.

Kaupungin henkilöstön eläköityminen on edelleen suurta. Riskinä on henkilöstön työhyvinvointi ja osaan työvoiman saaminen. Tiedossa oleviin muutoksiin on reagoitu tehostamalla ennakoivaa henkilöstösuunnittelua. Lisäksi esihenkilötaitojen vahvistamiseen on kiinnitetty enemmän huomiota mm. kuukausittaisilla

taannut kiinteistöyhtiön 12,5 miljoonan euron lainat. Lisäksi yhtiölle on myönnetty kymmenen vuoden laina, jota on jäljellä 58.750 euroa. Kiinteistöyhtiön tilanne on viime vuosina parantunut ja yhtiö on pystynyt lyhentämään lainoja suunnitellusti. Yhtiön vuokrausaste oli vuoden lopussa 81 %, kun se vuotta aikaisemmin oli 79 %. Korkotason noususta johtuen yhtiöllä on viime aikoina ollut haasteita selvittää lyhennysohjelman mukaisista lainanlyhennyksistä ja lyhennysohjelmaa tarkistettiin vuoden 2023 aikana. Vuokrausastetta pitää pyrkiä edelleen nostamaan.

Vapaaehtoisten vahinkovakuutusten osalta sopimus-kumppani oli kilpailutuksen jälkeen LähiTapiola Oy ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osalta Fennia.

esihenkilötreffeillä ja koulutuksilla. Eduhouse-verkkokoulutuspalvelu otettiin alkuvuodesta käyttöön koko henkilöstölle. Se mahdollistaa jatkuvan kouluttautumisen sekä osaamisen kehittämisen.

Henkilöstön saatavuusongelmia on ollut lähinnä vetoimainen Hamina -palvelualueella. Myöskään kaikkia erityisopetuksen virkoja ei ole saatu täytettyä päteväällä opettajalla. Palkkausta on pyritty kehittämään kaikilla toimialoilla mm. henkilöstön pysyvyyden varmistamiseksi ja saatavuusongelmien vähentämiseksi.

Henkilöstömäärän vähentyessä palvelujen turvaaminen kaikissa olosuhteissa saattaa vaarantua. Ongelmatilanteisiin varaudutaan henkilöstösuunnitelmia ja tehtäväkuvia päivittämällä sekä huolehtimalla siitä, että henkilöstön osaaminen vastaa uusia vaatimuksia. Myös sijaisuusjärjestelyt on oltava kunnossa.

Omaisuuriskit

Kaupungin rakennetun omaisuuden arvon säilyttäminen tulorahoituksen mahdollistaman tasapainoisen investointiraamin puitteissa on haasteellista. Tällä hetkellä tarkistettu kiinteistöjen laskennallinen korjausvelka vastaa todellista tasoa. Lisäksi vesihuoltojohtojen, katujen ja muun infran korjausvelka on merkittävä, mutta se on kuitenkin melko hyvin hallinnassa. Korjaustarpeet saattavat syntyä ennakoimattomasti ja aiheuttaa paljon ylimääräisiä kustannuksia.

Viime vuosina on kaupungin kiinteistöissä todettu jonkin verran sisäilmaongelmia. Ongelmiin on puututtu ja tarvittavat ratkaisut on kartoitettu. Hoitamattomina niistä saattaa seurata vakavia henkilöön kohdistuvia vaikutuksia, mutta myös suuria kustannuksia. Sisäilmaongelmat ovat lisääntyneet vuodesta 2022 huomattavasti, mikä näkyy väistötilakustannuksina vuonna 2024.

Sote-palveluiden järjestämisvastuun siirtyminen 1.1.2023 alkaen aloittaneille hyvinvointialueille olisi kasvattanut kiinteistöriskin aivan uudelle tasolle. Tähän varautumiseksi kaupunki myi kolme keskeistä sote-kiinteistöään sekä uuden paloaseman maapohjiin tulevan hyvinvointialueen kiinteistöyhtiölle keuhalla 2022.

Kaupungissa on laadittu kiinteistöohjelma, joka valmistui vuoden 2019 alkupuolella. Ohjelmassa on linjattu tarkemmin kiinteistöomaisuudelle suunniteltavat toimenpiteet. Kaupungin palvelutuotannon kannalta tarpeettomille kiinteistöille käynnistetään viivytystä asianmukaiset toimenpiteet. Ensisijaisesti ne pyritään myymään ulkopuoliselle taholle tai purkamaan. Kiinteistöstrategia ja pitkäjähtäimäsuunnitelma rakennusten ylläpidolle ovat työn alla.

Tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Haminaan suunniteilla oleva akkumateriaalitehdas sai ympäristöluvan helmikuussa. Toteutuessaan tehtaan työllisyysvaikutukset olisivat todella merkittävät.

Haminan kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä

	Henkilöstömäärä 1.1.2023		Henkilöstömäärä 1.1.2023	Henkilöstömäärä 31.12.2023		Henkilöstömäärä 31.12.2023
	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä
Vakinainen	123	495	618	123	489	612
Määräaikainen	31	107	138	32	115	147
Työllistetyt	15	27	42	12	26	38
Yhteensä	169	629	798	167	630	797

Määräaikaisen henkilöstön määrää selittää osaltaan sairauspoissaolojen aiheuttama sijaistarve erityisesti niillä aloilla, jossa tietty palvelutaso on pystyttävä turvaamaan, kuten varhaiskasvatuksessa ja opetuspuolella.

Oppilas- ja opiskeluhuollon sekä laitoshuollon henkilöstö siirtyivät 1.1.2023 alkaen Kymenlaakson hyvinvointialueen palvelukseen.

Henkilötyövuodet 31.12.2023

	HTV 1	HTV 2	HTV 3
Miehet	172,27	168,50	147,82
Naiset	611,14	579,70	493,47
Yhteensä	783,41	748,20	641,29

HTV 1, palveluksessa olevien lukumäärä kalenteripäivinä. Luvuissa on huomioitu osa-aikaiset palvelussuhteet.
HTV 2, luvuista on vähennetty palkattomat poissaolot
HTV 3, luvuista on vähennetty kaikki poissaolot, myös loma-ajat

Henkilöstön ikärakenne 31.12.2023

	Henkilömäärä
Alle 30	85
30–39	124
40–49	213
50–59	248
60–64	120
65 ja yli	7
Yhteensä	797
Henkilöstön keski-ikä	47,2

Eläkekustannukset

Kevan jäsenyhteisöjen maksun rakenne muuttui vuonna 2023. Vuodesta 2023 alkaen työnantaja maksaa eläkeva-kuuttajalle palkkaperusteista eläkemaksua, joka koostuu kaikille jäsenyhteisöille yhtä suuresta työansiopohjaisesta eläkemaksusuudesta sekä jäsenyhteisökohtaista työky-vyttömyyseläkemaksua (tasausmaksu). Tasausmaksu korvaa aiemmin käytössä olleen eläkemenoperusteisen maksun. Kevan valtuuskunta vahvistaa vuosittain tasaus- maksun tiedot.

Kuntien osuus tasausmaksusta jaetaan kuntien kesken niiden verorahoituksen suhteessa, mukaan lukien valti- onosuudet. Yksittäisen kunnan maksama tasausmaksu riippuu siitä, kuinka suuret kunnan verotulot ja valtion- osuudet ovat suhteessa kaikkien kuntien verotuloihin ja valtionosuuksiin.

Tasausmaksu vuonna 2023 oli 1.207.238 euroa. Palkka- perusteisia eläkemaksuja maksettiin 4,4 milj. euroa.

Eläkkeelle siirtyneiden ja osa-aikaeläkkeen aloittaneiden määrä, keski-ikä ja osuus eläkelajeittain

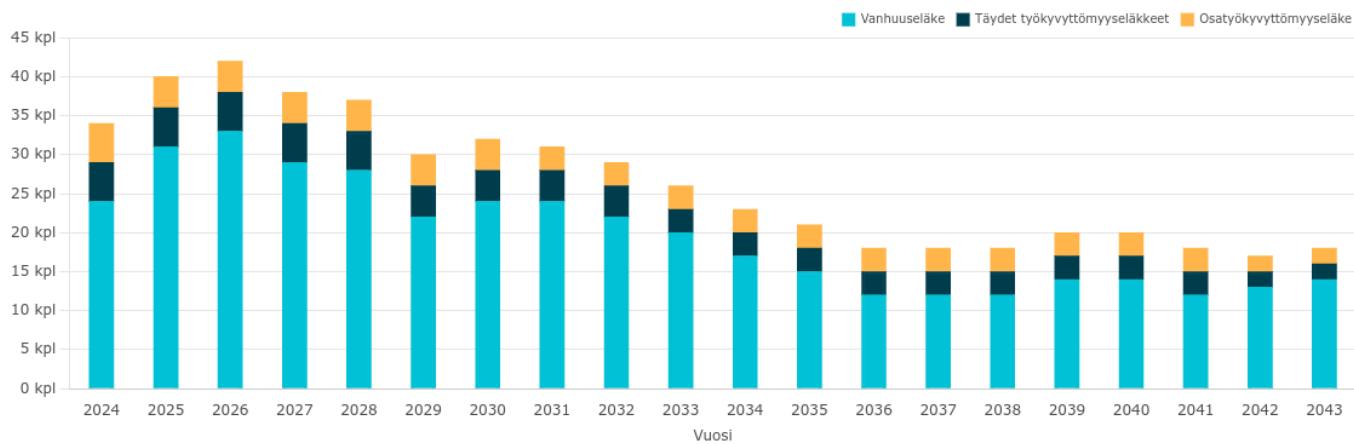
Eläkelaji	Määrä, henkilö	Määrä edelli- senä vuonna, henkilö	Muutos, henkilö	Muutos %	Keski-ikä	Keski-ian muutos	Osuus kaikista eläkkeelle siirtyneistä, %
Vanhuuseläkkeet	20	22	-2	-9	64,3	-0,21	71,4
Täysi työkyvyttömyys- eläke	3	4	-1	-25	*	*	10,7
Täysi kuntoutustuki	4	2	2	100	*	*	14,3
Osatyökyvyttömyys- eläkkeet yhteensä	1	4	-3	-75	*	*	3,6
Yhteensä	28	32	-4	-12,5	60,9	1,7	100

*Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikää ei ilmoiteta, jos henkilöiden määrä eläkelajeittain on jäänyt alle viiden

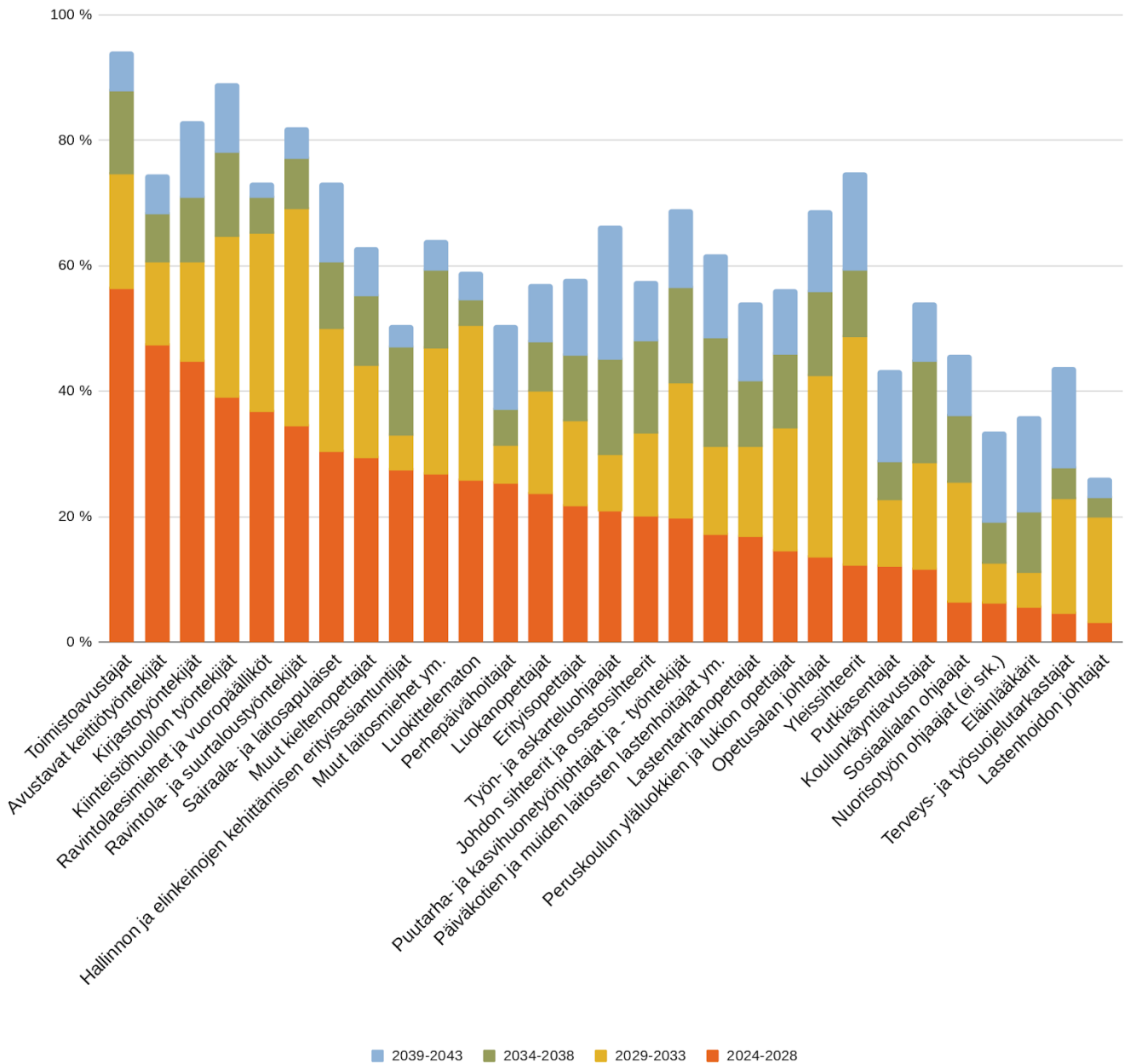
Kevan vakuutettujen eläköitymisennuste perustuu vuo- den 2023 maaliskuun lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2023 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuus, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläk- keelle siirtyvät henkilöt.

Henkilöstön eläköitymisennuste vuosina 2024–2043 (lähde Keva)

Eläköitymisennuste



Eläköitymisennuste ammattiryhmittäin 2024–2043 (Lähde: Keva)



Ennusteessa kuvataan vakuutettujen arvioitu eläköityminen suurimmissa ammattiryhmissä. Ennuste perustuu vuoden 2023 maaliskuun lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2023 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuus-, työkyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt.

Vanhuuseläkkeet sisältävät varhennetut vanhuuseläkkeet, täydet työkyvyttömyyseläkkeet sisältävät täydet

kuntoutustuet ja työuraeläkkeet ja osatyökyvyttömyyseläkkeet sisältävät osakuntoutus- tuet.

Kuvaajassa näytetään vain ne ammattiluokat, joissa on vähintään 5 vakuutettua. Vuoden 2017 eläkeuudistuksen takia alimmat eläkeiät nousevat syntymävuoden mukaan portaittain.

Henkilöryhmä	Päätyneet vakinaiset työ- tai palvelussuhteet 2022	Lähtövaihtuvuus %
Hallinto- ja toimistohenkilöstö	7	1,14
Muu sivistystoimen henkilöstö	8	1,31
Opetushenkilöstö	8	1,31
Ruoka- ja puhtauspalveluhenkilöstö	7	1,14
Tekninen henkilöstö	4	0,65
Varhaiskasvatushenkilöstö	3	0,49
Yhteensä	37	6,05

Taulukossa on kuvattuna vakinaisten päätyneiden palvelussuhteiden määrät ja lähtövaihtuvuusprosentti. Alkaneita vakinaisia palvelussuhteita oli vuonna 2023 28.

Tämän lisäksi organisaation sisällä pysyvästi tehtävää vaihtoi 4 vakituista henkilöä.

Henkilöstön sairauspoissaolot

Sairauspoissaoloja oli vuonna 2023 keskimäärin 18,11 pv/hlö, edellisenä vuonna 18,79 pv/hlö. Vuonna 2022 kuntatyöntekijöiden keskimääräinen sairauspoissaolo oli 20,7 päivää. Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä ei ole palannut koronaviruspandemiaa edeltävälle tasolle, mutta pientä laskua on jo nähtävissä. Sairauspoissaolojen määrä on myös alle valtakunnallisen tason.

Vuonna 2023 henkilöstön terveystilaprosentti oli 44. Tämä tarkoittaa sitä, että 44 % henkilöstöstä ei ollut lainkaan poissa työstä terveyssyistä. Edellisenä vuonna vastaava

luku oli 37. Työterveysyhteistyössä panostettiin ennaltaehkäisevään ja kuntouttavaan otteeseen.

4–29 päivän poissaoloissa on havaittavissa pientä laskua. Vastaavasti alle 4 päivän poissaolot ovat lisääntyneet, mikä voisi viitata siihen, että henkilöstö suhtautuu vastuullisesti siihen, että esimerkiksi flunssassa jäädyään kohtiin sairastamaan muutamaksi päiväksi.

Poissaolot yhteensä: sisältää sairauspoissaolot, työtaturmat sekä työmatkataturmat.

	Poissaolot kalenteripäivinä 2022	Poissaolotapauksia 2022	Poissaolot kalenteripäivinä 2023	Poissaolotapauksia 2023
Alle 4 pv	2 952	594	3 298	605
4–29 pv	8 683	558	6 738	421
30–60 pv	2 490	37	2 999	47
61–90 pv	826	8	1 185	11
91–180 pv	241	2	212	1
Yli 180 pv	272	1	0	0
Yhteensä	15 464	1 200	14 432	1 085

Terveysperusteiset poissaolot

	Poissaolot kalenteripäivinä 2022	Poissaolot kalenteripäivinä 2023
Sairasloma, palkallinen	12 534	11 354
Sairasloma, osapalkkainen	2 104	2 329
Sairasloma, palkaton	676	533
Yhteensä	15 314	14 216

Sattuneet työmatka- ja työtapaturmat ja vakuutusyhtiön maksamat korvaukset

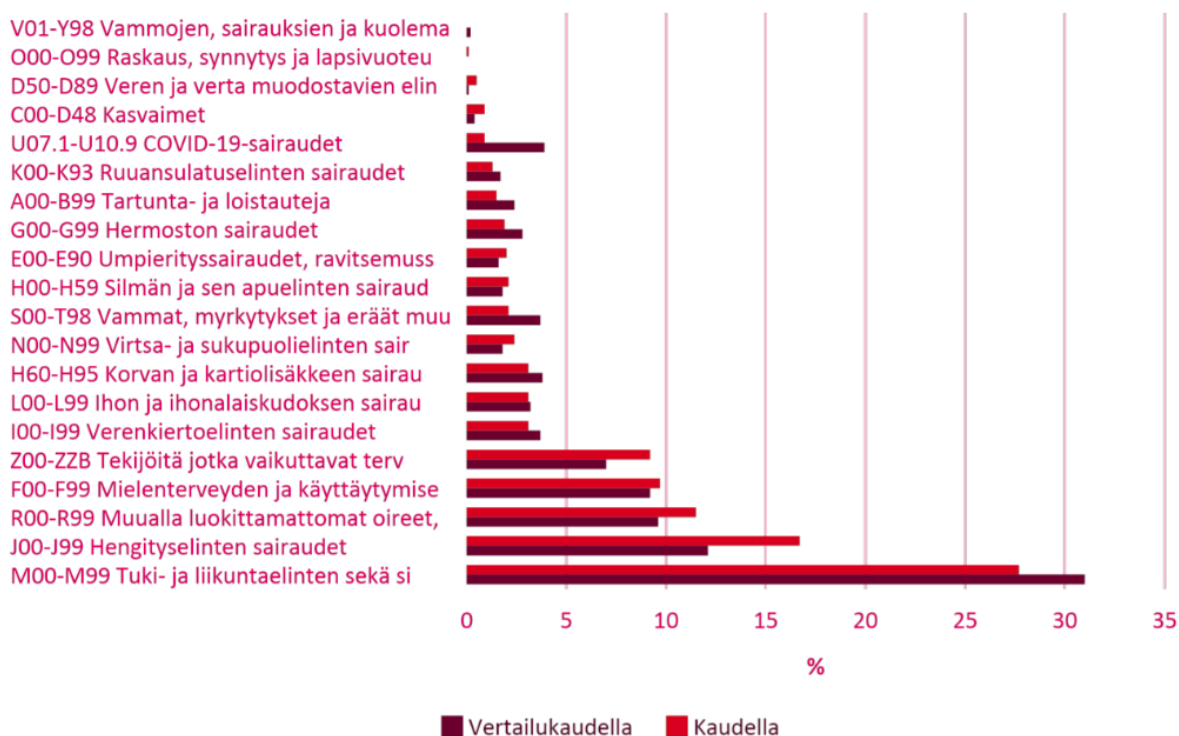
	2022		2023	
	kpl	€	kpl	€
Työmatka- ja työtapaturmat				
Työ	37	14.667	30	21.622
Työmatka	10	10.701	6	4.682
Yhteensä	47	25.368	36	26.304

Haminan kaupungin henkilöstö oli vakuutettu syyskuuhun 2023 asti LähiTapiolassa ja lokakuussa vakuutus siirtyi Fenniaan.

Poissaoloja työmatka- ja työtapaturman vuoksi oli vuonna 2022 yhteensä 150 kalenteripäivää ja vuonna 2023 216 kalenteripäivää.

Sairauspoissaolot ja käynnin syyt työterveyshuollossa (lähde: Pihlajalinna)

Työterveyskäyntien diagnoosit (ICD-10 jaotus, %)



Yllä olevassa Pihlajalinnan taulukossa vertailukausi tarkoittaa vuotta 2022 ja kausi vuotta 2023. Eniten käyntejä työterveydessä on selvästi tuki- ja liikuntaelinsairauksien takia.

Hengityselinten sairaudet ovat kasvussa verrattuna edellisvuoteen, mutta samanaikaisesti Covid-19-sairaudet ovat laskussa. Työterveys ei koronaoireissa ollut ensisijainen hoitotaho.

Työvoimakustannukset

	2022	2023
Poissaolokustannukset	€	€
Vuosiloma, säästövapaa, lomarahavapaa	2.209.768,76	2.367.863,33
Sairauspoissaolot	1.308.888,54	1.326.589,17
Perhevapaat	113.868,11	146.081,97
Muut poissaolot	127.984,35	137.578,16
Koulutus	105.917,79	96.512,74
Työtapaturmat ja ammattitaudit	11.798,37	15.015,39
Kuntoutus	2.006,47	7.377,55

Henkilöstön osallistuminen koulutuksiin

Koulutuspoissaolot	Poissaolleiden henkilölukumäärä	Poissaolot työpäivinä	Poissaolot €
Koulutus, palkallinen	356	1 146	91.378,82
Opiskelu / koulutus, palkaton	7	47	-
Oppisopimuskoulutus, palkallinen	12	42	4.420,63
Oppisopimuskoulutus, palkaton	-	-	-
Opintovapaalain alainen opintovapaa, palkaton	15	1 329	-
Täydennyskoulutus	1	6	713,29
Työsuojelukoulutus, palkallinen	1	2	118,69
Luottamusmieskoulutus, palkallinen	9	41	4.311,28
Yhteistoiminta, palkallinen	8	17	1.234,13
Yhteensä	409	2 630	102.176,84

Palkallisina koulutuksina on vuoden 2023 lukuihin laskettu mukaan kaikki palkalliset koulutukset, myös sisäiset koulutukset.

Vuonna 2023 otettiin käyttöön Eduhouse -koulutus-alusta, johon koko henkilöstöllä on rajaton käyttöoikeus. Alustalla suoritetut koulutukset eivät täysin sisälly palkallisiin koulutuksiin, koska niitä ei välttämättä

ole aina kirjattu Populukseen koulutuspoissaoloina. Ohjeistusta kirjauksista on tarkennettu alkuvuodesta 2024.

Esihenkilöiden kuukausittaisia koulutustilaisuuksia jatkettiin, joita ei myöskään ole huomioitu tilastossa.

Henkilöstön palkitseminen

Palkitsemislaji	Henkilöt	Kustannus €
Oman kunnan palvelu		
40 vuotta oman kunnan palvelua	4	2.055,75
30 vuotta oman kunnan palvelua	15	5.432,59
20 vuotta oman kunnan palvelua	24	5.544,19
10 vuotta oman kunnan palvelua	14	1.050,68
50- ja 60-vuotismerkkipäivät	44	6.600,00
Yhteensä	101	20.683,21

Tammikuussa 2023 otettiin käyttöön uudet henkilöstön palkitsemiskäytännöt. Uudistuksen myötä jo

10 vuoden palveluksesta Haminan kaupungilla palkitaan. Järjestelmävirheestä johtuen osa vuoden 2022 palkittavista on palkittu vasta vuoden 2023 aikana.

Työterveyshuolto

Kaupungin palveluksessa olevan henkilöstön työterveyshuoltopalvelut ostettiin Pihlajalinna Oy:ltä. Kustannukset vuonna 2023 olivat yhteensä 287.349,83 euroa ja vuonna 2022 255.138,51 euroa.

Työterveys sopimuksen kustannukset nousivat 4 % kesällä 2023, minkä vuoksi työterveyspalveluiden kokonaiskustannukset nousivat. Kyseessä oli tilastokeskuksen terveys- ja sosiaalipalvelujen tuottajahintaindeksin vuosimuutosta vastaava hinnantarkistus.

Korvausluokassa I oli työterveyshuollon kustannuksia 139.380,95 euroa (48,5 %) ja korvausluokan II kustannukset olivat 147.968,88 euroa (51,5 %).

Työterveyshuollon kustannukset

	2023	2022	2021
Korvausluokka I	139.380	107.485	82.938
Korvausluokka II	147.968	147.653	116.602
Yhteensä	287.349	255.138	199.540
Kela korvaus	157.600	138.000	108.000
Yhteensä	129.749	117.138	91.540

Työntekijäkohtaiset kustannukset

	2023	2022	2021
Korvausluokka I	174,88	130,60	106,19
Korvausluokka II	185,66	179,41	149,30
Yhteensä	360,54	310,01	255,49
Kela korvaus	197,74	167,68	138,28
Yhteensä	162,80	142,33	117,21

Yhteistoiminta

Työnantajan ja henkilöstön välinen yhteistoiminnan järjestäminen on sovittu Haminan kaupungin ja kaupungissa edustettuina olevien ammattijärjestöjen kesken yhteistoiminnan pelisäännöillä.

Yhteistyöelimenä toimii yhteistyötoimikunta, jossa käsitellään sekä työsuojeluyhteistoimintaa että muuta yhteistoimintaa. Yhteistyötoimikunnassa on kuusi työnantajan edustajaa, joista kaksi on kaupunginhallituksen jäsentä ja 10 henkilöstön edustajaa.

Henkilöstöpalvelut (hallintojohtaja, henkilöstöpäällikkö ja henkilöstökoordinaattori) ja pääluottamusmiehet koontuvat kuukausittain käymään läpi ajankohtaisia henkilöstöasioita. Pääluottamusmiehet tapaavat säännöllisesti myös kaupunginjohtajaa ja toimialajohtajia.

Henkilöstön oikeudenmukaisen ja tasa-arvoisen kohtelun turvaamiseksi kaupungissa on yhteistyössä henkilöstön edustajien kanssa tehty tehtävien vaativuuden arviointia kaikilla sopimusaloilla. Periaatteena on, että vaativuudeltaan saman tasoisesta työstä maksetaan samaa palkkaa. Työn vaativuuden muuttuessa tehdään tarvittavat korjaukset tehtäväkohtaiseen palkkaan. Keväällä 2023 henkilöstön edustajien kanssa käydyissä järjestelyeräneuvotteluissa kiinnitettiin erityistä huomiota palk-

kauksen yhdenvertaistamiseen ja henkilöstön saatavuuden parantamiseen. Lisäksi teknisen alan palkkataulukkoa selkeytettiin.

Henkilöstön palkitsemista uudistettiin yhteistoiminnassa loppuvuodesta 2022 ja uudet palkitsemiskäytännöt otettiin käyttöön 1.1.2023. Henkilöstöltä on tullut positiivista palautetta uudistetuista käytännöistä.

Haminan henkilöstön rekrytoinnissa noudatetaan vallitsevaa lainsäädäntöä ja tämä turvaa jo hakuvaiheessa sen, että minkäänlaista tasa-arvolain tai yhdenvertaisuuslain vastaista syrjintää ei tapahdu. Seksuaalisesta tai sukupuoleen perustuvasta häirinnästä ei ole tullut yhtään ilmoitusta työsuojeluun.

Vuonna 2023 otettiin käyttöön Haminan kaupungin henkilöstöä koskeva EU-direktiivin mukainen työkalu väärinkäytösilmoitusten tekemistä varten (ns. whistleblowing). Väärinkäytösilmoituksia ei vuoden 2023 aikana tullut yhtään.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Riskienhallinnan viitekehys ja sen seurannan työnjako on määritelty kaupunginvaltuuston hyväksymissä perusteissa, jotka päivitettiin vuonna 2019 vastaamaan muuttunutta toiminnanohjausta. Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta raportoidaan tilinpäätöksen lisäksi toisen osavuosikatsauksen yhteydessä. Lisäksi vuodesta 2022 lähtien kaupunginhallitukselle on raportoitu talouden ja toiminnan kannalta olennaisista seikoista osavuosikatsausten käsittelyn yhteydessä. Sisäisestä valvonnasta pyritään näin tekemään suunnitelmallista ja dokumentoitua toimintaa, jonka toteutumisesta kaupunginhallitus seuraa säännöllisesti talousarviovuoden aikana.

Lisäksi kaupunginhallitus käsittelee osana tilinpäätöstä palvelualueittain laaditut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteot. Myös talousarvion tavoitteiden toteutumista arvioidaan riskienhallinnan näkökulmasta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista on annettu ohjausta ja neuvontaa talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Johtotiimin valmistelemaa riskirekisteriä ei päivitetty vuonna 2023, vaan se käsitellään kaupunginhallituksessa keväällä 2024. Kaupungin toiminnan kannalta olennaiset riskit on jaoteltu neljään eri luokkaan sen mukaan, mihin kaupungin strategian toteuttamisen kannalta tärkeään tavoitteeseen riski liittyy. Riskirekisteriä ylläpidetään säännöllisesti, ja se viedään vuosittain tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Johdon asiantuntijapalveluissa seurattiin toimielinten päätösten lainmukaisuutta. Käytännössä kaikkiin vaativiin päätöksentekotilanteisiin liittyi etukäteisneuvontaa, jossa tavoitteena on päätöksen oikeellisuuden turvaaminen. Hallintosääntöä seurataan ja päivitetään säännöllisesti. Viranhaltijapäätökset saatetaan toimielimille tiedoksi mahdollisen otto-oikeuden käyttämistä varten. Päätökset ovat nähtävissä myös kaupungin nettisivuilla.

Tavoitteiden toteutumista ja toiminnan tuloksellisuutta sekä kaupunkistrategian toteutumista seurattiin osavuosikatsauksien yhteydessä, jotka vietiin valtuuston käsiteltäväksi. Kuntalain mukaan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa arvioi myös tarkastuslautakunta antamassaan arviointikertomuksessa.

Talouden seurannan välineenä oli web-raportointi, jossa on jatkuvasti päivittyvät talouden toteutumaraportit. Kokonaistilanteesta raportoituihin toimielimille säännöllisesti. Talousarvion poikkeamisista raportoituihin sekä tarvittavat määrärahamuutokset tehtiin vähintään osavuosikatsauksissa, joita annettiin valtuustolle viime vuonna kaksi. Lisäksi vuoden 2023 viimeiset talousarviomuutokset käsiteltiin joulukuun kaupunginvaltuustossa.

Taloutta ja toimintaa arvioidaan säännöllisesti myös johtoryhmissä ja työpaikkalavereissa.

Palveluiden hinnoittelun ajantasaisuutta seurataan. Sisäisen vuokrien määrittely on uudistettu vastaamaan paremmin Suomessa yleisesti käytössä olevia sisäisen vuokran laskentamenetelmiä jo vuoden 2020 alusta lukien. Taksojen ja maksujen ajantasaisuus tarkistettiin.

Tiliöintejä tarkastettiin laskujen hyväksymisen yhteydessä. Kassojen tarkistukset tehtiin ennalta ilmoittamalla.

Vakuutusturvaa arvioidaan säännöllisesti ja omaisuusluettelo päivitetään vuosittain. Kaupungin omaisuus- ja henkilöstöriskejä arvioidaan vähintään vakuutusturvan kilpailuttamisen yhteydessä. Vakuutusturva kilpailutettiin vuonna 2023. Rakennushankkeissa on otettu kiinteistövakuutuksen riskilisävuakuutus. Myös julkisyhteisön hallinnon vastuuvakuutuksen kattavuutta on laajennettu aiemmin. Vakuutusasioissa hyödynnetään vakuutusmeklarin asiantuntemusta.

Häiriötilanteiden aikaista toimintaa varten on nimetty johtoryhmä. Kaupungin kokonaisturvallisuussuunnitelma on laadittu vuoden 2021 aikana. Ukrainan sodan seurauksena kokonaisturvallisuuden täytäntöönpanoon on kiinnitetty entistä enemmän huomiota ja vuoden 2022 aikana perustettiin erillinen turvallisuusjohtoryhmä.

Omaisuuksien hankinta- ja luovutusrajat on määritelty hallinto- ja toimintasäännöissä sekä talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Hankintoja kilpailutetaan joko omana työnä, Sarastian kautta tai hyödyntämällä Hanselin (ent. KL-kuntahankinnat) kilpailutuksia. Kaupungin omia hankintoja varten käytössä on sähköinen järjestelmä (Cloudia).

Rakennusomaisuuden osalta toimintaa ohjaa kiinteistöohjelma, jonka päivitys on käynnissä. Ohjelma on osa kaupungin strategian toimeenpano-ohjelmaa. Kaupungin tilojen sisäilma-asioita seuraa sisäilmatyöryhmä, joka kokoontuu säännöllisesti.

Pitkäkestoiset sopimukset on talletettu sopimuksen hallintajärjestelmään, jossa on määritelty myös sopimuksesta vastuussa olevat viranhaltijat. Sopimusten seurannassa on apuna sähköinen sopimusarkisto (Jemma) sekä Cloudia sopimustenhallintajärjestelmä, joka mahdollistaa sopimuksen koko elinkaaren hallinnan (hankintapäätöksestä sopimukseen sekä sopimuksen jatkuvaan hallintaan). Sopimusjohtamisen osaaminen korostuu palvelujen ostojen lisääntymisen johdosta sekä organisaatiomuutosten myötä.

Kaupungin kehittäminen toteutetaan usein projektien muodossa ja erilaisten hankkeiden määrä on jatkuvassa kasvussa. Projektien hallinnoinnissa on ollut puutteita, joihin on vastattu paremmalla ohjauksella ja neuvonnalla. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeistusta on myös tältä osin täsmennetty.

Hankerahoituksen ja avustusten merkitys kaupungin peruspalveluiden kehittämisen ja kasvavien palvelutarpeiden rahoittamisen kannalta on korostunut peruspalveluiden valtionosuusrahoituksen sijaan viime vuosina. Avustus- ja hankehaun osaamista on vahvistettu ja kehitystyö jatkuu edelleen. Hanke- ja avustushaun prosessit on kuvattu ja prosessi on tarkoitus jalkauttaa vuoden 2024 aikana.

Aktiivisen tuen mallin avulla edistetään henkilöstön työkykyä ja työssäjaksamista.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa ei ole havaittu virheitä tai rikkomuksia.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Toimintatuotot pienentyivät peräti 10,7 miljoonaa euroa (33 %) edellisvuodesta noin 21,3 miljoonaan euroon. Pudotus selittyy vuonna 2022 toteutuneilla merkittäväillä kertaerillä, jotka muodostuivat sote- ja pelakiinteistöjen myynnistä hyvinvointialueelle sekä tilikaudella toteutuneista merkittävistä maakaupoista ja rasitekorvauksesta.

Toimintakulut olivat yhteensä 68,1 miljoonaa euroa. Toimintakulut pienentyivät edellisvuodesta noin 98 miljoonaa euroa (59 %). Palvelujen ostot pienentyivät 97 miljoonaa euroa (86 %) johtuen sote- ja pelastustoimen kustannusten siirtymisestä hyvinvointialueelle. Henkilöstömenot kasvoivat vain 0,1 miljoonaa euroa (0,4 %) johtuen kuntien eläkemenoperusteisen maksun perusteiden muutoksesta sote-uudistuksesta johtuen. Aineiden ja tarvikkeiden ostot pienentyivät 1,6 miljoonaa euroa (19,1 %) johtuen pääosin energian hinnan laskusta.

Toimintakate pienentyi 87,2 miljoonaa euroa (65,2 %) ja oli 46,5 miljoonaa euroa.

Verotulot laskivat edellisvuodesta lähes 45 miljoonaa euroa (43,9 %). Kunnallisveroja kertyi 37,4, yhteisöveroja 12,1 ja kiinteistöveroja 7,7 miljoonaa euroa. Kunnallisverotuotot puolittuivat edellisestä vuodesta sote-uudistuksesta johtuen. Yhteisöverotulot laskivat niin ikään samasta syystä johtuneesta kuntaryhmän jako-osuuden pienennyksestä sekä haminalaisten yhteisöjen verovuoden 2021 edellisvuotta pienemmästä verotettavasta tuloksesta johtuen. Kiinteistöverot kasvoivat 0,4 miljoonaa euroa.

Valtionosuudet pienentyivät peräti 40,3 miljoonaa euroa. Peruspalvelujen valtionosuus oli verotulojen tasaus huomioiden vain 1,0 miljoonaa euroa. Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus painui Haminan osalta jopa 0,2 miljoonaa euroa negatiiviseksi viime vuosien huikeasta yhteisöverotulojen kehityksestä johtuen.

Valtionosuudet romahtivat sote-siirtolaskelmista johtuen, sillä verotulojen leikkaus ei riittänyt kattamaan sotemenoja. Valtionosuudet putoavat vielä rajummin vuonna 2024 ja todellisuudessa Hamina sai yli 4 miljoonaa liikaa valtionosuutta vuonna 2023. Valtionosuuspäätöksessä on erotettu varainhoitovuodesta 2010 lähtien toteutetuista veroperuste muutoksista johtuva kunnallisverotulo muutoksia vastaava veromenetyksen korvaus erilleen kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta. Veromenetyksen korvaus oli 3,2 miljoonaa euroa. Opetus-

ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet olivat -1,7 miljoonaa euroa.

Korot nousivat historiallisen alhaiselta tasolta huomasti. Korkokulut olivat 939.000 euroa (167.000 euroa v. 2022). Lainasalkun keskikorko (ml. korkosuojaukset) vuonna 2021 oli 1,12 %, kun se edellisenä vuotena oli 0,45 %. Tilinpäätöshetkellä lainakannasta oli suojattu kiinteällä korolla tai korkojohdannaisilla yhteensä 59 %.

Kymenlaakson Sähkö Oy maksoi kaupungille osinkoa 0,4 miljoonaa euroa. Haminan Energia Oy ei maksanut osinkoa vuonna 2023.

Vuosikatetta kertyi 13,9 miljoonaa euroa, mikä oli 2,0 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän. Vuosikate kattoi poistot 137 % (109 %).

Poistot yhteensä olivat 10,1 miljoonaa euroa ja pienentyivät edellisvuodesta 6,6 %.

Kaupungin tulos sisältäen vesiliikelaitoksen oli 3,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tulos parani edellisestä vuodesta 2,7 miljoonaa euroa.

Bruttoinvestoinnit olivat 22,3 miljoonaa euroa ja nettoinvestoinnit 22,1 miljoonaa euroa. Investointien tulo-rahoitusprosentti oli 62 % (125 %). Lukuihin vaikuttaa uimahallikiinteistön siirtyminen kaupungille. Suurimmat varsinaiset investointikohteet olivat aluepalveluiden investoinnit 7,3 miljoonaa euroa sekä vesihuollon saneeraus- ja uusinvestoinnit yhteensä 2,0 miljoonaa euroa.

Kaupungin lainamäärä oli vuoden lopussa 77,9 miljoonaa euroa. Kokonaislainamäärä kasvoi 14,9 miljoonaa euroa. Lainamäärästä 58,4 miljoonaa euroa oli pitkäaikaisia talousarviolainoja. Lyhytaikaista kuntatodistusta oli tilinpäätöshetkellä nostettuna 16 miljoonaa euroa. Konsernitilin tililimiittiä oli käytössä 2,5 miljoonaa euroa ja loput 1,0 miljoonaa euroa muodostui konsernitilivelasta tytäryhteisöille.

Haminan Vesi-liikelaitoksen liikevaihto pienentyi 0,4 miljoonaa ollen 6,3 miljoonaa euroa. Liikelaitoksen tilikauden alijäämä oli 0,3 miljoonaa euroa. Vesiliikelaitoksen erillistilinpäätös on osa kaupungin tilinpäätöstä. Se esitetään omassa pääkohdassaan.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
Kaupunki ja vesiliikelaitos	1 000 euroa	1 000 euroa
Ulkoiset tuotot ja kulut,		
Toimintatuotot	21 278	31 987
Valmistus omaan käyttöön	310	314
Toimintakulut	-68 135	-166 055
Toimintakate	-46 546	-133 754
Verotulot	57 305	102 244
Valtionosuudet	2 514	42 809
Rahoitustuotot ja -kulut	650	590
Korkotuotot	464	220
Muut rahoitustuotot	1 118	555
Korkokulut	-872	-167
Muut rahoituskulut	-59	-18
Vuosikate	13 922	11 888
Poistot ja arvonalentumiset	-10 151	-10 866
Tilikauden tulos	3 771	1 022
Poistoeron vähennys	-521	
Vapaaehtoisten varausten lisäys	525	0
Tilikauden yli-/alijäämä	3 776	1 022

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	31,4	19,3
Vuosikate/Poistot, %	137,2	109,4
Vuosikate, €/asukas	713	608
Asukasmäärä 31.12.	19 529	19 549

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
Kaupunki ja vesiliikelaitos	1 000 euroa	1 000 euroa
Toiminnan rahavirta	13 676	2 965
Vuosikate	13 922	11 888
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-246	-8 921
Investointien rahavirta	-21 331	8 063
Investointimenot	-22 323	-9 569
Rahoitusosuudet investointimenoihin	166	115
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	827	17 517
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 654	11 030
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	641	449
Antolainasaamisten lisäys	-176	-34
Antolainasaamisten vähennys	817	483
Lainakannan muutokset	14 870	-12 438
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 179	1 116
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 813	-15 421
Lyhytaikaisten lainojen muutos	13 504	1 867
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-7 841	-2 024
Rahoituksen rahavirta	7 670	-14 014
Rahavarojen muutos	15	-2 984
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12. (1000 euroa)	442	426
Rahavarat 1.1. (1000 euroa)	427	3 410
	15	-2 984
	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1000 euroa	3 670	6 484
Investointien tulorahoitus, %	62,8	125,8
Laskennallinen lainanhoitokate	1,7	1,5
Kassan riittävyys, pv	2	1
Asukasmäärä 31.12.	19 529	19 549

Tase ja sen tunnusluvut

Kaupunki ja vesiliikelaitos

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
I 000 euroa			I 000 euroa		
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 93 789	1 90 161	OMA PÄÄOMA	1 08 896	1 12 193
Aineettomat hyödykkeet	882	979	Peruspääoma	78 205	85 276
Aineettomat oikeudet	6	51	Arvonkorotusrahasto	5 287	5 289
Muut pitkävaikutteiset menot	876	928	Muut omat rahastot	476	476
Aineelliset hyödykkeet	1 37 452	1 26 192	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	21 151	20 129
Maa- ja vesialueet	34 675	34 470	Tilikauden yli-/alijäämä	3 776	1 022
Rakennukset	51 145	43 630			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	45 056	44 021	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	2 996	3 000
Koneet ja kalusto	2 072	1 459	VARAUKSET		
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	4 503	2 612	Poistoero	521	0
Sijoitukset	55 455	62 990	Vapaaehtoiset varaukset	2 475	3 000
Osakkeet ja osuudet	47 175	54 068	PAKOLLISET VARAUKSET	144	163
Muut lainasaamiset	7 940	8 702	Muut pakolliset varaukset	144	163
Muut saamiset	341	220			
			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	249	220
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	152	142	Lahjoitusrahastojen pääomat	249	220
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	152	142			
			VIERAS PÄÄOMA	89 322	81 903
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 665	7 176	Pitkäaikainen	52 696	51 530
Saamiset	7 224	6 729	Lainat rahoitus- ja vakuutus- laitoksilta	51 988	50 822
Pitkäaikaiset saamiset	20	20	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Muut saamiset	20	20	Liittymismaksut ja muut velat	708	708
Lyhytaikaiset saamiset	7 204	6 729	Lyhytaikainen	36 626	30 373
Myyntisaamiset	2 260	3 009	Joukkovelkakirjalainat	16 000	
Lainasaamiset	3 867	2 145	Lainat rahoitus- ja vakuutus- laitoksilta	8 897	8 697
Muut saamiset	545	1 239	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Siirtosaamiset	531	336	Lainat muilta luotonantajilta	986	3 482
Rahat ja pankkisaamiset	442	427	Saadut ennakot	72	18
			Ostovelat	4 806	10 892
			Muut velat	909	1 549
			Siirtovelat	4 955	5 735
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 01 606	1 97 479	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 01 606	1 97 479

TUNNUSLUVUT

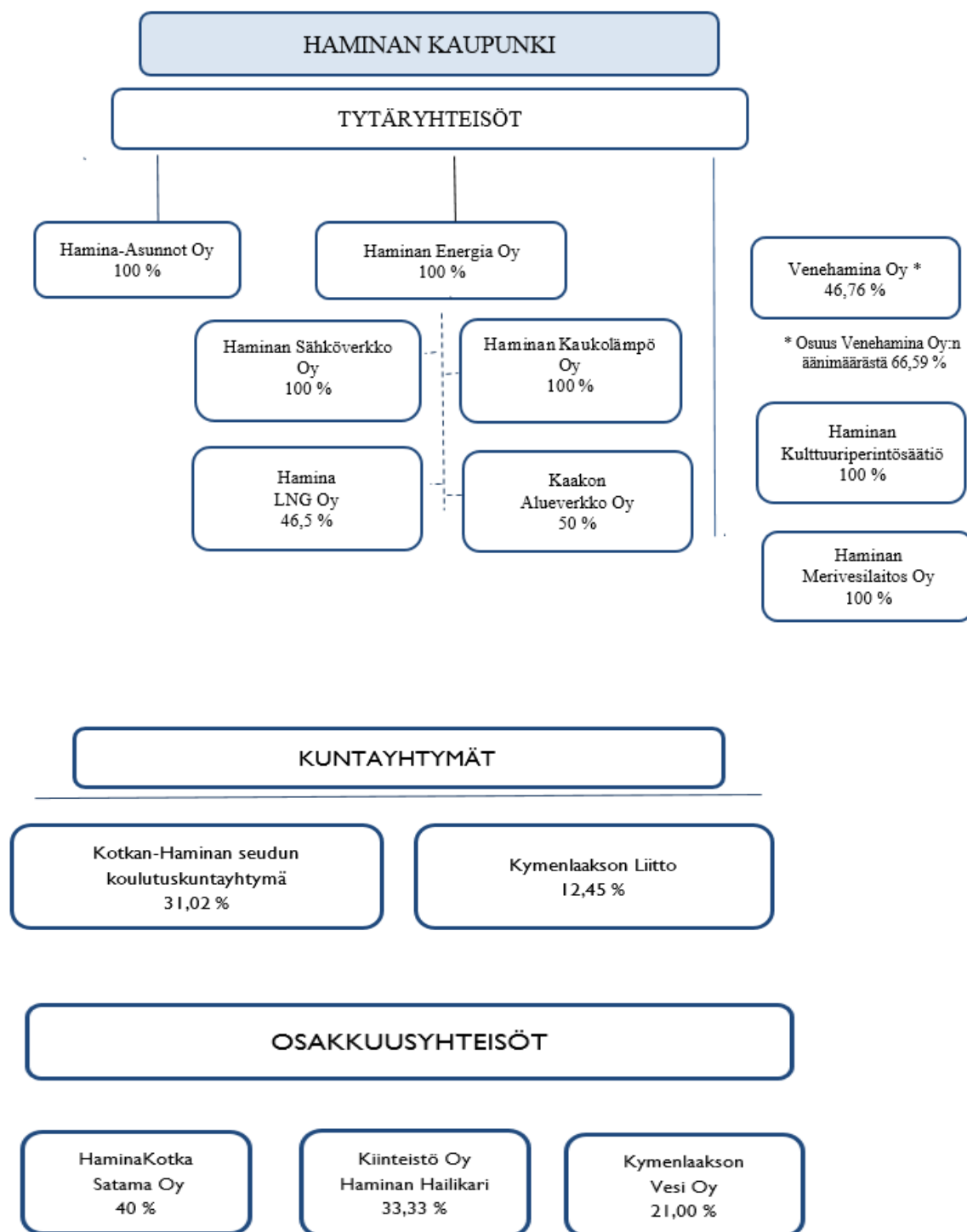
	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	55,5	58,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	110,1	56,4
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	24 927	21 151
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 276	1 082
Lainakanta 31.12. 1000 €	77 872	63 002
Lainakanta 31.12. €/asukas	3 987	3 223
Lainat ja vuokravastuut, 1000€	85 006	70 496
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 353	3 606
Lainasaamiset, 1000 €	7 940	8 702
Asukasmäärä	19 529	19 549

Kokonaistulot ja -menot

TULOT	milj.€	%	MENOT	milj.€	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	21,3	19,5	Toimintakulut	68,1	67,4
Verotulot	57,3	52,6	- valmistus omaan käyttöön	-0,3	-0,3
Valtionosuudet	2,5	2,3	Korkokulut	0,9	0,9
Korkotuotot	0,5	0,4	Muut rahoituskulut	0,1	0,1
Muut rahoitustuotot	1,1	1,0	Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät			Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden			- Pakollisten varausten muutos	0,0	0,0
luovutusvoitot	-0,2	-0,2	Investoinnit		
Investoinnit			Investointimenot	22,4	22,1
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,2	0,2	Rahoitustoiminta		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden			Antolainasaamisten lisäys	0,1	0,1
luovutustulo	0,8	0,8	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	9,8	9,7
Rahoitustoiminta			Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,0	0,0
Antolainasaamisten vähennys	0,8	0,7			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11,2	10,3			
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	13,5	12,4			
Kokonaistulot yhteensä	108,9	100,0	Kokonaismenot yhteensä	101,1	100,0

Hamina konsernin toiminta ja talous

Hamina konserniin kuuluvat yhteisöt



Kaupungin merkittävin konsernitaseen ulkopuolinen omistus on HaminaKotka Satama Oy, josta kaupunki omistaa 40 %. Kymenlaakson Sähkö Oy:n omistus on 13,88 %.

Konsernirakenne muuttui tilikauden aikana Haminan Energia Oy:n myytyä tytäryhtiö Haminan Kaasuverkko Oy:n ja osakkuusyhtiö Rohe Solutions Oy:n sekä Haminan kaupungin perustettua uuden tytäryhtiön Haminan Merivesilaitos Oy:n.

Konsernin toiminnan ohjaus ja tavoitteiden toteutuminen

Konsernin toiminnan ohjausta on käsitelty konserninelontekokohdassa.
Talousarviossa määriteltiin tärkeimmille konserniyh-teisöille seuraavat tuloutustavoitteet.

	Tavoite	Toteutuma 2023
HaminaKotka Satama Oy	Sopimuksenmukaiset velvoitteet ja sitoumukset	Toteutui
Haminan Energia Oy	Kaupungille tuloutetaan osinkotuloja 1,0 M€	Ei toteutunut
Hamina-Asunnot Oy	ei tuloutustavoitetta	
Linnoituksen Uimahalli Oy	ei tuloutustavoitetta	

Yhteisön nimi

Haminan Energia -konserni

Konsernirakenne

Haminan Energia Oy (emoyhtiö)
Haminan Sähköverkko Oy (100,0 %)
Haminan Kaasuverkko Oy (100,0 %) 31.1.2023 asti
Haminan Kaukolämpö Oy (100,0 %)
Hamina LNG Oy (46,5 %)
Kaakon Alueverkko Oy (50,0 %)
Rohe Solutions Oy (50,0 %)

Toiminta-ajatus

Haminan Energia -konsernin omistajapoliittisena päätavoitteena on kestävästi turvata energiahuollon toimintavarmuus, energian laatu ja kilpailukykyinen hinta sekä energia-toimialan kehittäminen paikallisesti ja valituilla toimialoilla myös kansallisesti.

Haminan Energian tulee toiminnassaan ja hinnoittelussaan toimia tasapuolisesti ja kustannusvastaavasti sekä kehittää energianhuoltoverkostoja ja palveluntarjontaa niin, että alueen luonnollinen kasvu on mahdollista.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet 2023

Tavoite	Arvio tavoitteen toteutumisesta	Toteutunut Kyllä /Osittain /Ei
Perusliiketoimintoihin liittyvien energiahyödykkeiden toimitusvarmuuden ja riittävän laatutason ylläpitäminen.	Kaukolämmön osalta toimitusvarmuus on ollut erittäin hyvä, käytännössä 100%. Ts. asiakkaalle näkyviä häiriöitä ei ollut vuonna 2023. Sähköverkon osalta keskeytysten lukumäärä asiakasta kohti on huomattavasti vuotta 2022 alhaisempi. Keskeytysten kesto-aika sen sijaan oli pidempi kuin vuonna 2022 mutta valtakunnallisesti tarkasteltuna erittäin hyvällä tasolla.	Tavoitteet toteutuivat.
Kaukolämmön tuotannossa tavoitteena on, että uusiutuvan energian osuus on yli 80 %.	Vuonna 2023 uusiutuvan energian osuus oli noin 87 %. KPA-laitoksen käytettävyyttä oli koko vuonna 100%, sekä yhteistyö lämmön ja polttoainetoimittajien kanssa on toiminut moitteettomasti.	Tavoitteet saavutettiin.
Panostetaan voimakkaasti kaukolämmön jakelun ja hiilineutraalin tuotannon kehittämiseen toiminta-alueella.	Kaukolämmön saatavuutta kaupungissa on edelleen parannettu strategian mukaisesti. Vuoden 2023 aikana runkoverkkoa on rakennettu noin 1 500 m ja kaukolämpöverkkoon liitettiin uusia asiakkaita 28 kpl. Uusien kohteiden myötä kaukolämmön volyymikasvu on noin 7 GWh. Kiinteän polttoaineen (KPA) laitoksella otettiin käyttöön marraskuussa pesuri- ja lämmöntalteenottolaitteisto, jolla on tavoitteena tulevaisuudessa korvata polttamalla tehtyä energiaa noin 10 GWh/vuosi. Verkon käytön ja hallinnan parantamiseksi hankittiin paineenpitopumppaamo,	Toimittu strategian ja hiilineutraalius-tavoitteen mukaisesti ja päästy tavoitteisiin.

	jolla pyritään tehostamaan vihreän energian toimitusta ja vähentämään fossiilisen polttoaineen käyttöä.	
Sähköntuotannossa tavoitellaan täysin päästöttöntä tai uusiutuvaa tuotantoa. Konserni panostaa jatkossakin päästöttömän sähkön tuotantoon Suomen Voiman kautta.	Suomen Voiman sähköntuotannosta päästöttömän/uusiutuvan osuus on merkittävä. Vuoden 2023 aikana luovuttiin omasta tuulisähköntuotannosta.	Toteutunut tavoitteiden mukaisesti
Tavoitellaan kansallisesti merkittävää markkina-asemaa energjakaasujen liiketoiminta-alueella kehittämällä ja monipuolistamalla palvelutarjontaa. Konserni kehittää energiatoimialaa paikallisesti mm. panostamalla paikalliseen palvelutuotantoon.	Strategiaa tältä osin muutettu ja edetty uudistetun strategian mukaisesti. Tämän seurauksena Haminan Kaasuverkko Oy:n hinnasto asiakkuudet on myyty 31.1.2023 ja Rohe Solutions Oy:n osakkuudesta on luovuttu 31.8.2023. Palveluliiketoiminnan osalta Töpseli-latausjärjestelmien liiketoiminta on kasvanut. Aurinkoenergiapalveluiden kysyntä ollut vähäistä.	Edetty uudistetun strategian mukaisesti Toteutunut osin
Henkilöstö on yhtiön keskeinen voimavara, ja yhtiö pyrkii jatkuvasti parantamaan työssä viihtymistä ja työturvallisuutta. Tavoitteena on, että työtapaturmia ei sattuisi lainkaan.	Työtyytyväisyyttä selvitettiin laajemmin jälleen vuoden 2023 lopulla. Konsernissa parannetaan jatkuvasti työturvallisuutta ja panostetaan työssä viihtymiseen konsernin toimintajärjestelmän ohjeistusten mukaisesti. Vuonna 2023 on sattunut 2 poisoloon johtavaa työtapaturmaa.	Työtyytyväisyys ei ole toteutunut suunnitellusti. Henkilöstöä irtisanoutunut vuoden 2023 alkupuolella, ja työtyytyväisyys on laskenut.

Sitovat taloudelliset tavoitteet 2023

Tavoite	Arvio tavoitteen toteutumisesta	Toteutunut Kyllä / Osittain / Ei
Energiamarkkinoiden muuttuneessa markkina-tilanteessa konserni tarkastelee eri liiketoiminta-alueidensa mahdollisuuksia huomioiden näköpiirissä olevat epävarmuudet.	Kaukolämmön taloudelliset tavoitteet saavutettiin. Sähköverkossa regulaatio ja sen muuttuminen kesken valvontakauden on aiheuttanut haasteita positiivisen tuloksen tekemiselle.	Toteutunut Toteutui regulaation puitteissa.
Konserni tavoittelee tilikaudella 2023 hallittua ja kannattavaa kasvua mm. LNG-terminaalien valmistuttua kaupalliseen käyttöön.	Uudistetun strategian mukaisesti kasvua ei ole tavoiteltu vaan on luovuttu osasta liiketoimintoja sekä pienennetty vastuita ja riskejä.	Edetty strategian mukaisesti
Haastavassa markkinatilanteessa konserni pyrkii parantamaan vakavaraisuuttaan ja kohentamaan omavaraisuusastettaan.	Omavaraisuusastetta on pyritty kasvattamaan omaisuuseristä luopumalla (Haminan Kaasuverkko Oy mukaan lukien hinnasto asiakkuudet, Rohe Solutions Oy ja tuulivoimalat) mutta tämä ei riittänyt omavaraisuusasteen parantamiseen	Ei ole toteutunut
Sijoitetun pääoman tuotto-% odotetaan nousevan 6,9 %.	Sijoitetun pääoman tuotto-% oli katsauskaudella 0,3%	Ei ole toteutunut

Haminan Energia -konserni panostaa strategiansa mukaisesti ydinliiketoimintoihinsa.	Ydinliiketoimintaan kuulumattomia omaisuususeriä on divestoitu: Haminan Kaasuverkko Oy (tammikuu 2023), Rohe Solutions Oy (elokuu 2023) ja tuulivoimalat (syyskuu 2023).	Kyllä, ydinliiketoimintojen ulkopuolisten omaisuuserien myyntejä on toteutettu suunnitellusti
Tavoitteena on, että konsernin liikevoittoprosentti on 4,7 % ja tilikauden voitto on 3,7 M€.	Konsernin liikevoittoprosentiksi muodostui katsauskaudella -10,7 % ja tilikauden tappio oli 3,3 M€	Ei ole toteutunut

Tärkeimmät investoinnit 2023

Kaukolämpö: Toteutettu kaukolämpöverkon uudisrakentaminen ja uusien liittymien rakentaminen tarvittavissa määrin. Rakennettu savukaasupesuri- ja lämmöntalteenottolaitteisto kiinteän polttoaineen laitokselle ja kaukolämpöpumppaamo Tervasalmeen.

Sähköverkko: Investoinneissa on keskitytty vain välttämättömiin ylläpitoinvestointeihin.

Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta ja riskien hallinnasta

Yhtiötä on johdettu hallituksen määrittämän strategian mukaisesti. Toimintaa johdetaan yhtiön toimintajärjestelmän mukaisesti, jossa on kuvattu johdon ja organisaatioiden vastuita sekä velvoitteita. Toimintajärjestelmän uusintaa valmisteltiin vuoden 2023 loppupuolella, ja se tullaan uusimaan kokonaisuudessaan vuoden 2024 aikana. Riskienhallinta on yhtiön jatkuvaa toimintaa ja se on laadittu koskemaan kaikkia toimintoja tytäryhtiöt

mukaan lukien. Riskienhallintapolitiikka uudistetaan uuden toimintajärjestelmän osana. Yhtiön hallitus on hyväksynyt kaupunkikonsernin konserniohjeen, joka antaa vastuita ja velvoitteita toimintaan. Yhtiön toimintaa, niin taloudellista kuin toiminnallistakin, on raportoitu säännöllisesti hallitukselle vuoden aikana.

Arvio tulevasta kehityksestä

Konsernin osalta velkaantuneisuus ja rahoitusmahdollisuuksien rajallisuus nostaa rahoituksellisia riskejä ja vaikuttaa liiketoimintamahdollisuuksiin näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa. Tämä yhdessä Haminan LNG Oy:n kaupallisen tilanteen ja terminaaliin liittyvien sitoumusten kanssa johtaa siihen, että konsernin tulevaa strategiaa ja rakennetta tulee arvioida uudelleen vuoden 2024 aikana.

Kaukolämmön osalta liiketoiminnan kasvun odotetaan jatkuvan voimakkaana. Osana globaalia vihreää siirtymää tuleamme panostamaan jatkossakin hiilineutraaliin tuotantoon. Liiketoimintanäkymät

ovat positiivisia niin kasvun kuin kannattavuudenkin osalta huomioiden samalla kilpailukykyinen hinnoittelu asiakkaan näkökulmasta.

Sähköverkon osalta (mukaan lukien omistusosuus Kaakon Alueverkko Oy:stä) uusi I.I.2024 voimaanastunut regulaatiomalli aiheuttaa valvontajaksolla (4+4 vuotta) kaikille alan toimijoille Suomessa, myös meille, tarvetta tarkastella tulevaisuuden investointimahdollisuuksia entistä tarkemmin. Alan toimijat, mukaan lukien Haminan Sähköverkko Oy, ovat käynnistäneet muutoksenhakuprosessin Energiaviraston laatimista valvontamenetelmistä.

Tuloksellisuusmittarit	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Liikevaihto €	24 051 947	49 792 168	80 474 146	116 615 448	48 410 698
Liikevaihdon muutos, %	-8,6	+107,0	+61,6	+23,6	-39,8
Liikevoitto %	-7,7	-1,7	+4,7	+4,7	-10,7
Tilikauden tulos, €	3 350 975	-1 538 220	-7 504 349	3 736 987	-3 299 058
Sijoitetun pääoman tuotto %	-5,0	-0,1	+3,7	6,9	0,3
Lainat	40 555 124	79 339 790	76 513 368	74 437 772	66 664 734
Leasingvuokravastuut €	12 936 662	18 237 418	18 295 819	14 839 041	8 937 096
Taseen loppusumma €	62 195 560	120 556 986	100 677 319	97 110 064	84 966 429
Omavaraisuusaste %	24,2	9,2	3,5	7,8	0,3
Haminan kaupungin omistusosuus %	100	100	100	100	100
Henkilöstö	52	60	69	74	65

Kaupungin sijoitukset	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Oman pääoman sijoitus Haminan kaupungilta, €	17 091 276	17 091 276	17 091 276	17 091 276	17 091 276
Pääomalainat, €	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole
Muut lainat, €	5 000 000	4 800 000	4 600 000	4 400 000	4 400 000
Takaukset, €	9 744 094	8 970 000	8 290 895	7 611 789	7 611 789

Yhteisön nimi

Hamina Asunnot Oy

Toiminta-ajatus

Viihtyisää, turvallista ja vaivatonta asumista kohtuuhinnalla.

Tärkeimmät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2023

Tavoite	Arvio tavoitteen toteutumisesta	Toteutunut Kyllä /Osittain /Ei
Asuntojen käyttöastetavoite 95 %. Käyttöaste on saatu uudelleen nousuun pitkään jatkuneen matalan käyttöasteen jälkeen ja nousuun on vaikuttanut kesän 2022 aikana merkittävästi kahden suurella vajaakäytöllä olevan kohteen myynti sekä yksityisen vastaanottokeskuksen Haminasta vuokraamat asunnot.	Koko vuoden käyttöaste 1.1 – 31.12.2023 oli 89,1 %. Vuodenvaihteen jälkeen käyttöaste oli parin kuukauden ajan yli 90 % mutta koko vuoden kokonaiskäyttöaste jäi alle tavoitteen.	Ei
Vuokrat säilytetään edelleen kilpailukykyisellä tasolla, vaikka reiluja vuokrankorotuksia täytyy tehdä koko ajan kasvavien kiinteistöhoitokulujen sekä peruskorjaustarpeiden takia. Vuokrankorotustarve vuodelle 2023 on noin 9 %, joka johtuu pääosin energian ennätysellisissä hinnankorotuksista.	1.3.2023 tehtiin yli 10 % vuokrankorotus kaikkiin kohteisiin, keskivuokra on nyt 11,78 €/m ² /kk (vaihteluväli 11,20 – 14,70 €/m ² /kk). Lisäksi käyttökorvauksiin (vesimaksu, autopaidat ja saunamaksut) tehtiin korotuksia n. 2 €/kk/maksulaji.	Kyllä
Maakaasukohteisiin pyritään löytämään korvaava energiamuoto ja vuonna 2023 tavoitteena on noin viiden kohteen vaihto maakaasusta kaukolämpöön tai maalämpöön.	Kolme rivitalokohdetta (yht. 59 asuntoa) ja kolme kerrostalokohdetta (yht. 93 asuntoa) vaihdettiin maakaasusta maalämpöön ja yksi rivitalokohde (yht. 15 asuntoa) maakaasusta kaukolämpöön. Lisäksi neljään rivitalokohteeseen (yht. 88 asuntoa) asennettiin maakaasulämmityksen rinnalle vesi-ilmalämpöpumput vähentämään maakaasun kulutusta.	Kyllä
Kuntoarvioiden tekoa jatketaan edelleen ja niistä saadaan tarkempaa tietoa kiinteistöjen nykyisistä ja tulevista korjaustarpeista sekä mahdollisista myyntiin laitettavista kohteista. Kuntoarvioiden tuloksia hyödynnetään kiinteistöjen salkutuksessa, joka pääsee kunnolla käyntiin vuonna 2023, kun suurin osa kuntoarvioista on tehty.	Kuntoarvioiden tekoa on jatkettu ja uusia kuntoarvioita on tehty vuoden 2023 aikana 10 kohteeseen. Salkutus aloitetaan v. 2024 lopulla kun kaikki kuntoarviot ovat valmistuneet.	Osittain

Sitovat taloudelliset tavoitteet 2023

Ei ole.

Tärkeimmät investoinnit 2023

Ajanjaksolla 1.1 – 31.12.2023 toteutettiin maalämpö kolmeen rivitalokohteeseen (Suovatie, Marjatanpolku ja Vehkapolku) ja kolmeen kerrostalokohteeseen (Hevoshaankatu 3, 5 ja 7). Yhdessä rivitalokohteessa (Riihikuja 4) vaihdettiin lämmitys maakaasusta kaukolämpöön ja kolmessa rivitalokohteessa asennettiin maakaasun rinnalle vesi-ilmalämpöpumput (Suntiontie 10,

12 ja 14 sekä Joukonkuja 8-10). Suovatiellä tehtiin kylpyhuoneiden ja saunojen peruskorjaus. Lisäksi on tehty yksittäisiä huoneistoremontteja ja vuosikorjauksia eri kiinteistöissä.

Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta ja riskien hallinnasta

Yhtiön toimintaa ohjaavat osakeyhtiölain, aravalainsäädännön ja muun lainsäädännön ohella myös 5.4.2022 yhtiön hallituksen hyväksymät kaupungin konserniohjeet. Tuloksellisuutta ja tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti. Riskienhallinta kuuluu konsernin johdon toiminnallisiin vastuisiin ja sen kehittäminen on pysyvää toimintaa. Organisaation pienuudesta johtuen itsearviointin merkitys sisäisessä valvonnassa on suuri.

Konsernin pääkirjanpito- ja myyntireskontran hoito sekä tilinpäätöksen laadinta ovat ulkoistettu. Näitä palveluita koskevissa sopimuksissa on määritelty palveluita tuottavan yhtiön vastuut, velvoitteet ja raportointikäytännöt.

Konsernin emoyhtiön organisaation tehtäviin kuuluu mm. rahavarojen hallinta ja rahoitukseen liittyvät järjestelyt.

Toimintaympäristön muutosten vaikutuksia yhtiön toimintaan analysoidaan ja tavoitteita uhkaavia tekijöitä ennakoita talousarvion valmistelun yhteydessä vuo-

sittain. Yhtiön merkittävimmät taloudelliset riskit liittyvät vuokrausasteen laskuun ja kiinteistöhoitokustannusten kasvuun. Vuokra-asuntojen käyttöaste, vaihtuvuus, hakijoiden määrää sekä näiden muutoksia seurataan kuukausittain ja reagoidaan mahdollisimman nopeasti muutoksiin.

Rahoitusriskejä hallitaan korkokehityksen seurannalla ja tarvittaessa lainojen uudelleen järjestelyllä. Lainasalkussa vaihtuvakorkoisten lainojen osuus pidetään pienenä. Investointien rahoittaminen hoidetaan pääsääntöisesti kiinteäkorkoisilla lainoilla rahoituskustannusten pitkän ajan ennustettavuuden vuoksi. Luottotappioriskiä hallinnoidaan asukkaiden maksukykyä seuraamalla, asukasneuvonnalla ja ulkoistetulla perintäpalvelulla.

Merkittävimmät kiinteistöihin liittyvät riskit ovat vahinkoriskejä, kuten vesivahingot ja tulipalot. Vahinkoriskejä hallitaan asianmukaisella ennaltaehkäisevällä turvallisuustyöllä ja oikeansuuruisilla vahinkovakuutuksilla.

Arvio yhtiön tulevasta kehityksestä

Hamina-Asunnot -konsernin toimintaan ei ole tulossa vuoden 2024 aikana merkittäviä muutoksia.

Tuloksellisuusmittarit	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Liikevaihto, €	5 482 502	5 313 360	5 495 139	6 032 000	5 564 951
Liikevaihdon muutos, %	0,5	-3,10	3,4	9,28	1,3
Liikevoitto, %	16,3	0,4	-9,2	7,68	3
Tilikauden tulos, €	0	-2	85 314	0	109 444
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,79	1,0	1,3	1	1,88
Lainat, €	31 637 945	29 976 900	28 342 211	27 005 681	27 943 506
Leasingvuokravastuut €	177 228	201 227	170 310 ¹⁾	67 385	707 089 ²⁾
Taseen loppusumma, €	41 778 251	39 752 752	39 651 817	37 021 000	40 459 856
Omavaraisuusaste, %	22	22	20	24	19
Asuntojen määrä, kpl	816	839	753	750	746
Asuntojen käyttöaste, %	93,3	88,6	90,9	95	89,1
Asukasvaihtuvuus, %	16	17	22	15	28 ³⁾
Vuokra-asuntojen keskineliövuokra, €/kk	10,19	10,41	10,56	11,56	11,78
Haminan kaupungin omistusosuus, %	100	100	100	100	100
Henkilöstö	8	8	7	7	7

Kaupungin sijoitukset	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Oman pääoman sijoitus Haminan kaupungilta, €	632 867	632 867	632 687	632 687	632 687
Pääomalainat, €	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole
Muut lainat, €	3 104 201	3 046 831	2 920 122	2 919 081	2 869 509
Takaukset, €	24 034 895	23 088 966	22 708 052	22 701 137	23 258 306

¹⁾ Leasingvuokravastuut: korjattu TP 2022 virheellinen luku

²⁾ vuonna 2023 on hankittu neljän kohteen vesi-ilmalämpöpumput leasing-sopimuksilla

³⁾ Asukasvaihtuvuuden suuruus johtuu vastaanottokeskuksen asuntojen suuresta vaihtuvuudesta

Yhteisön nimi **HaminaKotka Satama Oy -konserni**

Yhteisön tytäryhtiöt Kotkan Satamatalot Oy

Toiminta-ajatus Yhtiön perustehtävä ja toiminnan tarkoitus on kehittää ja ylläpitää toimintaedellytyksiä merikuljetuksille ja niitä palveleville yrityksille. Yhtiö huolehtii sataman infrastruktuurista ja alusliikenteestä. Satamakonsernin kiinteistöjen omistus ja hallinnointi on pääosin keskitetty tytäryhtiö Kotkan Satamatalot Oy:lle.

Tärkeimmät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2023

Tavoite	Arvio tavoitteen toteutumisesta	Toteutunut Kyllä /Osittain /Ei
Korvaavan liikenteen etsiminen Ukrainan sodan aiheuttaman kauttakulkuliikenteen vähenemisen tilalle.	<p>Liikenne satamassa oli alkuvuoden 2023 vilkasta, vaikka helmikuussa sitä häntasikin ahtaajien ja veturinkuljettajien lakot. Mutta kesästä eteenpäin alkoi talouden taantuma näkyä satamassa voimallisesti ja niinpä liikennemäärä jäi loppuvuodesta joka kuukausi pienemmäksi kuin vuonna 2022. Marras- ja joulukuussa liikennemäärät tosin paranivat hieman. Venäjän aloittaman Ukrainan sodan jatkuminen ja sen seurauksena EU:n ja Yhdysvaltojen Venäjälle asettamat talouspakotteet hiljensivät nesteliikenteen Venäjältä lähes täysin. Myös kauttakulkuliikenne väheni 19 %. Merkittävin jäljellä oleva Venäjään liittyvä liikenne koostuu ruokaketjuun kuuluvista lannoitteista. Erityisesti metsäteollisuustuotteiden viennin hiipuessä pieneni liikennemäärä HaminaKotka satamassa 13,2 prosenttia eli 2,1 miljoonaa tonnia 14,1 miljoonaa tonniin.</p> <p>Koska pakotteiden myötä myös puutavaran tuonti Venäjältä päättyi jo vuonna 2022, on metsäteollisuus tuonut raakapuuta mm. Baltiasta ja Ruotsista laivakuljetuksilla satamaan. Raakapuun satamamaksut ja operaattoreiden puutavaran käsittelyä varten vuokraamista kenttäalueista kertyneet vuokratuotot paikkasivat osittain muun liikenteen pienenemisen aiheuttamaa liikevaihdon putoamista.</p>	Osittain
Energian säästämiseen tähtäävien ja muiden kulujen kurisapitooon liittyvien ratkaisujen etsiminen yhtiön talouden tasapainon säilyttämiseksi.	Runsaslumisten talvien aiheuttamista kustannuksista huolimatta kulut on saatu pidettyä kurissa. Nopea inflaatio näkyy ostettujen palvelujen hintojen nousuna ja korkokustannukset ovat yleisen korkotason nousun myötä kasvaneet myös satamayhtiössä, vaikka suurin osa luotoista on kiinteäkorkoisia.	Kyllä
EU:n tukema D-alueen 2. vaiheen rakentaminen valmiiksi vuoden 2023 loppuun mennessä.	HaminaKotka sataman viime vuosien suurin investointihanke eli Mussalon D-osa valmistui loppuvuodesta. Euroopan Unionin Verkkojen Eurooppa-rahoitteisen ja useita vuosia kestäneen projektin viimeisessä vaiheessa valmistuivat D2- ja D3-laiturit, joiden yhteispituus on 331 metriä. Alueella on nyt neljä laituria, joiden yhteispituus on 712 metriä. D-osan kokonaiskustannukset satamayhtiölle olivat 72 miljoonaa euroa. Alue on täysin käytössä ja se on lisännyt mielenkiintoa monen asiakkaan liikenteen siirtämiseksi ja keskittämiseksi HaminaKotka satamaan.	Kyllä
Jatketaan Haminan Lakulahden laitureiden kunnostamista.	Lakulahden laitureiden peruskunnostus on käynnissä.	Osittain
Akkuteollisuuden käynnistymisen tukeminen.	Satamayhtiö hoitaa akkumateriaalitehtaan käynnistämiseen tarvittavan vesihuollon järjestämistä varten perustetun Haminan	Kyllä

	Merivesilaitos Oy:n hallinnon ja meriveden puhdistamisen hoitavan tuotantolaitoksen suunnittelun ja rakennuttamisen.	
Satamaan sijoittuvan liiketoiminnan etsiminen ja sijoittumisen varmistaminen.	Satamayhtiö etsii jatkuvasti lisää satamaan sijoittumista suunniteltavia yrityksiä yhdessä kaupunkien, kaupunkiyhtiöiden ja elinkeinoyhtiön kanssa.	Kyllä
Risteilyliikenteen edellytysten parantaminen Kotkan ja Haminan alueella.	Risteilyliikenteen edellytyksiä on kehitetty aktiivisella ja pitkäjänteisellä markkinoinnilla. Satamassa vieraili 13 risteilijää vuonna 2023. Määrä oli tavoitteiden mukainen, kun otetaan huomioon Pietarin jääminen pois risteilijöiden reitityksestä sekä yleinen kustannustason nousu. Kesälle 2024 odotetaan seitsemää risteilijää.	Kyllä
Valmiuksien ylläpito pandemioiden ja muiden mahdollisten häiriötilanteiden varalle, jotta sataman aukiolo ja toiminnan jatkuminen pystytään turvaamaan kaikissa olosuhteissa.	Koronapandemian rauhoittumisen myötä sataman toiminta on kaikilta osin normalisoitunut.	Kyllä
Toimistotilojen muuntelu ja vuokraaminen myös muuhun kuin satamasidonnaiseen toimintaan.	Toimistotiloille on ollut niukasti kysyntää, joten niitä ei kuluvan vuoden aikana ole muunneltu. Satamayhtiön oma aluspalvelu muuttaa syksyn kuluessa ulkopuolisen vuokratiloista Merituuleen.	Osittain
Selvitetään ja arvioidaan mahdollisuuksia energiatehokkuutta parantaville investoinneille.	Energiatehokkuutta lisää pitkäjänteinen valomastojen lamppujen vaihto LED-käyttöisiksi.	Kyllä

Tärkeimmät taloudelliset tavoitteet 2023

Konsernin liikevaihto vuonna 2023 oli 44,1 miljoonaa euroa, mikä oli 1,1 miljoonaa euroa (2,5 %) enemmän kuin vuonna 2022. Nopea inflaatio näkyi ostettujen palvelujen hintojen nousuna ja korkotasoon yleinen kohoaminen korkokustannusten kasvuna. Liikevoittoa kertyi 5,1 miljoonaa euroa, mikä oli 2,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Tilikauden tulos oli 2,4 miljoonaa euroa, mikä oli 0,9 miljoonaa euroa pienempi kuin vuonna 2022.

Vanhoja lainoja lyhennettiin konsernissa 10,1 miljoonaa euroa. D-alueen rakentamisen loppuunsaattamiseksi ja maksuvalmiuden varmistamiseksi satamayhtiö otti 15 miljoonaa euroa lisää pankkilainaa.

Tärkeimmät investoinnit 2023

D-alueen 2. vaiheen rakentaminen valmiiksi.
Lakulahden laitureiden kunnostaminen.
Valomastojen valaisinmuutokset led-tekniikalle.
Kunnossapitoinvestoinnit 2,9 miljoonaa euroa.

Selvitys sisäisen valvonnan toteutumisesta ja riskien hallinnasta

Satamayhtiö seuraa jatkuvasti liiketoimintaympäristön muutoksia ja niiden mukana syntyviä strategisia riskejä. Strategia päivitetään ja liiketoiminta suunnataan asiakastarpeiden mukaan. Venäjän aloittama sota ja sen vastatoimena asetetut pakotteet aiheuttavat pysyviä muutoksia HaminaKotka sataman liikenteeseen. Geopoliittisen tilanteen muutos vaatii satamayhtiöltä kykyä reagoida nopeastikin muuttuviin liikennevirtoihin sekä lisääntyneitä varautumista erilaisiin uhkatilanteisiin (esim. kyberhyökkäykset). Satamatoimintaan liittyvät operatiiviset, vahinko- ja finanssirisikit kartoitetaan säännöllisesti ja niiden toteutumisen estämiseksi päätetään toimenpiteet. Toimintaa ohjaa sertifioidut ISO 9001: 2015 ja ISO 14001: 2015 mukaiset laatu- ja ympäristöjärjestelmät. Lisäksi satamakonsernissa on käytössä ISO/IEC 27002 mukainen tietoturvalititikka sekä tietojärjestelmien käyttösäännöt. Sopimuksiin liittyviä riskejä hallitaan laajoilla ehdoilla ja hyvällä sopimushallinnalla. Henkilöriskejä hallitaan kehittämällä henkilöstön osaamista sekä käyttämällä tarvittaessa yhtiön ulkopuolisia asiantuntijoita. Vakuutusturva

Arvio yhtiön tulevasta kehityksestä

Venäjän Ukrainassa aloittamalle sodalle ei näy ratkaisua ja pahimmillaan se jatkuu edelleen koko vuoden 2024. EU asettaa uusia pakotepaketteja Venäjälle, joten näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa ei ole mahdollisuutta Venäjän kauttakulkuliikenteen palautumiselle missään määrin. Satamayhtiön toiveena onkin, että YK:n vahvasti suojaama ruokaketjuun kuuluva lannoiteliikenne säilyisi nykyisellä tasolla, vaikka uhkana onkin, että Venäjä voi kohdistaa toimia myös sen lopettamiseksi.

HaminaKotka sataman liikenteen kannalta keskeisen metsäteollisuuden viennin uskotaan piristyvän vuoden 2024 aikana, kun sen asiakkaiden varastot ovat saavuttaneet alentuneet tasot. Metsäteollisuuden, kuten kaiken muunkin vientiteollisuuden, tuotantoa haittaa hallituksen säästötoimiin kohdistuvat poliittiset lakot, joiden kesto ja laajuus ovat tätä kirjoitettaessa ennakoimattomia. Metsäteollisuutta haittaa myös raakapuun kallistuminen Venäjän tuonnin päätyttyä. Erityisesti seutukuntaa ja HaminaKotka satamaa rouhaisee vuoden 2023 toteutetut Stora Enson Sunilan sellutehtaan, Anjalankosken toisen paperikoneen ja Kotkamillsin sahan pysyvä sulkeminen.

Geopoliittisten myllerrykset kuten Ukrainan sota sekä levottomuudet Punaisella-merellä, Suezin kanavalla ja Suomen itärajalla luovat poikkeuksellisia haasteita löytää uusia liikennevirtoja ja satamaan si-

pidetään toiminnan laajuuden mukaisena. Hyvä hallintotapa on satamayhtiölle keskeinen asia

HaminaKotka Satama Oy:n johtamisjärjestelmän vastaavuutta ISO 9001 laatu- ja ympäristöjärjestelmän vaatimuksiin tarkastellaan säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa auditoinneissa. Toimintakäsikirjaa ja menettelyohjeita päivitetään ja ympäristöjärjestelmän prosesseja yhdistetään tiiviimmin yhtiön liiketoimintaprosesseihin jatkuvan parantamisen periaatteella. Toiminnan laatua käytännön tasolla tarkastellaan myös mm. sisäisten auditointien muodossa.

Yhtiön taloudellista tilaa seurataan jatkuvasti. Toimintaympäristön muutosten tuomiin haasteisiin reagoidaan proaktiivisesti ja nopeasti kustannuksia ja investointeja sopeuttamalla. Vastuut omistajille ja rahoittajille hoidetaan sopimusten mukaisesti.

joittuvaa teollista tuotantoa. Seutukunnan kehitykseen myönteisesti tulevat kuitenkin vaikuttamaan erilaiset vihreät investoinnit kuten akkuteollisuuden investointihankkeet Haminassa ja Kotkassa sekä tulevaisuuden polttoaineisiin liittyvät hankkeet satamaan. Satamayhtiö toimii osaltaan aktiivisesti näiden ja mahdollisten muiden vastaavien hankkeiden sijoittumiseksi seutukunnalle.

Suomen ja koko Euroopan talouden kasvun ennakoitaan vuoden 2024 aikana olevan hyvin vaatimattomana – alkuvuoden jopa taantumassa. Hivnen helpotusta näyttäisi tuovan inflaation tasaantuminen ja sen taltuttamiseksi Euroopan keskuspankin tekemien koronnostojen päätyminen ja mahdollinen korkotason lasku. Tämän uskotaan lisäävän kulutus- ja investointihalua, mikä vaikuttaisi positiivisesti myös HaminaKotka sataman liikenteeseen.

Liikenteen kehittymistä tulevina vuosina on erittäin vaikea ennustaa. Niinpä satamayhtiö joutuukin harkitsemaan tarkasti investointejaan ja tekemään toimenpiteitä kulujen pitämiseksi kurissa. EU-tasoiset määräykset siirtymisestä vihreän energian tuotantoon ja käyttöön tulevat kuitenkin vaatimaan muutoksia ja investointeja mm. maasähköön myös satamayhtiöltä. Yhtiössä on käynnistetty selvitys maasähkön tarpeesta ja toteuttamisesta mahdollisimman järkevällä tavalla.

Geopoliittinen tilanne ja Suomen liittyminen puolustusjärjestö Natoon lisäävät erilaisten sataman ja koko yhteiskunnan toimintaa haittaavien vihamielisten toimien mahdollisuutta. Turvallisuutta ja valvontaa parantavien toimien määrää on lisättävä ja viranomaisyhteistyötä tiivistettävä entisestään, mikä lisää työn määrää satamayhtiössä ja saattaa aiheuttaa epämurkuvuutta asiakkaille.

Erilaisista uhkatekijöistä huolimatta liikennemäärän ja talouden kehityksen uskotaan HaminaKotka satamassa säilyvän kohtuullisen hyvällä tasolla. D-alueen valmistuminen sekä Haminassa projektiliikennettä varten rakennettu infra tuovat mahdollisuuksia vaativienkin tavaravirtojen käsittelylle, mikä lisää HaminaKotka sataman kiinnostavuutta asiakkaiden keskuudessa. Asiakkaiden kanssa on jatkuvasti käynnissä neuvotteluja erilaisista hankkeista, mutta

satamayhtiön mahdollisuuksia osallistua niihin vaikeuttaa suhteellisen kova velkaantuneisuus ja omistajien korkeat tuottovaatimukset.

Pietarin jääminen pois risteilijöiden reitityksestä sekä kustannustason nousu vähentävät vierailevien risteilylaivojen määrää. Kesälle 2024 vierailuja odotetaan seitsemän. Yhtiössä jatketaan satamasidonaisen teollisuuden etsimistä talousalueelle yhdessä omistajien, kehittämissyhtiön, alueellisten energia- ja vesiyhtiöiden sekä maakuntaliiton kanssa.

Tavoitteena on, että myös vuonna 2024 pystytään hoitamaan sekä yhteiskuntavelvoitteet että sitoumukset omistajille aiempien vuosien tapaan sekä jatkaa velkojen nopeaa takaisinmaksuohjelmaa.

Tuloksellisuusmittarit	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Liikennemäärä, tuhatta tn	14,8	14,6	16,3	13,7	14,1
Liikevaihto, €	41 164 293	39 318 441	42 993 447	43 700 000	44 063 760
Liikevaihdon muutos %	-9,8	-4,5	+9,3	+1,6	+2,5
Liikevoitto, €	9 359 360	7 596 397	7 369 929	4 900 000	5 087 290
Liikevoitto %	22,7	19,3	17,1	11,2	11,6
Tilikauden tulos, €	6 056 147	5 303 963	4 633 496	2 730 000	2 368 678
Käyttökate %	63	58,7	37	29	32,2
Sijoitetun pääoman tuotto %	4,8	4,1	3,8	3,5	2,8
Lainat, €	94 562 425	86 242 002	90 121 578	85 405 000	95 040 211
Leasingvuokravastuut, €	465 705	314 135	255 047	175 000	294 780
Taseen loppusumma, €	175 222 172	167 141 150	174 079 908	185 000 000	182 260 387
Omavaraisuusaste %	36	40	41	38	40
Haminan kaupungin omistusosuus, %	40	40	40	40	40
Henkilöstö	66	67	66	63	62

Kaupungin sijoitukset	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Oman pääoman sijoitus Haminan kaupungilta €	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Pääoma- ja muut lainat €	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole
Takaukset €	23 351 168	20 730 043	21 948 919	20 400 000	23 596 198

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Haminan kaupunkikonsernin talous on rakenteellisesti epätasapainossa. Kaupungin talouden tasapainottamisessa onnistuminen seuraavien vuosien aikana on kaupunkikonsernin talouden kannalta välttämätöntä. Talouden tasapainottaminen on käynnistettävä välittömästi, sillä tasapainotilan saavuttaminen vie useamman vuoden. Tarvitaan huolellista valmistelua, tosiasioiden tunnistamista ja päätöksentekokykyä.

Kaupungin lisäksi konsernin talouden tasapainoa haastavat Haminan Energia-konsernin kannattavuuteen liittyvät seikat. Ukrainan sota ja poliittinen tilanne ovat vaikuttaneet merkittävästi energia-toimialaan ja Haminan Energia Oy:n konserniin. Haminan LNG:n kaupallinen menestyminen ja terminaaliyhtiön kannattavuuden turvaaminen on myös kaupunkikonsernin kannalta välttämätöntä. Haminan Energia Oy:n ja sen konsernin omaa pääomaa on pystyttävä vahvistamaan ilman kaupungin vastuiden kasvattamista.

Fennovoiman ydinvoimalaan tehtyihin sijoituksiin liittynyt taloudellinen riski realisoitui keväällä 2022 kun Fennovoima purki sopimuksen venäläisen laitostoimittajan

kanssa. Tilikaudella 2022 tehtyjen sijoitusten alaskirjausten jälkeen laitostoimittajan irtisanomisesta seurannee pitkäaikainen oikeustaistelu, jonka lopputuloksella on vaikutuksia myös Haminan Energialle.

Hamina-Asunnot -konsernin toiminta jatkuu tulevaisuudessa samankaltaisena. Vuokrausasteen kasvattamiseksi vuokra-asuntokantaa ja tarvittavia toimenpiteitä joudutaan arvioimaan. Tervasaaren vuokratalokohteen erittäin suuren kiinnostuksen myötä uudisrakentamiskohteen investointia arvioidaan myös lähivuosina.

HaminaKotka sataman liikennemäärän ja talouden kehitystä haastavat vuonna 2024 yleisen taloudellisen ja maailmanpoliittisen tilanteen lisäksi keväällä toteutuneet laajat poliittiset lakot, jotka ovat jo tähän mennessä vaikeuttaneet koko vuoden tilannetta.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa

Haminan kaupunginvaltuusto hyväksyi päivitetyn konserniohjeen kesäkuussa 2021. Olennaisimmat muutokset koskivat konserni- ja elinvoimajaoston lakkauttamista sekä tytäryhtiöiden hallitusten jäsenten nimitämistä ja osaamiskriteerejä uuden valtuustokauden alusta lukien.

Konserniohjeen tarkoituksena ja tavoitteena on luoda puitteet ensisijaisesti kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohje sisältää myös ohjeistuksen hyvästä hallinnosta ja johtamistavasta.

Konserniohjeen tarkoituksena on varmistaa konsernin kokonaisedun, valtuuston tytäryhteisölle asetettujen omistajapolitiittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen osakeyhtiölain ja kuntalain edellyttämällä tavalla.

Kaupunginhallitus johtaa ja ohjaa kaupunkikonsernia. Kaupunginhallitus vastaa strategisten osakkuusyhteisöjen/kuntayhtymien johtamisesta ja ohjaamisesta sekä valmistelee hallintoelimien jäsenten nimeämisen.

Strategisia yhteisöjä ovat:

a) tytäryhtiöt

Hamina Asunnot Oy tytäryhtiöineen
Haminan Energia Oy tytäryhtiöineen
Haminan Merivesilaitos Oy

b) kuntayhtymät

Kymenlaakson Liitto
Kotkan-Haminan seudun koulutus kuntayhtymä

c) osakkuusyhteisöt ja muut strategisesti merkittävät yhteisöt

Cursor Oy
HaminaKotka Satama Oy
Kiinteistö Oy Haminan Hailikari

Kaupunginhallituksen tehtävänä on valvoa ja ohjata konserniohjeen mukaisesti, että tytäryhteisöt ja liikelaitokset toimivat kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallitus valvoo myös sitä, että näiden yhteisöjen toimintapolitiikat ovat kaupungin päämäärien mukaiset.

Muita yhteisöjä ohjaa ja valvoo kaupunginjohtaja. Hänen tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kaupunginjohtajan ohella konsernivalvonnassa apuna toimivat myös konserniyhteisöille nimetyt vastuuhenkilöt. Valvontavastuut on jaettu strategisten yhteisöjen osalta seuraavasti:

Kaupunginjohtaja

- HaminaKotka Satama Oy
- Haminan Energia Oy
- Kymenlaakson Liitto
- Haminan Merivesilaitos Oy

Kiinteistöpäällikkö

- Hamina Asunnot Oy tytäryhtiöineen

Kasvatus- ja koulutusjohtaja

- Kotkan-Haminan seudun koulutus kuntayhtymä tytäryhtiöineen

Talousjohtaja

- Haminan Energia Oy
- Kiinteistö Oy Haminan Hailikari
- Cursor Oy
- Linnoituksen Uimahalli Oy (31.12.2023 asti)

Tytäryhteisön ja konsernijohtoon erikseen päättämän osakkuusyhteisön on hyvässä ajoin etukäteen tiedusteltava konsernijohtoon ennakkokäsitys seuraavista asioista:

Kaupunginhallituksen ennakkokäsitys

1. liiketoiminnan merkittävä tai poikkeuksellinen laajentaminen
2. merkittävä tai poikkeuksellinen investointi
3. hakeutuminen selvitystilaan tai konkurssiin
4. yhtiöjärjestyksen muuttaminen
5. osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
6. liiketoiminnan tai merkittävän kiinteistön myyminen tai muu olennainen liiketoiminnan uudelleenjärjestely
7. yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
8. tytär- tai osakkuusyhteisön perustaminen tai pääomittaminen tai omistusosuuden myyminen
9. merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takauksien taikka muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
10. varojen sijoittaminen
11. tuloksen käsittely ennen yhteisön hallituksen tilinpäätöskäsittelyä

12. vaikutuksiltaan merkittävän oikeudellisen prosessin aloittaminen
13. toimitusjohtajan valinta, toimitusjohtajasopimus sekä toimitusjohtajalle maksettavat muut taloudelliset etuudet
14. tulospalkkiojärjestelmän käyttöönotto ja siinä tehtävät muutokset
15. yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
16. eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen (mikäli muu kuin Keva)
17. muu yhteisön tulokseen, pääoman tuottoon tai riskiin olennaisesti vaikuttava tapahtuma
18. muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen
19. periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöstöpoliittiset ratkaisut.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kaupunginvaltuusto käsitellessään vuoden 2023 talousarviota ja taloussuunnitelmaa 2024-2025 on hyväksynyt HaminaKotka Satama Oy:n, Haminan Energia Oy:n ja Hamina-Asunnot Oy:n tavoitteet.

Kaupunginhallitus on valitessaan tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajia antanut heille tarvittaessa evästyksiä.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteuttamista koskeva arviointi

Konserniyhtiöt antavat kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle selvityksen toiminnastaan kaupungin II osavuosikatsauksen sekä kaupungin tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

Kaupunginvaltuuston talousarviossa ja -suunnitelmassa asettamat tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Kaupunginjohtajalla tai valvontavastuuhenkilöllä on läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisöjen kokouksissa.

Tytäryhteisön hallituksella ja toimitusjohtajalla on oikeus ja velvollisuus luovuttaa konsernijohtolle ja kaupungin sisäiselle tarkastukselle niiden pyytämät tiedot.

Konserniohjeen edellyttämä raportointi on pääsääntöisesti toteutettu niin, että yhtiön toimitusjohtaja on kutsuttu kaupunginhallitukseen raportoimaan asiasta. Tarvittaessa on kuultu myös yhtiön hallituksen puheenjohtajaa. Myös kaupunginvaltuustolle on rapor-

toitu yhtiöiden tilanteesta ja haasteista. Kaupunginhallitukselle on lisäksi toimitettu konserniohjeessa edellytetyt erilliset toimintakertomustiedot konsernijohtolle. Raportointi on kertomusvuonna ollut pääosin riittävää, mutta riskien osalta raportointia tulee edelleen kehittää.

Lisäksi konsernijohtoryhmä kokoontuu kaupunginjohtajan johdolla säännöllisesti. Kokouksissa kartoitetaan yhtiöiden ajankohtaiset asiat ja keskustellaan kaupungin ja yhteisöjen yhteisistä rajapinnoista.

Keskitettyjen konsernipalvelujen käyttö

Konserniohjeessa on ohjeistettu tytäryhteisöjä noudattamaan kaupungin hankintaperiaatteita ja henkilöstöpolitiikan periaatteita. Tytäryhteisöt sijoittuvat ensisijaisesti kaupunkikonsernin omistamiin tiloihin. Konsernissa käytetään yhtenäisiä kiinteistön vuokrauserusteita.

Kaupungin tytäryhteisöt liittyvät konsernin sisäisen pankin jäseniksi ja konsernitilin käyttäjiksi. Tytäryhteisöjen olennaiset investoinnit sekä rahoitus-, laina-, ta-kaus- ja vakuusasiat valmistellaan yhteistyössä kaupungin johdon kanssa.

Tietohallinto koordinoi kaupunkikonsernin ICT-palveluja ja vastaa tietohallintostrategioiden toteuttami-

sesta. Tarkoituksena on käyttää mahdollisimman kattavasti konsernin omia tai seudullisesti tai maakunnallisesti hankittuja yhteisiä ICT-järjestelmiä. Yhteisön viestinnän on tuettava kaupungin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa sekä noudatettava kaupungin viestinnän linjauksia.

Tarvittaessa tehdään yhteistyötä kaupungin viestinnän kanssa, erityisesti merkittävässä tytäryhteisön muutos- ja kriisitilanteissa.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Kaupunginhallitus antaa tarvittaessa erikseen ohjeet kaupunkikonsernin yhtenäisen riskienhallinnan järjestämisestä.

Konserniyhteisöt ovat järjestäneet riskienhallintansa itsenäisesti.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätös on laadittu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston 2021 antaman yleisohjeen mukaisesti. Ohjeessa on otettu huomioon kuntalakiin ja kirjanpitolakiin tehdyt muutokset.

Konsernin vuosikate oli 17,0 (13,6) miljoonaa euroa ja tilikauden tulos -1,3 (-6,5) miljoonaa euroa alijäämäinen.

Konsernin lainamäärästä 165,0 (195,9) miljoonaa euroa kaupungin lainat olivat 76,9 (59,5) miljoonaa euroa, Hamina-Asunnot konsernin lainat 31,9 (30,7) miljoonaa euroa ja Haminan Energia Oy:n konsernin lainat 64,6 (74,3) miljoonaa euroa. Näistä yhtiökohtaisista lainoista konsernitaseessa on eliminoitu konsernin sisäiset lainat 7,3 miljoonaa euroa.

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	<i>1 000 euroa</i>	<i>1 000 euroa</i>
Toimintatuotot	79 739	193 442
Toimintakulut	-133 704	-323 925
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	685	2 002
Toimintakate	-53 280	-128 481
Verotulot	56 999	101 937
Valtionosuudet	10 593	50 784
Rahoitustuotot ja -kulut	2 643	-10 660
Korkotuotot	696	120
Muut rahoitustuotot	6 435	526
Korkokulut	-4 275	-1 805
Muut rahoituskulut	-213	-9 501
Vuosikate	16 955	13 580
Poistot ja arvonalentumiset	-17 721	-19 649
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-766	-6 069
Laskennalliset verot	-493	-467
Vähemmistöosuus	5	12
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 253	-6 524
	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	60	59,7
Vuosikate/Poistot, %	95,7	69,1
Vuosikate €/asukas	868	695
Asukasmäärä 31.12.	19 529	19 549

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	<i>1000 euroa</i>	<i>1000 euroa</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	16 955	13 580
Tilikauden verot	-149	-108
Tulorahoituksen korjaukset	-3 560	-1 189
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-30 486	-28 659
Rahoitusosuudet investointimenoihin	166	2 732
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	19 900	26 192
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 825	12 549
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-485	-312
Antolainasaamisten vähennys	565	156
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 801	9 797
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-18 654	-19 727
Lyhytaikaisten lainojen muutos	9 772	1 184
Oman pääoman muutokset	0	18
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	31	22
Vaihto-omaisuuden muutos	-959	-218
Saamisten muutokset	7 235	737
Korottomien velkojen muutos	-9 202	2 091
Rahoituksen rahavirta	-4 897	-6 251
Rahavarojen muutos	-2 072	6 298
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	6 830	22 256
Rahavarat 1.1.	8 902	15 958
	-2 072	6 298
	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta	-5 117	-15 710
Investointien tulorahoitus, %	55,9	52,4
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,6
Kassan riittävyys, pv	13	21

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
<i>1000 euroa</i>			<i>1000 euroa</i>		
PYSYVÄT VASTAAVAT	290 014	319 193	OMA PÄÄOMA	117 369	123 509
Aineettomat hyödykkeet	1 664	2 831	Peruspääoma	78 205	85 276
Aineettomat oikeudet	715	1 422	Säätiöiden peruspääomat	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	949	1 044	Arvonkorotusrahasto	5 287	5 289
Ennakkomaksut	0	365	Muut omat rahastot	861	861
Aineelliset hyödykkeet	244 180	273 082	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	34 269	38 607
Maa- ja vesialueet	39 237	39 714	Tilikauden yli-/alijäämä	-1 253	-6 524
Rakennukset	99 666	116 558			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	65 531	65 813	VÄHEMMISTÖOSUUDET	81	919
Koneet ja kalusto	22 256	25 754			
Muut aineelliset hyödykkeet	10 998	13 107			
Ennakkomaksut ja kesken-	6 492		PAKOLLISET VARAUKSET	144	863
eräiset hankinnat	0	12 136	Eläkevaraukset	0	0
Sijoitukset	44 171	43 280	Muut pakolliset varaukset	144	863
Osakkuusyhteisöosuudet	37 059	36 263			
Osakkeet ja osuudet	2 921	2 723	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 361	1 091
Joukkovelkakirjasaamiset	350				
Muut lainasaamiset	670	1 181	VIERAS PÄÄOMA	198 045	250 078
Muut saamiset	3 171	3 112	Pitkäaik. korollinen vieras pääoma	118 266	165 471
			Pitkäaik. koroton vieras pääoma	2 380	3 272
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 245	933	Lyhytaik. korollinen vieras pääoma	46 662	30 419
			Lyhytaik. koroton vieras pääoma	30 737	50 916
VAIHTUVAT VASTAAVAT	25 741	56 334			
Vaihto-omaisuus	1 523	564			
Saamiset	17 389	33 514			
Pitkäaikaiset saamiset	793	1 650			
Lyhytaikaiset saamiset	16 596	31 864			
Rahat ja pankkisaamiset	6 829	22 256			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	317 000	376 460	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	317 000	376 460

	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	37,1	32,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	133,9	71,8
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	142,3	78,3
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	33 016	32 083
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 691	1 640
Konsernin lainakanta 31.12. 1000€	164 928	195 890
Konsernin lainat, €/asukas	8 445	10 015
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1000€	670	1 181
Konsernin lainat ja vastuut 31.12. 1000€	177 314	218 499
Konsernin lainat ja vastuut €/asukas	9 080	11 181
Kunnan asukasmäärä	19 529	19 549

Keskeiset liitetiedot

Kaupungilla oli tytäryhteisöjen puolesta annettuja takauksia 39,9 (40,3) miljoonan ja muiden puolesta annettuja 38,7 (37,8) miljoonan euron edestä.

HaminaKotka Satama Oy:n konsernille annettujen takauksen jäljellä oleva pääoma kasvoi 1,6 miljoonalla eurolla 23,6 miljoonan euroon.

Haminan Energia Oy:n takaukset alenivat 0,7 miljoonalla eurolla 7,6 miljoonaan euroon.

Hamina-Asunnot Oy:n konsernille annettujen takausten määrä kasvoi 0,1 miljoonalla eurolla 23,8 miljoonaan euroon.

Linnoituksen Uimahalli Oy:n rakentamislainan takausvastuu 8,9 miljoonaa euroa poistui lainan siirryttyä kaupungille vuoden lopussa yhtiön purkauduttua.

Kiinteistö Oy Hailikarin rakentamislainan takaus aleni 0,3 miljoonalla eurolla 12,5 miljoonaan euroon.

Yksityisen liiketoiminnan ja yhdistysten rahoitukseen annetut takaukset olivat 2,4 miljoonaa euroa.

Kymenlaakson Sähkö Oy maksoi kaupungille osinkoa noin 0,4 miljoonaa euroa.

Konsernin vuokravastuut olivat 11,9 (22,6) miljoonaa euroa, josta Haminan Energian osuus oli 8,9 (18,2) miljoonaa euroa.

Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden tuloksen käsittely

Koko kaupungin tilikauden tulos 3.775.877,64 euroa sisältää vesiliikelaitoksen alijäämän.

Johtokunta on esittänyt, että tilikauden alijäämä 332.250,41 euroa siirretään taseen omaan pääomaan edellisten vuosien ylijäämä/alijäämä -tilille.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden tuloksen käsittelyä seuraavasti:

- Siirretään kuluvan vuoden kirjanpidossa tilikauden ylijäämä 3.775.877,64 euroa edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä -tilille.

TALOUSARVION JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Yleistä

Talousarvio

Haminassa valtuustoon nähden sitova käyttötalouden määräraha on tulosalueen toimintakate. Määrärahoissa ovat mukana sisäiset erät. Rahoituksessa nettositovia ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja -kulut sekä lainojen muutokset. Investoinneissa sitova määräraha on hankeryhmän menomääräraha. Yli yhden miljoonan investoinnit ovat erikseen valtuustoon nähden sitovia.

Talousarvioon tehtiin muutoksia kahdesti. Ensimmäisessä osavuositarkistuksen yhteydessä maaliskuun tilanteessa käyttötalouden määrärahamuutoksia ei esitetty millekään tulosalueelle eikä verotulo- tai valtionosuusennustetta ollut tarpeen tarkistaa.

Heinäkuun osavuositarkistukseen sen sijaan tehtiin lukuisia määrärahojen muutosesityksiä. Kasvatus- ja koulutuspalveluiden hanketuloja tarkistettiin 400 000 euroa suuremmiksi toteutuneen perusteella varovaisuus huomioiden. Toimintakuluja tarkistettiin monelta osin. Suurimpina muutoksina kasvatus- ja koulutuspalveluiden henkilöstömenoja kasvatettiin 800 000 eurolla. Kasvu johtui pääasiassa viime vuosina kasva-neista sijaiskustannuksista sekä muista henkilöstöku-luista, joita ei oltu huomioitu talousarviota laaditta-essa. Johtotiimin valmistelemien sopeutustoimien seurauksena palveluiden ostoja sekä tarvikehankintoja pystyttiin sen vuoksi tarkistamaan 1,1 miljoonaa euroa pienemmiksi.

Rahoitustuottoja tarkistettiin toteuman perusteella 250.000 euroa suuremmiksi. HaminaKotkan Satama tuloutti kaupungille 340 000 euroa SVOP-rahaston palautusta. Korkokustannukset puolestaan arvioitiin 250 000 euroa suuremmiksi koronnousun seurauksena, sillä lainojen erääntyessä uutta lainaa oli jouduttu nostamaan aiempaa huomattavasti korkeammalla korolla. Investoinneissa läntisen alueen koulun ja päiväkodin 2,5 miljoonan euron määräraha poistettiin, koska han-ketta oli päätetty edistää moduuliratkaisuna, eikä ra-kentaa omaan taseeseen.

Joulukuun valtuustolle määrärahamuutoksia esitettiin vielä runsaasti. Näihin on kiinnitetty huomiota, sillä määrärahamuutokset tulee käsitellä kaupunginvaltuus-tossa talousarviovuoden aikana. Kasvatus- ja koulutus-

palveluiden toimintakate heikkeni 235 000 euroa asia-kasmaksujen pienennyksen sekä ICT- ja kuljetuskus-tannusten kasvun seurauksena. Elinkeino- ja vetovoi-mapalveluiden nettomenoja tarkistettiin 0,2 miljoonaa euroa suuremmiksi, koska joulutapahtumille ei oltu budjetoitu määrärahaa ja museoiden henkilöstömää-rärahat olivat ylittäneet alkuperäisen talousarvion. Ympäristön ja rakentamisen valvonnan nettomenot kasvoivat esityksen mukaan niin ikään reilun 0,2 mil-joonaa euroa lupamaksutulojen, naapurikunnilta saata-vien korvaustulojen ja valtion maksaman eläinlääkintä-huollon korvauksien pienentymisen takia sekä Vehka-joen Myllykylän kalatien rakentamisesta aiheutuvien kustannusten vuoksi.

Lopullisen tarkistetun talousarvion tulos oli alkuperäi-sen talousarvion mukainen eli 2,3 miljoonaa euroa po-sitiivinen.

Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate toteu-tui 1,9 miljoonaa euroa ja alkuperäiseen talousarvioon nähden 1,8 miljoonaa euroa budjetoitua heikompana. Toimintakate heikkeni alkuperäiseen talousarvioon nähden sote-kuntayhtymäosuudet -tulosalueella (0,2 miljoonaa euroa) sekä kaupunkikehityspalveluiden (0,8), kasvatus- ja koulutuspalveluiden (1,3), elinkeino- ja vetovoimapalveluiden (0,2) ja tulosalueilla. Vastaa-vasti toimintakate vahvistui hieman kaupunkisuunnit-telun (0,3) tulosalueella, mikä selittyy kiinteistöjen myyntivoitoilla. Muilla tulosalueilla poikkeamat olivat vähäisempiä.

Toimintatuotot kasvoivat alkuperäisestä talousarvi-osta 0,1 miljoonaa euroa ja toimintakulut ylittyivät 1,9 miljoonaa euroa. Näin ollen toimintakate heikkeni 1,8 miljoonaa euroa. Henkilöstömenot toteutuivat 2,3 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota suurem-pina. Palvelujen ostoihin käytettiin 0,1 miljoonaa euroa arvioitua vähemmän.

Verotulojen tuotto ylitti alkuperäisen talousarvion 2,6 miljoonalla eurolla. Verotulolajeittain eriteltyinä toteutumat olivat kunnallisveron osalta 1,9, yhteisöve-ron osalta 0,1 ja kiinteistöveron osalta 0,5 miljoonaa euroa alkuperäistä arviota suuremmat.

Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sito- vuus	Määrärahat					Tuloarviot				
		Ta	Ta muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Ta	Ta muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
sis. laskennalliset erät											
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Kaupunginvaltuusto	B	202	0	202	213	-11					0
Toimintakate	N	202	0	202	213	-11					
Tarkastustoimi	B	51		51	34	17					0
Toimintakate	N	51		51	34	17					
Strateginen johtaminen	B	3 785	-550	3 235	3 275	-41	6	0	6	5	-1
Toimintakate	N	3 778	-550	3 228	3 270	-42					
Sote-kuntayhtymäosuudet	B	0	0	0	164	-164				3	3
Toimintakate	N	0	0	0	164	-164					
Johdon asiantuntijapalvelut	B	3 706	-7	3 699	3 573	126	217		217	253	35
Toimintakate	N	3 488	-7	3 481	3 320	161					
Kasvatus- ja koulutuspalvelut	B	36 284	819	37 103	38 220	-1 117	2 509	315	2 824	2 719	-105
Toimintakate	N	33 775	504	34 279	35 501	-1 222					
Hyvinvoinnin edistäminen	B	3 540	10	3 550	3 681	-131	323	50	373	569	196
Toimintakate	N	3 217	-40	3 177	3 112	65					
Elinkeino- ja vetovoimapalvelut	B	7 136	188	7 325	7 268	57	940	0	940	644	-297
Toimintakate	N	6 196	188	6 384	6 624	-240					
Kaupunkisuunnittelu	B	1 320	-91	1 230	1 254	-24	7 868	0	7 868	8 262	392
Toimintakate	N	-6 548	-91	-6 639	-7 008	369					
Kaupunkikehityspalvelut	B	21 185	672	20 513	21 208	-695	18 766	-295	18 471	18 337	-523
Toimintakate	N	2 419	-377	2 042	2 871	-829					
Ympäristön ja rakentamisen valvonta	B	1 408	143	1 551	1 616	-65	570	-127	443	508	64
Toimintakate	N	838	269	1 107	1 108	-1					
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						54 700	0	54 700	57 305	-2 605
Valtionosuudet	B						2 502	37	2 465	2 514	-49
Rah.tulot ja menot	B						722	34	688	1 013	-325
Satunnaiset erät	B										
Varausten muutos	B										

Sitovuustaso käyttötalousoosassa on toimitilin siten, että toimintatulojen ja -menojen nettomäärä on sitova.

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio B = bruttomääräraha/tuloarvio

Selitykset olennaisiin poikkeamiin:

Sote-kuntayhtymäosuudet

Kymsote purkautui 31.12.2022.

Vuoden 2023 kustannuksiksi on kirjattu Kymsoten tilinpäätöksessä 2022 huomioitua tiedossa olleet tai arvioitua jäsenkunnille kuuluvat tuotto- ja kustannuserät, jotka eivät ehtineet kaupungin vuoden 2022 tilinpäätökseen.

Kasvatus- ja koulutuspalvelut

Ukrainalaisten valmistavasta opetuksesta oli virheellisesti budjetoitu kotikuntakorvauksia noin 300.000 euroa.

Henkilöstökulut ylittivät budjetoidun 808.000 euroa, josta varhaiskasvatuksen ylitys oli 612.000 euroa.

Sijaiskulut ovat kasvaneet viime vuosina eikä niihin ole varattu tarpeeksi määrärahaa.

Koulukuljetuskustannukset ylittivät budjetoidun noin 107.000 euroa.

Elinkeino- ja vetovoimapalvelut

Vetovoimapalveluiden toimintakate toteutui 666.000 euroa heikompana tapahtumatuotannon ja museoiden toimintakatteiden ylityksistä johtuen.

Elinkeino- ja maaseutupalveluissa toimintakate toteutui budjetoitua parempana.

Kaupunkisuunnittelu

Maa- ja vesialueiden vuokria kertyi 185.000 euroa budjetoitua enemmän.

Maa-alueiden myyntivoittoja ja muita tuottoja kertyi yhteensä 245.000 euroa budjetoitua enemmän.

Kaupunkikehityspalvelut

Kiinteistöpalveluiden talousarvio ylittyi 781.000 euroa lähinnä palveluiden ostojen kasvun vuoksi.


Myös ulkoisia vuokratuloja kertyi 376.000 euroa budjetoitua vähemmän.


Tavoitteet

Talousarvion tavoitteet on johdettu kaupungin visiosta sekä strategisista tavoitteista.



Kaupunkistrategian toimeenpano






Elinvoimainen ja kasvava Hamina

- ❖ Kehitämme Haminasta entistä monipuolisemman kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumakaupungin ja lisäämme kaupungin tunnettuutta Suomen festivaalikaupunkina.
- ❖ Mahdollistamme satamasidonnaisen teollisuuden kasvun kehittämällä alueen kaavoitusta ja houkuttelemalla alueelle kansainvälisiä yrityksiä.
- ❖ Hyödynnämme meren läheisyyden ja saaristoluonnon mahdollisuudet matkailun, virkistyskäytön sekä yritystoiminnan kehittämisessä.
- ❖ Kehitämme Tervasaaresta monimuotoisen ja elämää täynnä olevan kaupunkialueen.
- ❖ Vastamme monipaikkaisuuden tuomaan kysyntään lisäämällä ekologista ja monimuotoista asumista sekä tonttitarjontaa.
- ❖ Huolehdimme tasapainoisesta kasvusta. Haminan vahva talous turvaa elinvoiman.

Strateginen painopiste		Elinvoimainen ja kasvava Hamina	
Mittari	Lähtötaso	Toteuma 31.12.2023	Toteutunut Kyllä/Ei
Haminan nettomuutto on positiivinen (viimeinen vuosi ja viiden vuoden trendi)	Vuonna 2022 nettomuutto oli positiivinen (+3 asukasta)	Kuntien välinen nettomuutto vuoden lopussa oli -112 asukasta. (Nettomaahanmuutto +282 asukasta).	Ei
Kaupungin ja kaupunkikonsernin lainakanta euroa/asukas pienenee (vähintään viiden vuoden trendi)	Lainakanta pienentyi vuonna 2022: Kaupunki -608 €/asukas Konserni -372 €/asukas	Lainakanta vuonna 2023: Kaupunki 3.987 €/asukas Konserni 8.445 €/asukas	Ei
Uudet sijoittumiset/satamasidonnaiset hankkeet -> euromäärä ja työpaikat ns. putkessa olevien hankkeiden osalta, trendin seuraaminen	Putkessa 6 MRD€ hankkeita, 5 000 suoraa työpaikkaa	Taso pysynyt samana.	Kyllä
Tilikauden ylijäämä vähintään yksi miljoonaa euroa	Tilikauden 2022 ylijäämä 1,0 M€	Tilikauden 2023 ylijäämä 3,7 M€	Kyllä

Työttömien määrä pienenee	Työttömiä oli vuoden 2022 lopussa 47 henkilöä edellisvuotta vähemmän.	Työttömien määrä lisääntyy. Vuoden 2023 lopussa oli 72 työtöntä enemmän kuin vuotta aiemmin.	Ei
Arviointi	<p>Haminan väkiluku pienentyi 20 asukkaalla nettomaahanmuuton ansiosta. Kuntien välinen nettomuutto oli selvästi negatiivinen.</p> <p>Kaupungin lainakanta kääntyi kasvuun.</p> <p>Edellisten vuosien verohännät sekä liikaa maksettu valtionosuus mahdollistivat ylijäämäisen tuloksen.</p> <p>Työttömien määrä kääntyi kasvuun taantuman seurauksena.</p>		



Osaava ja oppiva Hamina

Hamina
MAAILMANLUOKAN PIKKUKAUPUNKI

- ❖ Rakennamme tulevaisuuden opintopolun yhteistyössä oppilaitosten ja korkeakoulujen sekä yritysten kanssa vastaamaan tulevaisuuden osaamis- ja työelämävaatimuksiin.
- ❖ Kehitämme palveluja digiteknologiaa sekä kolmannensektorin toimijoita hyödyntämällä.
- ❖ Kehitämme palveluverkkoa lähtökohtana modernit, terveet ja monipuoliset oppimisympäristöt sekä laadukas opetus.
- ❖ Edistämme opetuksen ja koulutuksen kilpailukykyä vahvistamalla tulevaisuuden kannalta tärkeitä koulutussisältöjä ja profiloimalla koulutustarjontaa esimerkiksi huomioilla kansainvälisyyden.

Strateginen painopiste		Osaava ja oppiva Hamina	
Mittari	Lähtötaso	Toteuma 31.12.2023	Toteutunut Kyllä/Ei
Kasvatus- ja koulutuspalveluiden yhteistyön määrä ja laatu korkeakoulujen, oppilaitosten, yritysten ja sidosryhmien kanssa -> mittari on laadullinen: raportointi	Satunnaista yhteistyötä oppilaitosten kanssa tehty	Yhteistyö jatkuu koulutusten ja hankkeiden suunnittelun myötä. Raportointi vuoden lopussa.	Ei. Yhteistyö jatkuu koulutusten ja hankkeiden myötä.
Pätevän henkilökunnan määrä (nouseva trendi, tavoite 100 %)	Ei tiedossa	Toteuma noin 87,5 % huomioiden kaikki ammattiryhmät, myös sijaiset. Opettajista päteviä 83,43 %.	Ei, mutta nouseva trendi. Tilanne pysynyt samana. Pätevien osuus henkilökunnasta 87,5 %.
Modernit tilat (peruskorjatut tai uudet), nouseva trendi	Toimenpiteet odottavat palveluverkkoselvitystä	Palveluverkkoselvitystyön mukaiset uudiskohteiden suunnittelu, toteutus ja kilpailutus on työn alla	Kyllä.
Kansainvälisten palveluiden järjestäminen (englanninkieliset palvelut, nouseva trendi)	Asiakaskyselyt vuonna 2022	Asiakaskysely englanninkielisen varhaiskasvatus ryhmän perustamiseksi tehty myös vuonna 2023 eikä kiinnostusta ollut tarpeeksi ryhmän perustamiseen.	Ei

		Palveluohjausta englannin ja venäjän kielellä, käännöstyötä on tehty.	
Arviointi	<p>Palveluverkkoselvityksen mukainen työ on edistynyt suunnitellusti.</p> <p>Pätevän henkilöstön määrä pysynyt suunnilleen samana. Rekrytointia toteutetaan koko ajan pätevän henkilöstön saamiseksi.</p> <p>Englanninkielisten palveluiden tarpeen sijaan on noussut tarve venäjän ja ukrainan kielisille palveluille. Varhaiskasvatuksessa annetaan palveluohjausta englannin kielellä. Kasvatus- ja koulutuspalveluiden henkilöstö on englannin kielen taitoista.</p> <p>Verkkosivuja on kehitetty palvelemaan eri kielisiä. Eri oppilaitosten kanssa tehdään yhteistyötä koulutusten ja harjoittelijoiden ohjauksen puitteissa.</p>		



Hyvinvoiva Hamina

HAMINA
MAAILMANLUOKAN PIKKUKAUPUNKI

- ❖ Rakennamme kumppanuuksia ja luomme mahdollisuuksia kuntalaisten toimijuudelle, osallisuudelle ja yhteisöllisyydelle.
- ❖ Parannamme lasten ja nuorten hyvinvointia varmistamalla turvallisen polun aikuisuuteen. Päätöksiä tehtäessä huomioimme lapsivaikutukset.
- ❖ Edistämme työllisyyttä ja työllistymistä tuomalla yksilölliset palvelut lähelle asiakkaita matalalla kynnyksellä.
- ❖ Ehkäisemme syrjäytymistä ja tuemme huono-osaisten osallistumismahdollisuuksia harrastuksiin ja tapahtumiin.
- ❖ Edistämme ikäihmisten toimintakyvyn säilymistä sekä luomme mielekästä arkea ja hyvinvointia.
- ❖ Huolehdimme, että hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyö hyvinvoinnin edistämiseksi toimii ja on tuloksellista.
- ❖ Panostamme liikunnan edistämiseen, luontoliikuntaan ja liikuntapaikkojen kehittämiseen.
- ❖ Huolehdimme henkilöstömme hyvinvoinnista ja osaamisen jatkuvasta kehittämisestä.

Strateginen painopiste		Hyvinvoiva Hamina	
Mittari	Lähtötaso	Toteuma 31.12.2023	Toteutunut Kyllä/Ei
Hyte-kerroin euroina nousee	17,90 €	19,40 €	Kyllä
Henkilöstön hyvinvointi	Vuonna 2021 koko työhyvinvointikyselyn keskiarvo oli 3.	Koko työhyvinvointikyselyn keskiarvo oli 3.	Kyllä
Asiakaskokemuksen mittaaminen esim. hyvinvoinnin ja turvallisuuden kokemus paranee eri ikäryhmissä	Osallisuus- ja hyvinvointikysely 2021 tulokset: 94% (N: 1143) kokee olonsa turvalliseksi.	Kuntalaiskysely ”Mitä kuuluu Hamina” päättyi toukokuussa. Vastajia 729. 95% koki olonsa turvalliseksi. 82% koki voivansa hyvin/melko hyvin. 10,4% ei kokenut voivansa hyvin.	Kyllä
Tea-viisarin pisteet nousevat (max 100 pistettä, suluissa koko maan tulos vertailuna)	Kuntajohto 47 (79) Perusopetus 66 (64) Lukiokoulutus 65 (66) Ammatillinen koulutus - (63) Liikunta 92 (72) Kulttuuri 65 (66)	Kuntajohto 74 (82) Perusopetus 67 (65) Lukiokoulutus 50 (65) Ammatillinen koulutus - (64) Liikunta 92 (72) Kulttuuri 64 (71)	Kyllä
Arviointi	Strategisen hyvinvointijohtamisen kehittäminen/kuntajohto (hyvinvointi-koordinaattori, hyvinvointityöryhmä, hyvinvointikertouksen käyttöönotto) on nostanut Hyte-kerrointa euroa/asukas. Henkilöstön hyvinvointi on pysynyt samana, mutta yksikkökohtaisia eroja on.		



Viihtyisä ja toimiva Hamina

- ❖ Kehitämme asuinympäristön toiminnallisuutta, turvallisuutta, esteettömyyttä ja estetiikkaa ekologisesti kestävästi sekä huomioimalla puunkäytön mahdollisuudet asuinympäristön viihtyisyyden lisääjänä.
- ❖ Säilytämme historiallisen keskustan kaupunkikuvan.
- ❖ Hyödynnämme Haminan kaunista, merellistä ja rauhallista asuin-, elin- ja etätyöympäristöä kaupungin toiminnoissa sekä erityisesti markkinoinnissa.
- ❖ Kehitämme tilojen käyttöratkaisuja kestävä kehitys huomioiden ja luomme kasvualustan yrittäjyydelle, kaupunkikulttuurille, luovuudelle ja kuntalaisten toimijuudelle.
- ❖ Kehitämme asuinalueiden toiminnallisuutta ja viihtyvyyttä kuntalaisia osallistamalla.

Strateginen painopiste Viihtyisä ja toimiva Hamina

Mittari	Lähtötaso	Toteuma 31.12.2023	Toteutunut Kyllä/Ei
Pitovoima: asukastyytyväisyys paranee (vuosittainen kysely yhdessä hyvinvoinnin kanssa kaupunkilaisille)	-	Vastaajista suurin osa viihtyy Haminaassa (yleisin arvosana 8/10)	Kyllä Kysely tehty toukokuussa. Vastaajia 726.
Elinvoimaluku (kaupat ja ravintolat - tyhjätkä liiketilat)/asukasluku x 1 000 asukasta -> vertailu muihin kaupunkeihin	Ei tietoa.	Selvitys on tehty, tulosten analysointi on käynnissä, Haminan elinvoimaluku 2,51, kaikkien ka 2,43, Kotka 1,82 (2,21), Heinola 2,60 (2,09) ja Naantali 2,21	Kyllä
Kaupungin omien tilojen käyttöaste (kiinteistöstrategian seuranta)	n. 16 % huoneistoalasta tyhjiillään	n. 19 % huoneistoalasta tyhjiillään.	Ei
Keskusta-alueen tyhjien tilojen uusiokäyttö (kaupunki, yksityiset ja Puolustusvoimat)	Ei tarkkaa tietoa	Selvitys käynnissä.	Ei
Arviointi	<p>Kiinteistöstrategian päivitys on välttämätön. Käynnistetään vuoden 2024 alussa. Kiinnostus myynnissä oleviin kiinteistöihin on ollut heikkoa.</p> <p>Asukaskyselyssä kuntalaiset ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä kaupungin toimivuuteen. Tarkempaa asiakaskokemusta tullaan keräämään vuonna 2024 kuntaliiton kyselyllä. Kysely on toteutettu viimeksi vuonna 2020.</p>		

Käyttötalouden toteutuminen

Strategisen johtamisen palvelualue

Toimielin	KAUPUNGINVALTUUSTO
Tulosalue	Kaupunginvaltuusto
Tulosyksiköt	Kaupunginvaltuusto
Tehtävä	Kaupunginvaltuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Valtuusto vastaa kaupungin taloudesta ja toiminnasta. Valtuusto on hallintosäännöllä siirtänyt toimivaltaansa myös muille toimielimille.

Tuloslaskelma

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
120 Kaupunginvaltuusto						
Toimintamenot	-236 589	-201 700	0	-201 700	-212 510	10 810
Henkilöstömenot	-169 851	-134 300		-134 300	-167 409	33 109
Palvelujen ostot	-44 679	-43 100		-43 100	-23 167	-19 933
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 253	-9 900		-9 900	-3 953	-5 947
Avustukset						
Muut toimintamenot	-15 806	-14 400	0	-14 400	-17 981	3 581
Toimintakate	-236 589	-201 700	0	-201 700	-212 510	10 810
Toimintakate €/asukas	-12,10	-10,33		-10,33	-10,88	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-34 300	-41 100		-41 100	-41 790	690
Suunnitelmapoistot	-4 590	-2 700		-2 700	-2 754	54
Yhteensä	-275 479	-245 500	0	-245 500	-257 053	11 553

Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa varattu määräraha valtuustolle sisältää mm. valtuuston kokoukset, valtuuston iltakoulut ja valtuustoryhmien neuvottelukunnan toiminnan.

Valtuuston kokouksia pidettiin yhdeksän. Tammikuussa valtuusto päätti TE25-uudistuksesta ja sen järjestämisvastausta. Alkuvuodesta kaupunginvaltuusto käsitteli myös palveluverkkoselvitystä ja hyväksyi sen yksimielisesti maaliskuussa.

Elokuussa kaupunginvaltuusto päätti käynnistää kuntaliitosselvityksen Virolahden kunnan kanssa. Marraskuussa valtuusto päätti korottaa veroprosenttia heikentyneen taloustilanteen ja alentuneiden valtionosuuksien johdosta.

Loppuvuoden aikana valtuusto käsitteli myös Poitsilan koulun lakkauttamisen sekä Uuden-Summan koulun hankesuunnitelman. Myös Haminan Energia Oy:n asiat olivat loppuvuodesta kaupunginvaltuuston pöydällä.

Valtuuston talousarvio ylittyi niukasti. Merkittävin ylitys oli kokouspalkkioissa, mutta ylitystä saatiin kompensoida vähentyneillä palveluiden ostoilla. Kokouspalkkioiden ylityksessä näkyi palveluverkkoselvitystyöryhmän alkuvuoden kokoontumiset sekä lokakuussa alkanut kuntaliitosselvitys. Lisäksi joulukuussa jouduttiin pitämään ylimääräinen kokous.

Tehtävä Kuntalain mukaisen tarkastuksen järjestäminen, kunnanvaltuuston päätettävien tarkastusta koskevien asioiden valmistelu, valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen arviointi sekä tilintarkastus.

Tuloslaskelma

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
121 Tarkastustoimi	-	-		-	-	-
Toimintamenot	-32 869	-51 000	0	-51 000	-34 007	-16 793
Henkilöstömenot	-14 162	-17 900		-17 900	-14 014	-3 886
Palvelujen ostot	-18 033	-33 000		-33 000	-19 689	-13 311
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						0
Avustukset						0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						0
Muut toimintamenot		-100		-100	-303	403
Toimintakate	-32 869	-51 000	0	-51 000	-34 007	-16 793
Toimintakate €/asukas	-1,68	-2,61		-2,61	-1,74	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-2 700	-3 500		-3 500	-3 839	339
Suunnitelmapoistot						
Yhteensä	-35 569	-54 500	0	-54 500	-37 845	-16 455

Talousarvion toteutuminen

Kaupungin tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Auditor Oy. Tilintarkastuspalvelujen ostoon on tehty määräraha-
varaus vuosittain 37,5 tarkastuspäivään. Tarkastuslautakunta kokoontui 10 kertaa.

Tarkastuslautakunnan työohjelman mukaisesti tarkastuslautakunnan kokouksiin on kutsuttu kaupungin eri päävastuualueilta johtavia viranhaltijoita ja muuta henkilökuntaa selvittämään omien toimialojensa toimintaa ja

sitä, millä toimenpiteillä ja missä määrin valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet tai ovat toteutumassa.

Tarkastuslautakunnan vuoden 2023 arvioinnin työohjelman mukaisesti kokouksissa kuultiin ajankohtaisten asioiden ja talouskatsausten lisäksi mm. johtamisesta, henkilöstöstä, hallinnosta sekä hyvinvoinnista ja osallisuudesta. Lisäksi konserniyhteisöt, omistajaohjaus ja liikelaitoksen toiminta olivat arvioinnin kohteina.

Toimielin	KAUPUNGINHALLITUS
Tulosalue	Strateginen johtaminen
Tulosyksiköt	Konsernijohto, Yleinen hallinto ja edunvalvontatehtävät, Viestintä, Tietohallinto
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja
Tehtävä	Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa.

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Tietohallinto

Tietohallinnon roolia toimintatapojen uudistajana on vahvistettu. Tietohallinto osallistui tiedolla johtamisen projektisuunnitelman valmisteluun ja käyttöönoton käynnistämiseen. Tietohallinnossa uudistettiin sisäinen tikettijärjestelmä sekä työpyyntöjen käsittelyn prosessi. Chromebookkien käyttöönotto lisääntyi. Tekniset taustajärjestelmät (virtualisointi) Chromebook siirtymän mahdollistamiseksi valmistuivat. Haminan kyvykkyys ja rohkeus uudistustyössä on herättänyt suuren kiinnostuksen ympäri Suomea.

Käyttäjätunnusten, Chromebookkien ja palvelinten tietoturva parannettiin ottamalla käyttöön koneoppimista hyödyntävä DarkTrace tietoturva-alusta. Tietoliikenneverkot uudistettiin koko organisaation osalta. Henkilöstön tietosuoja- ja tietoturvakoulutuksen peittävyys oli 60%. Koko henkilöstölle hankittiin henkilökohtaiset puhelimet turvallisuuden ja tiedonkulun sekä osallisuuden varmistamiseksi.

Viestintä

Viestinnässä on valmistelu uusia verkkosivuja. Uudistukseen osallistettiin koko organisaatio ja kuntalaiset. Viestintäverkoston jäsenet ovat vahvistaneet osaamistaan ja palvelualueiden ulkoinen viestintä on parantunut. Tapahutumien markkinointiin palkattiin vakituinen markkinointisuunnittelija.

Kuntalaispalautejärjestelmä uudistettiin. Hamina-soveluksen latauksia on saatu lisättyä. Tietohallinnon ja viestinnän yhteiset linjaukset valmistuivat ja hyväksyttiin kaupunginhallituksessa. Linjauksilla varmistettiin näiden muutosajureiden kehittämismahdollisuudet ja resurssit.

Tuloslaskelma

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
123 Strateginen johtaminen						
Toimintatulot	25 985	6 300		6 300	4 943	-1 357
Myyntituotot	2 938	1 000		1 000	2 853	1 853
Tuet ja avustukset	8 883	5 300		5 300	90	-5 210
Muut toimintatuotot	14 164				2 000	2 000
Toimintamenot	-6 465 852	-3 784 600	550 000	-3 234 600	-3 275 311	40 711
Henkilöstömenot	-708 974	-728 200		-728 200	-715 190	-13 010
Palvelujen ostot	-5 313 312	-2 696 100	550 000	-2 146 100	-1 992 989	-153 111
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-80 967	-24 900		-24 900	-95 419	70 519
Avustukset	-47 500	-45 000		-45 000	-63 450	18 450
Muut toimintamenot	-315 099	-290 400		-290 400	-408 262	117 862
Toimintakate	-6 439 868	-3 778 300	550 000	-3 228 300	-3 270 368	42 068
Toimintakate €/asukas	-329,25	-193,47		-165,31	-167,46	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytys-erät	921 267	878 700		878 700	873 705	4 995
Suunnitelmapoistot	-21 699	-39 800		-39 800	-20 440	-19 360
Yhteensä	-5 540 300	-2 939 400	550 000	-2 389 400	-2 417 103	27 703

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginhallituksen budjetista oli varattu 150.000 euroa osallistavaan budjetointiin, mikä kokonaisuudessaan käytettiin. Täysin strategisen johtamisen tilinpäätös ei ole vertailukelpoinen aiempiin vuosiin, koska osallistavan budjetoinnin hankinnat kaupunginhallituksen kustannuspaikalla hankaloittavat budjetin normaalia seuranta.

Uusi kaupunginjohtaja aloitti vasta 3.4.2024, minkä johdosta henkilöstömenot alittivat budjetissa varatun määrärahan. Yhteisöjen jäsenmaksut alittavat myös talousarvioon varatun määrärahan.

Muita toimintamenoja kasvattaa Linnoituksen Uimahalli Oy:n purkautumisesta syntynyt fuusiotappio.

Tuloslaskelma

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
126 Sote-kuntayhtymäosuudet						
Toimintatulot	3 019	0	0	0	112	112
Myyntituotot	2 302				107	107
Maksutuotot	226					0
Tuet ja avustukset						0
Muut toimintatuotot	490				5	5
Toimintamenot	-94 105 710	0	0	0	-163 817	163 817
Henkilöstömenot	0				-15 751	15 751
Palvelujen ostot	-93 982 409	0	0	0	-149 094	149 094
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0					0
Avustukset	-125 720	0		0	0	0
Muut toimintamenot	2 419				1 027	-1 027
Toimintakate	-94 102 690	0	0	0	-163 705	163 705
Toimintakate €/asukas	-4811,22	0,00		0,00	-8,38	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät						
Suunnitelmapoistot	0					
Yhteensä	-94 102 690	0	0	0	-163 705	163 705

Talousarvion toteutuminen

Kymsote purkautui 31.12.2022.

Vuoden 2023 kustannuksiksi on kirjattu Kymsoten tilinpäätöksessä 2022 huomioitua tiedossa olleita tai arvioitua jäsenkunnille kuuluvia tuotto- ja kustannuseräitä, jotka eivät ehtineet kaupungin vuoden 2022 tilinpäätökseen.

Toimielin	KAUPUNGINHALLITUS
Tulosalue	Johdon asiantuntijapalvelut
Tulosyksiköt	Hallintopalvelut, Henkilöstöpalvelut, Talouspalvelut, Vaalit
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Hallintojohtaja ja talousjohtaja
Tehtävä	Tukea demokraattista päätöksentekoa sekä strategista ja operatiivista johtamista, huolehtia kaupungin johtamisjärjestelmän toimivuudesta, luoda yhteistyössä palvelu-alueiden kanssa edellytyksiä sille, että kaupunkilaisille tuotettavat palvelut ovat vaikuttavia, tehokkaita ja taloudellisia sekä tuottaa palvelualueille hallinto-, talous-, henkilöstö-, omistajaohjaus-, viestintä- ja ICT-palveluita.

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Hallintopalvelut

Hallintopalveluissa palvelee sekä sisäisiä että ulkoisia asiakkaita. Kaupungintalon asiointipalvelu Rinkeli ja kirjaamo ovat ydinosa hallintopalveluita. Hallintopalveluiden keskeisenä tehtävänä on tukea luottamushenkilötoimintaa, avustaa viranhaltijoita, huolehtia kaupungin asiakirjahallinnosta sekä tarjota asiakaslähtöistä ja korkealaatuaista asiakaspalvelua sekä ulkoisille että sisäisille asiakkaille.

Sähköisten työkalujen rooli on korostunut merkittävästi hallintopalveluiden toiminnassa. Vuoden 2023 aikana otettiin käyttöön Valmu-työkalu, joka on olennaisesti auttanut viranhaltijapäätöksien ja esityslistatekstien tekemisessä. Muutos on myös vaikuttanut siihen, etteivät viranhaltijat ole enää riippuvaisia Microsoft Office -työkaluista. Valmun käyttö on vaivatonta ja Google-yhteensopiva.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut muodostuvat henkilöstöhallinnon palveluista sekä palkanlaskennasta. Henkilöstöpalveluilla on ollut olennainen rooli henkilöstölle kohdennetussa viestinnässä ja ohjeistuksien antamisessa Työnantaja tiedottaa -kanavan kautta.

Palkka- ja henkilöstöhallintojärjestelmä Populus on ollut käytössä kolme vuotta. Vuosi vuodelta sen käyttö helpottuu. Palkkahallinnon näkökulmasta moni asia on virtaviivaistunut. Haasteet tulorekisterin kanssa vähentyivät vuoden aikana. Yhteistyötä Virolahden kanssa lisättiin ja loppuvuodesta hyväksyttiin yhteistyösopimus, jonka perusteella Haminan kaupunki hoitaa 1.1.2024 alkaen Virolahden ja Miehikkälän palkanlaskentaa.

Alkuvuoden ajan hallintojohtaja toimi vt. kaupunginjohtajana, mikä vaikutti hallintopalveluiden resursseihin. Yhtä lailla myös uuden kaupunginjohtajan aloittaminen vaikutti hallintopalveluiden henkilöstöön. Lisäksi maaliskuussa 2023 järjestettiin eduskuntavaalit, mitkä omalta osaltaan työllistivät aina hallintopalveluiden henkilökuntaa parin viikon ajan.

Loppuvuodesta asiointipalvelu Rinkeli ja kirjaamo siirtyivät torin laidalle uusiin tiloihin, jotka ovat saaneet paljon kiitosta asiakkailta. Myös uusia asiakkaita on tullut muu-
ton johdosta.

Vuoden alussa astui voimaan päivitetty henkilöstön muistamisen -periaatteet. Uudistus otettiin hyvin vastaan ja henkilöstöltä on tullut kiitosta. Kevään 2024 aikana käytiin myös laajat paikalliset palkkaneuvottelut. Kehittämisohjelmaerien avulla saatiin selkeytettyä eri toimialojen tehtäväkohtaisia palkkoja.

Syksyllä henkilöstöpalvelut ja palkanlaskenta siirtyivät väistötiloihin Sataman tiloihin. Loppuvuodesta henkilöstöpalveluiden resurssia lisättiin vakituisella henkilöstökoordinaattorilla. Lisäys oli ehdottoman tarpeellinen. Henkilöstöllä, mutta erityisesti esihenkilöillä on tarvetta laadukkaille henkilöstö- ja palkkahallinnon palveluille.

Talouspalvelut

Talouspalveluiden keskeinen tehtävä on tuottaa tietoa kaupungin eri tulosalueiden toiminnan tuloksellisuuden arvioimiseksi ja päätöksenteon tueksi. Kaupunkikonsernin seuranta, talouden ohjaus ja yhteistyön merkitys konserniyhtiöiden johdon kanssa korostuu jatkossa entisestään.

Talouspalveluiden rooli on taloustiedon ja ennusteiden tuottajana keskeinen, sillä kaupungin talous on rakenteellisesti epätasapainossa. Kaupungin taloudessa on lähes 10 miljoonan sopeutustarve vuodesta 2024 eteenpäin.

KEHITTÄMINEN

Sisäisen kehittäjäverkoston toiminta jatkui vuonna 2023. Alkuperäisestä Sisäinen kehittäjä -verkostosta (64) kaksitoista työntekijää aloitti liiketalouden ammattitutkinnon suorittamisen osana sisäisen kehittäjäverkoston osaamisen kehittämistä.

Johdon asiantuntijapalveluissa siirryttiin vaiheittain Chromebookkien käyttöön. Googlen työkalut mahdollistavat ajasta ja paikasta riippumattoman työskentelyn.

Sähköisen arkistoinnin käyttöönottoa edistettiin ja se jatkuu vielä tulevina vuosina.

Tuloslaskelma

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
128 Johdon asiantuntijapalvelut						
Toimintatulot	245 260	217 500	0	217 500	252 692	35 192
Myyntituotot	33 943	34 000		34 000	33 728	-272
Maksutuotot		0		0		0
Tuet ja avustukset	209 129	182 000		182 000	194 146	12 146
Muut toimintatuotot	2 188	1 500		1 500	24 818	23 318
Toimintamenot	-3 744 687	-3 705 600	0	-3 705 600	-3 572 610	-132 990
Henkilöstömenot	-2 629 923	-2 517 100		-2 517 100	-2 409 828	-107 272
Palvelujen ostot	-896 327	-977 400		-977 400	-967 962	-9 438
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-32 898	-24 800		-24 800	-21 805	-2 995
Avustukset	-3 000	-3 000		-3 000	-3 000	0
Muut toimintamenot	-182 539	-183 300		-183 300	-170 014	-13 286
Toimintakate	-3 499 427	-3 488 100	0	-3 488 100	-3 319 918	-168 182
Toimintakate €/asukas	-178,92	-178,61		-178,61	-170,00	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	1 718 633	3 023 100		3 023 100	3 124 471	101 371
Suunnitelmapoistot	-10 897	-9 400		-9 400	-9 392	8
Yhteensä	-1 791 691	-474 400	0	-474 400	-204 840	-269 561

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui suunnitellusti. Eri kustannuspaikkojen välillä oli eroja, mutta kokonaisuudessaan johdon asiantuntijapalveluiden budjetti toteutui suunnitellusti.

Tuloslaskelma

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
STRATEGINEN JOHTAMINEN YHTEENSÄ						
Toimintatulot	274 263	223 800	0	223 800	257 747	33 947
Myyntituotot	39 183	35 000	0	35 000	36 689	1 689
Maksutuotot	226	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	218 012	187 300	0	187 300	194 235	6 935
Muut toimintatuotot	16 842	1 500	0	1 500	26 823	25 323
Toimintamenot	-104 585 707	-7 742 900	550 000	-7 192 900	-7 258 255	65 555
Henkilöstömenot	-3 522 910	-3 397 500	0	-3 397 500	-3 322 192	-75 308
Palvelujen ostot	-100 254 760	-3 749 600	550 000	-3 199 600	-3 152 901	-46 699
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-120 119	-59 600	0	-59 600	-121 177	61 577
Avustukset	-176 220	-48 000	0	-48 000	-66 450	18 450
Muut toimintamenot	-511 698	-488 200	0	-488 200	-595 534	107 534
Toimintakate	-104 311 444	-7 519 100	550 000	-6 969 100	-7 000 507	31 607
Toimintakate €/asukas	-5333,17	-385,02		-356,86	-358,47	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	2 602 900	3 857 200	0	3 857 200	3 952 548	95 348
Suunnitelmapoistot	-37 185	-51 900	0	-51 900	-32 586	-19 314
Yhteensä	-101 745 729	-3 713 800	550 000	-3 163 800	-3 080 546	83 254

Hyvinvoiva haminalainen palvelualue

Toimielin	KASVATUS JA KOULUTUS -VALIOKUNTA
Tulosalue	Kasvatus- ja koulutuspalvelut
Tulosyksiköt	Varhaiskasvatus ja opetuksen tuki, Opetus- ja nuorisopalvelut, Varhaiskasvatus
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Opetuspäällikkö
Tehtävä	Lasten ja nuorten sekä perheiden tarpeiden mukaiset, monipuoliset ja laadukkaat palvelut. Palvelukokonaisuudessa on sekä ennaltaehkäiseviä että lakisääteisiä palveluja. Keskeisenä periaatteena on lapsen ja vanhemmuuden arvostaminen ja hyvän lapsuuden sekä nuoruuden luominen yhteistyössä vanhempien kanssa. Toiminta on tavoitteellista, suunnitelmallista ja sitä arvioidaan jatkuvasti. Elinikäisen oppimisen mahdollistaminen yksilön ja eri väestöryhmien tarpeet huomioon ottaen. Toiminnan painopisteinä ovat laadukas opetus, yhteisöllisyys, turvallisuus, hyvinvointi ja kiireettömyys.

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Varhaiskasvatus ja opetuksen tuki

Palveluiden kysyntä on kasvanut etenkin alle 3-vuotiaiden lasten osalta. Vaikka syntyvyys on laskenut, kysyntään vaikuttaa perheiden tarve ja tahto varhaiskasvatuspaikan saantiin yhä varhemmin. Perheiden valinnat vaikuttavat myös yksityisen ja kunnallisen varhaiskasvatuksen osuuteen. Lisäpaikkojen luomiseksi on jouduttu rekrytoimaan määräaikaista henkilöstöä, ottamaan lisätilaa käyttöön ja kasvattamaan yksityisen päiväkodin palvelusetelin osuutta yli talousarvioon varatun määrärahan. Etenkin Linnoituksen, Uuden-Summan ja Neuvottoman päiväkotien talousarvion ylityksessä näkyy lapsimäärän lisäys. Lasten kotihoidon tuen ja Hamina-lisän maksuosuus on vastaavasti laskenut yhteensä 58.066 euroa. Toimintakauden paikat täyttyivät jo kesän sijoituksissa, joten varhaiskasvatus paikkoja jouduttiin luomaan loppuvuonna oletettua enemmän lisäämällä edelleen kasvattajien määrää.

Laadukkaan varhaiskasvatuksen ja opetuksen tuen toteutumisen varmistaa riittävä, sitoutunut, ammattitaitoinen ja huoltajien kanssa hyvässä yhteistyössä toimiva henkilöstö. Hankeavustusten avulla on saatu palkattua lasten tarvitseman tuen varmistamiseksi lisähenkilöstöä, mm. varhaiserityiskasvatuksen opettajia, S2-opettajia, ryhmäohjaajia ja resurssiopettajia. Esi- ja perusopetukseen kohdennetun koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen saadun avustuksen lisäksi varhaiskasvatus on saanut valtion erityisavustusta samoihin toimenpiteisiin 70.702 euroa.

Palveluverkkoselvityksen mukaisesti lähdettiin toteuttamaan uuden moduulikouluhankkeen myötä päiväkodin ja esikoulun suunnittelua Uuteen-Summaan.

Esikoulu Esikon toiminta päätettiin lakkauttaa Poitsilan koulun lakkauttamisen yhteydessä.

Nepsy-valmennusta (neuropsykiatrinen) on pystytty tarjoamaan varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen lapsille, oppilaille ja perheille entistä nopeammin, vaikka kriteereitä valmennukseen pääsyyn on kiristetty. Myönteistä palautetta on saatu sekä valmennettavilta, perheiltä että hyvinvointialueelta.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä on vahvistettu edelleen, jotta lasten siirtyminen esikoulusta perusopetukseen olisi mahdollisimman sujuvaa. Tätä on osaltaan tukenut varhaiserityiskasvatuksen suunnittelijan tehtävä, joka on mahdollistanut varhaiskasvatustalain muutosten toteuttamisen ja hallinnollisten päätösten tekemisen. Kolmiportaista tukea on pystytty koordinoimaan tehokkaasti sekä tuen toteutumisen, että talouden näkökulmasta.

Varhaiskasvatuksen asiakaskyselyn tulosten perusteella varhaiskasvatuksen järjestämiseen ja toimintaan ollaan hyvin tyytyväisiä.

Huoltajille suunnattu kysely englanninkielisen ryhmän perustamiseksi on toteutettu, mutta kiinnostus ryhmään oli niin vähäistä, että ryhmää ei voitu perustaa kuluvallekauden toimintakaudelle.

Erasmus-hankkeen puitteissa on saksalaisten päiväkodin johtajien ja varhaiskasvatuksen opettajien vierailut toteutuneet Haminassa.

Esteettömän viestinnän eri menetelmät on hyödynnetty toiminnassa. Digiosaamista on vahvistettu.

Matkapuhelimet on kaupungin linjauksen mukaisesti hankittu koko henkilöstölle. Tämä nostaa kuukausittaisia ict-kuluja tuntuvasti.

Varhaiskasvatuksen ohjelman muutokseen on valmistauduttu yhteistyössä tietohallinnon kanssa ja uusi ohjelma otettu käyttöön joulukuussa. Muutos lisää toiminnallisuutta ja tuo jatkossa myös säästöä.

Painopistealueina varhaiskasvatuksessa on jatkunut heinäkuun loppuun tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen, digitaalinen oppimisympäristön kehittäminen, pedagogisen tiimityön tukeminen sekä taide- ja kulttuurikasvatus. Monipuolista koulutusta on suunniteltu ja toteutettu kattavasti henkilöstölle.

Elokuusta uusiksi painopistealueiksi on sovittu tiimien pedagoginen tukeminen ja ilmiöpohjainen oppiminen, jossa lähtökohtana on lasten vahvuudet ja mielenkiinnon kohteet.

Linnoituksen päiväkotia on saavuttanut Vihreä Lippu-sertifikaatin tunnustuksena ansiokkaasta kestävästä kehityksen kasvatuksesta ja ympäristötyöstä.

Opetus- ja nuorisopalvelut

Henkilökunnan sairastumisen vaikutukset ovat jatkuneet koko vuoden aikana niin koronan kuin muiden kausiinfluenssatautien osalta. Sijaisjärjestelyt ovat vaikuttaneet sekä henkilökunnan jaksamiseen, että kasvaviin sijaiskuuluihin.

Vuoden 2023 keväällä vakinaistettiin OTE-opetus osana Haminan vahvaa erityisen tuen kenttää. OTE-opetus on tarkoitettu koulukäymättömille oppilaille, joilla on vahva syrjäytymisriski. Lasten ja nuorten pahoinvointi ja poissaolot koulusta ovat lisääntyneet merkittävästi koronavuosien jälkeen. Oppilaiden tuen tarpeet ovat lisääntyneet. Oikeus osallistua lasten perusopetukseen 18 ikävuoteen asti laajennettiin koskemaan OTE-opetuksen oppilaita ja perusopetuksen päättövaiheessa maahan tulleita.

Kaupungin strategiatyöskentely huomioiden palveluverkkoselvitystä tehtiin vuoden 2022 aikana ja työ saatiin päätökseen vuoden 2023 alussa. Palveluverkkoselvityksen mukaisesti lähdettiin toteuttamaan uuden moduulikouluhankkeen suunnittelua Uuteen-Summaan. Palveluverkkoon liittyvänä toimenpiteenä Poitsilan koulussa järjestettiin henkilöstön ja oppilaiden kuulemiset, joiden pohjalta toteutettiin lapsivaikutusten arviointi. Valtuusto päätti joulukuussa kasvatus ja koulutus -valiokunnan ja kaupunginhallituksen esitysten pohjalta lakkauttaa Poitsilan koulun 1.8.2024.

Kesällä 2023 päivitettiin koulukuljetusopas. Tarkennuksena oppaaseen kirjattiin linjaus siitä, että kuljetukset järjestetään vain väestörekisteriin merkittyyn osoitteeseen ja oppaassa tehtiin linjauksia, joilla yhdenvertaistettiin

Opiskeluhoito siirtyi vuoden 2023 alusta Kymenlaakson hyvinvointialueelle. Tämä vaikutti mm. psykologin tutkimuksiin ohjautumisen prosessiin ja esiopetuksen osalta konsultoivaan psykologityöhön. Yhteistyötä hyvinvointialueen eri toimijoiden kanssa on pyritty kehittämään. Yhteistyössä on laadittu mm. Kymenlaakson yhteinen poissaoloihin puuttumisen malli. Malli otettiin käyttöön syksyllä 2023. Esi- ja perusopetukselle sekä luokkoulutukselle laadittiin syksyllä 2023 uudet opiskeluhoultosuunnitelmat.

Yksikkötasoisien yhteisöllisen opiskeluhoillon yhtenäistämisen on edelleen tärkeä kehittämiskohde.

Sairaslomia on ollut runsaasti ja pitkät sairauslomat ovat nostaneet sijaiskuluja. Lyhytaikaisia sijaisia on ollut haasteellista saada. Ratkaisuna tilanteeseen on lisätty kuukausipalkkaisia varahoitajia ja varhaiskasvatussyksikön johtajat ovat työskennelleet ryhmissä normaalia enemmän.

kuljetuksia kaupungin sisällä. Yhdenvertaisuuden vahvistamisen lisäksi linjauksilla pyrittiin vaikuttaa voimakkaasti kasvaneisiin kuljetuskustannuksiin.

Ratkaisukeskeisen Neuropsykiatrisen valmentajan koulutukseen saaneet henkilöt toteuttivat valmennuksia palvelua tarvinneille lapsille, nuorille ja perheille. Kesällä 2023 linjattiin, että Nepsy-valmennuksen jatkojaksoja ei enää tarjota. Uusista mini-Nepsy koulutuksista tehtiin sopimus vuodelle 2024. Nepsy-koulutus lisää opetus- ja kasvatusalalla toimivien tietotaitoa kohdata haasteellisia lapsia ja nuoria.

Digitaalisten palveluiden kehittämistä esi- ja perusopetuksessa on jatkettu vahvistamalla Qridi-palvelun käyttöä. Qridi-palvelu mahdollistaa Haminan perusopetuksen osalta oppilaan digitaalisten oppimisen seurannan ja arvioinnin niin oppilaille kuin opetushenkilökunnalle ja huoltajillekin.

Keväällä 2023 valmistavaa opetusta toteutettiin viidessä koulussa ja syksyllä 2023 neljässä koulussa. Valmistavaan opetukseen hakeutumisen prosesseja Haminassa on tarkennettu vuoden 2023 aikana. Osa vuoden 2022 aikana Suomeen tulleista ukrainalaisista lapsista on jo integroitunut yleisopetuksen ryhmiin. Integroitumista on tuettu vuonna 2023 hankerahoituksella mm. palkkaamalla koulunkäynnin ohjaajia kouluille. Osa Haminan muuttaneista ukrainalaisista on saanut vuoden 2023 aikana kotikuntaoikeuden.

Haminan lukion ratsastuslinja yhteistyössä Harjun oppimiskeskuksen kanssa vahvisti asemaansa vuoden 2023 aikana. Syksyllä 2023 Haminan lukion ratsastuslinjalla aloitti 17 opiskelijaa. Lukio haki valtion erityisavustusta

lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi. Hanke jatkuu 31.7.2023 asti.

Oppivelvollisuuden laajentuminen toisen asteen koulutukseen on edennyt hyvin ja oppivelvollisuuden keskeytymisiä on ollut vähän.

Vuonna 2023 koulunuorisotyön kehittämistä on jatkettu hankerahoituksen turvin. Hankerahoituksella on palkattu kaksi nuorisotyöntekijää toteuttamaan koulunuorisotyötä. Hankerahoitus on mahdollistanut koulunuorisotyön toteuttamisen kaikilla perusasteen kouluilla ja toisella asteella.

Lasten ja nuorten harrastustoimintaa on edelleen rakennettu yhdessä yhdistysten ja urheiluseurojen kanssa Haminan harrastamisen mallin avulla, johon saatiin uudelle

Kansalaisopisto

Kansalaisopiston vakinaisten- ja tuntiopettajien koulutusta kurssin tavoitteiden ja -sisältöjen kuvailussa ja laadinnassa, pedagogisissa ratkaisuisissa sekä arviointimateriaalien käyttämisessä järjestettiin edelleen yhteistyössä lähikuntien kansalaisopistojen ja kansanopiston kanssa. Ns. opintopiste kurssien tarjonta laajeni hieman. Opintopiste kursseja oli tarjolla kolme. Valtakunnalliseen tietovarantoon, Koskeen, vietyjä opintopisteitä sai 21 opiskelijaa.

Opintopiste kurssien pedagogisen ja hallinnollisen prosessin malli on valmis.

Syyslukukaudella kansalaisopiston opiskelijoille tehtiin palautekyselyt, jossa kartoitettiin myös toiveita opintopiste kurssien aiheiksi. Palautekyselyn palautti 350 opiskelijaa. Kyselyn tulokset olivat erittäin hyvät. Hyvän tai erittäin hyvän arvioinnin antoi yli 90 % vastanneista. Kriittikkiä kansalaisopisto sai mm. esteettömyyden puutteesta.

KEHITTÄMINEN

Kasvatus- ja koulutuspalveluissa on keskitytty vuoden 2023 aikana kehittämään olemassa olevia palveluprosesseja toimiviksi ja tehokkaiksi.

Vuoden 2023 aikana on hankerahoituksen turvin kehitetty perusopetuksen kulttuuritulkki- ja hyvinvointitutor-toimintaa. Kulttuuritulkkin avulla maahanmuuttajataustaiset perheet ovat päässeet paremmin osaksi suomalaista koulujärjestelmää. Hyvinvointitutor -toimintaa on laajennettu koskemaan yläkoulujen ja OTE-opetuksen toimintaa. Aiemmalla hankerahoituksella palkatun kuntouttavan opetuksen ja alakoulujen hyvinvointitutorin tehtävä vakinaistettiin.

jatkokaudelle valtionavustusta 70.000 euroa. Tavoitteena on järjestää mahdollisimman monelle haminalaiselle lapselle ja nuorelle mahdollisuuksia harrastaa ja keilla erilaisia harrastuksia joustavasti. Hankkeen sisällä on tehty vuoden 2023 aikana kehittämistä mm. aloittamalla harrastusagenttitoiminta.

Ehkäisevää päihdetyötä, liikkuvaa ja etsivää nuorisotyötä on tehty yhdessä Aseman Lapset ry:n, Ekamin rannikkopajojen, seurakunnan, Koulutus Elämään Säätiön ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Walkers-toiminta on vakiinnuttanut asemansa Haminassa vuoden 2023 aikana. Wauto-auto on kohdannut toiminnassaan vuoden 2023 aikana 2683 nuorta. Vapaaehtoiset ovat olleet mukana walkers-toiminnassa 340 tuntia. Uusien vapaaehtoisten rekrytointia on toteutettu.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitettiin. Em. kyselyä käytettiin myös tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen kokemuksen kartoittamiseen.

Yhteistyö lukion kanssa tiivistyi. Lukio tarjosi opiskelijoilleen valinnaisena kurssina kahta kansalaisopiston järjestämää kurssia. Molemmat kurssit toteutuivat.

Kansalaisopiston kursseja toteutui vuonna 2023 yhteensä 213. Osallistujia oli yhteensä 2156. Ukrainalaisille aikuisille oli tarjolla yksi ilmainen suomen kielen kurssi. Opetushallitukselta saatu opintoseveliaavustus 6.700 euroa kohdennettiin erityisryhmille, työttömille sekä eläkettä saaville.

Kansalaisopistossa on haettu toiminnan tehostamista mm. pieniä kursseja yhdistämällä ja edullisimmista vuokratiloista.

Perusopetuksessa uudistettiin koulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat laatimalla yhteinen kysely kouluille.

Hyvää yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhdyspinnoilla on edelleen jatkettu ja yhteisiä palveluprosesseja on kehitetty vastaamaan asiakastarpeita huomioiden toiminnan tehokkuus.

Positiivisista pedagogiikkaa on sovellettu aikaisemman kokemuksen ja koulutuksen avulla. Positiivinen pedagogiikka tukee sekä lasten, nuorten että työntekijöiden hyvinvointia.

Nuorisopalvelun toimintaa on kehitetty hankkeiden kautta kehittämällä koulunuorisotyö toimintaa ja Haminan harrastamisen mallia. Koulunuorisotyössä on pysytty lisäämään toimintaa yläkoulujen lisäksi myös alakouluissa sekä toisella asteella. Harrastamisen mallissa vuonna 2023 on otettu käyttö harrastusagentti-malli. Agentin avulla on saatu uusia lapsia ja nuoria harrastustoiminnan piiriin. Toiminta on tavoittanut myös maahanmuuttajaperheet.

Tietoteknisiä investointeja on tehty hankkimalla elinkaarensa päähän tulleiden chromebookien tilalle uusia laitteita noin 80 kpl

Varhaiskasvatuksessa on vakiinnutettu Erasmus-yhteistyötä Saksan kanssa.

Lukiossa on kehitetty ratsastuslinjaa yhdessä Harjun oppimiskeskuksen kanssa ja toiminta on herättänyt paljon kiinnostusta ympäri maata. Lukuvuoden 2023-2024 alussa aloitti 17 opiskelijaa eri puolilta Suomea ratsastus-

linjalla. Lukio on tehnyt myös aktiivista markkinointia erilaisilla messuilla. Lukion erikseen hakema rahoitus mahdollisti joukolle opiskelijoita ja opettajia opintomatkan Yhdysvaltoihin syksyllä 2023. Maanpuolustuskoulutuksen toteuttama nuorten turvakurssin suoritus otettiin osaksi lukiolaisen vapaasti valittavia soveltavia opintoja. Kurssi toteutettiin syksyllä 2023 ja saavutti laajan suosio opiskelijoiden keskuudessa.

Haminan kansalaisopisto on saanut uuden logon, joka antaa uuden ilmeen markkinointi materiaalille ja opinto-ohjelmalle. Myös opinto-ohjelman sisältöä on kehitetty monipuolisemmaksi.

Vastuupettajien ja tuntiopettajien toimintaan liittyviä prosesseja on selkeytetty. Kehittämistyön yhteydessä on mm. uudistettu lomakkeita ja ohjeistuksia. Myös kansalaisopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitettiin.

Tuloslaskelma

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
421 Kasvatus- ja koulutuspalvelut						
Toimintatulot	2 562 020	2 509 200	315 000	2 824 200	2 719 386	-104 814
Myyntituotot	537 158	841 600		841 600	610 106	-231 494
Maksutuotot	717 409	746 100	-85 000	661 100	615 013	-46 087
Tuet ja avustukset	1 018 355	867 400	400 000	1 267 400	1 443 005	175 605
Muut toimintatuotot	289 099	54 100		54 100	51 263	-2 837
Toimintamenot	-37 023 624	-36 283 900	-819 500	-37 103 400	-38 220 153	-1 116 753
Henkilöstömenot	-21 944 333	-21 212 900	-689 500	-21 902 400	-22 703 153	-800 753
Palvelujen ostot	-6 258 471	-6 422 900	-150 000	-6 572 900	-6 890 163	-317 263
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 062 598	-853 500		-853 500	-726 809	126 691
Avustukset	-653 171	-690 000	20 000	-670 000	-612 457	57 543
Muut toimintamenot	-7 105 051	-7 104 600		-7 104 600	-7 287 571	-182 971
Toimintakate	-34 461 603	-33 774 700	-504 500	-34 279 200	-35 500 766	-1 221 566
Toimintakate €/asukas	-1 761,93	-1729,46		-1755,30	-1 817,85	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-1 431 201	-2 296 900		-2 296 900	-2 360 276	-63 376
Suunnitelmapoistot	-328 840	-217 400		-217 400	-67 466	149 934
Yhteensä	-36 221 645	-36 289 000	-504 500	-36 793 500	-37 928 509	-1 135 009

Talousarvion toteutuminen

Vuoden 2023 toteutuneeseen talousarvioon on vaikuttanut merkittävästi yleinen kustannusten nousu, runsaat sairauspoissaolot ja kasvaneet tuen tarpeet. Myös valmistavan opetuksen tarpeen lisääntyminen kevään 2023 aikana lisäsi perusopetuksen henkilöstö- kuljetus- ja materiaalikustannuksia.

Talousarvion toteutumista on seurattu talousvuoden aikana ja muutoksiin on reagoitu lisämäärärahaesityksin.

Kaupunginhallituksen 5.6.2023 päättämien sopeuttamistoimenpiteiden mukaisesti muutosesityksenä esitettiin vähennettäväksi menoista 30.000 euroa tuntijaon ja tuntikehyksen aiheuttamat säästöt sekä Hamina-lisän tarpeen vähenemisestä aiheutuva säästö 20.000 euroa. Lisäksi henkilöstömenoja esitettiin lisättäväksi 800.000 euroa johtuen kasvaneista sijaiskustannuksista ja hankerahoituksella kustannetun toiminnan vakiinnuttamiseksi

(esim. opinto-ohjaajien ja ote-opettajan sekä hyvinvointitutorin palkkaaminen).

Määrärahamuutoksena esitettiin myös lisättäväksi Kelan maksamia henkilöstökorvauksia yhteensä 80.500 euroa.

Vuoden 2023 aikana hanketuloja esitettiin lisättäväksi 400.000 euroa ja menoja vähennettäväksi 50.000 euroa. Toimintatulojen kehittymiseen vaikuttivat vuodelta 2022 jatkuneet valtionavusteiset hankkeet. Lisäksi alkuvuonna 2023 ja kesän 2023 aikana saatiin uusia hankeavustuksia. Hankeavustukset lisäsivät välillisesti palkkakustannuksia.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia muutettiin 1.3.2023 alkaen siten, että tuloarvoja on korotettu jokaisessa perhekoossa. Varhaiskasvatuksen toimintatulojen menetykset jatkuivat siis uuden asiakasmaksulain muutosten myötä, valtakunnallinen arvio kertymän väheneemisestä oli yli 30 %. Haminassa eroa on kaventanut lasten määrän kasvu varhaiskasvatuksessa. Tämän seurauksena asiakasmaksukertymä on ollut vuonna 2023 ennakoitua pienempi. Linnoituksen päiväkodin osalta tulokertymän on arvioitu pienenevän 85.000 euroa ja asiasta tehtiin lisämäärärahaesitys.

Vuoden 2023 aikana hankittiin koko kasvatus- ja koulutuspalveluiden henkilöstölle puhelimet. Kasvaneiden ICT-kustannusten vuoksi tehtiin 50.000 euron suuruinen lisämäärärahaesitys ICT-palveluihin.

Matkustus- ja kuljetuspalveluiden kustannukset nousivat vuoden 2023 aikana yleisen kustannustason kasvun sekä olemassa olleiden taksikuljetusratkaisujen, ukrainalaisten valmistavan opetuksen tarpeen kasvun, yksilökohtaisten koulujärjestelyjen lisääntymisen myötä. Kustannusten kasvusta johtuen tehtiin 100.000 euron lisämäärärahaesitys matkustus- ja kuljetuspalveluihin. Koulukuljetusopas on päivitetty 15.6.2023 ja sen myötä tulleet muutokset eivät vielä näkyneet vuoden 2023 kustannuksissa merkittävästi.

Nuorisopalveluiden osalta talousarvio toteutui suunnitellusti. Vuoden 2023 aikana säästöä syntyi kevään 2023 osalta, kun ei rekrytoitu nuorisotyöntekijää kevätkaudelle 2023.

Kansalaisopiston osalta vuoden 2023 talousarvio toteutui suunnitellusti.

Vuonna 2023 kasvatus- ja koulutuspalveluiden toimintakate oli yhteensä 35.481.601 euroa, ja toimintakatteen

ylitys oli 1.202.401 euroa, joten talousarvion raamissa ei pysytty. Toimintakatteen ylitys painottui kasvaneisiin henkilöstömenoihin. Henkilöstömenojen osalta raami ylittyi 873.660€. Henkilöstömenojen ylitys selittyy kasvaneilla sijaiskuluilla, varhaiskasvatuspaikkojen lisäämisellä kysynnän kasvettua, ja hankerahoituksella palkatun henkilöstön määrän kasvulla. Sijaiskustannukset ovat kaksinkertaistuneet vuoden 2023 aikana.

Perusopetuksessa palveluiden ostot ylittyivät talousarvion, mikä selittyy kasvaneilla kuljetuskustannuksilla sekä Haminan perusopetusikäisten lasten laitossijoitusten muihin kuntiin määrän kasvamisella. Perusopetuksessa asiakaspalveluiden ostot muilta kunnilta kasvoivat 154.995€.

Varhaiskasvatuksen osalta toimintakatteen ylitykseen vaikuttivat varhaiskasvatus paikkojen lisäys kysyntää vastaavaksi ja siten henkilöstökulujen kasvaminen. Yksityisten päiväkotien palvelusetelin käyttö kasvoi samalla myös 79.442 euroa yli arvioidun määrän.

Toimintatulot toteutuivat 13.685 euroa alle arvioidun. Tuloja kasvattivat edelliseltä vuodelta jaksotetut varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kehittämiseksi saadut hankerahoitukset sekä vuoden 2023 uudet hankeavustukset. Hankkeiden kautta saatava lisäresursointi näkyy mm. palkka-, ICT-, kirjallisuus-, koulutus- ja materiaalikustannusten kasvuna, jota ylimääräiset toimintatulot tasaavat. Varhaiskasvatuksen hankeavustukset kasvoivat yli 370.000 euroa arvioidusta.

Perusopetuksen osalta toimintatuotot toteutuivat 509 000€ alle arvioidun. Perusopetuksen toimintatuottoja vähensivät hankeavustusten tiliointi vuodelta 2023 vuodelle 2024 212 000€ ja kotikuntakorvausten määrän väheneminen 297 097€.

Varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksut laskivat alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 130.320 euroa.

Varhaiskasvatuksessa pienten paikkojen kysynnän kasvu näkyy lasten kotihoidon tuen ja kuntalisän käytön osalta laskevana, säästön ollessa yhteensä 58.066 euroa.

Varhaiskasvatuksen kotikuntakorvauksia on kertynyt 55.866 euroa arvioitua enemmän ja asiakaspalveluiden ostot kunnilta ovat alittaneet 20.645 euroa.

Toimielin	HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tulosalue	Hyvinvoinnin edistäminen
Tulosyksiköt	Hyvinvoinnin edistäminen, Kirjasto- ja tietopalvelut, Kulttuuripalvelut ja Liikuntapalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Osallisuusjohtaja
Tehtävä	Hyvinvoinnin edistämisen palvelut, järjestöyhteistyö/kumppanuus, kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut ja liikuntapalvelut edistävät toiminnallaan vapaata kansalaistoimintaa ja lisäävät yhteisöllisyyttä sekä kuntalaisten aktiivisuutta. Painopiste on ennaltaehkäisevässä toiminnassa ja kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnin edistämisessä.

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistämiseen sisältyy vanhusneuvoston, vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston toiminta, kohtaamispaikat, Veteraanikoti, kotoutumisen edistäminen sekä kumppanuus- ja järjestötoiminta. Kumppanuuksia ja osallisuutta vahvistavia toimintamalleja rakennetaan ja vahvistetaan osaksi koko kaupungin toimintaa.

Tulosalueen kehittämistoimenpiteet ovat pohjautuneet osallisuusohjelmaan ja arjen turvallisuussuunnitelmaan.

Kevään 2023 aikana julkaistiin "Mitä kuuluu Hamina" -kysely, jossa kartoitettiin hyvinvoinnin, osallisuuden ja turvallisuuden kokemusta ja tilaa sekä näkemyksiä eri palvelujen kehittämistarpeista. Kysely päättyi touko-kuussa. Vastaaajia oli 726, joista 72,1 % tuntee olonsa turvallisiksi yleensä ja 22,7 % melko usein. Hyvinvointivaksi itsensä tuntee 82,6 % vastaajista. Tuloksista raportoitiin kolmena eri artikkelina syksyn aikana kuntalaisille. Tuloksia hyödynnettiin hyvinvointityöryhmässä hyvinvointia edistävien toimenpiteiden suunnittelussa.

Ukrainalaisten osallisuutta ja työllisyyttä edistävä hanke päättyi vuoden 2023 lopulla. Hankkeella luotiin palvelumalli ukrainalaisten työllistämiseksi yhdessä projektin työnhajaajan, kaupungin työllisyysyksikön, vastaanottokeskuksen (Hemcare Oy) ja Kaakkois-Suomen TE-palveluiden kanssa. Lisäksi koordinoitiin yhteistyötä kaupungin eri sektoreiden, yhdistysten ja yrittäjien kesken. Rahoituksella työllistettiin 55 ukrainalaista, joista 25 kaupungin organisaatioon, noin 20 yksityisiin yrityksiin, ja kevytyrittäjiksi on ryhtynyt 10 ukrainalaista. 166 ukrainalaista haki ja sai kotikunnan Haminasta.

Alueelliseen kotouttamisen edistämiseen liittyvään sopimukseen perustuen maahanmuuttokoordinaattori aloitti toiminnan Haminassa kerran viikossa.

Arjen turvallisuutta edistäviä kylätapaamisia toteutettiin viidessä eri kylässä. Kaksi kylistä innostui kyläturvallisuus suunnitelman tekemisestä. Tilaisuuksissa esiteltiin kaupungin toimintaa ja tehtiin viranhaltijoita tutuksi. Keskustan turvallisuutta edistäviä toimenpiteistä valmisteltiin.

Hankeosaamisen lisääminen käynnistyi määräaikaisen hankekoordinaattorin toimesta. Ohjeet ja menettelyohjeet-hankkeita valmistui ja erityisesti maksatukseen ja talouteen liittyviä toimintamalleja selkeytyi.

Hyvinvointikertomuksen väliraportti valmistui touko-kuussa. Hyvinvointityö ja hyte-kerroin keskustelutilaisuuksia on järjestetty eri tulosyksiköissä. Myös tarkastuslautakunta perehtyi hyte-kertoimeen ja hyvinvoinnin vaikuttavuuden seurantaan.

Järjestöjen neuvottelukunta käynnisti virallisesti toimintansa.

Hyvinvointialueen ja kuntien välisen yhteistyön rakenteet selkeytyivät ja eri tason työryhmien työt käynnistyivät.

Hyvinvointityöryhmä on jatkanut toimintaansa. Vuoden 2023 käsitellyt teemat ovat olleet mm. osallisuussuunnitelman päivittäminen, liikunnan merkitys hyvinvoinnin edistämisessä, yksinäisyys ja hyvinvoinnin painopisteet.

Kirjasto- ja tietopalvelut

Kirjaston toiminta-ajatuksena on lukutaidon edistäminen ja tiedon hankinnan ja käytön monipuolistaminen. Kirjasto- ja tietopalvelujen avulla tarjotaan mahdollisuus kirjallisuuden ja taiteen harrastamiseen sekä sivistykseen ja elinikäiseen oppimiseen. Kirjasto tarjoaa myös tiloja työskentelyyn ja aktiiviseen kansalaistoimintaan. Kirjasto edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Haminan kirjastopalvelut muodostuu Haminan pääkirjastosta, Ruissalon kirjastosta ja kirjasto- ja monipalveluautosta, jossa keskiössä on kirjastoautopalvelu. Kirjasto- ja monipalveluauto vie kirjastopalveluita ja muita hyvinvointia edistäviä palveluja lähelle käyttäjiään. Monipalvelupäiviä järjestetään säännöllisesti yhteistyössä kaupungin muiden toimijoiden kanssa.

Kirjasto tarjoaa asiakkaiden käyttöön ja lainattavaksi kirja-aineistoja, sanoma- ja aikakauslehtiä ja muita aineistoja, kuten musiikkia, elokuvia, pelejä ja liikuntavälineitä. Kirjastolla on velvollisuus tallentaa ja säilyttää oman alueensa kotiseutuaineisto. Kirjasto toimii yhteisenä olohuoneena tarjoten tiloja ja toimintamahdollisuuksia erilaisille käyttäjäryhmille oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Varattavissa on yksilö- ja ryhmätyöskentelytiloja, sali- ja kerhotiloja sekä hyvin varusteltu soiton harjoitteluhuone.

Pääkirjaston tilauudistus on saatettu valmiiksi. Kirjaston käyttöaste on kasvanut tilauudistuksen myötä, ja kävijä- ja lainamäärissä on palattu lähelle koronaa edeltävää tasoa. Uusista tiloista on saatu runsaasti myönteistä kuntalaispalautetta. Tilauudistuksessa on huomioitu yleisistä kirjastoista annetun lain mukaiset palvelutarpeet ja kir-

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden toiminta-ajatuksena on edistää taiteen ja kulttuurin omaehtoisen harrastamisen mahdollisuuksia, taide- ja kulttuurikentän ammatillista toimintaa sekä toteuttaa kunnan taide- ja kulttuurikasvatusta. Kulttuuripalvelut luovat alustoja ja verkostoja sekä toimintakonsepteja kuntalaisten osallisuuden edistämiseksi kulttuurin tekemiseen, tuottamiseen ja käyttämiseen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Kulttuuripalveluiden jo vakiintuneita tapahtumia on toteutettu ja uudistettu monipuolisemmaksi vuoden 2023 aikana. Tapahtumasisältöjä on toteutettu kirjaston, tapahtumapalveluiden, kaupungin museoiden sekä kulttuuriryhdistysten kanssa.

Valojen yö toteutettiin kaksipäiväisenä. Tapahtuman jälkeisen kustannusarvion ja poliisin turvallisuusarvion perusteella päädyttiin palaamaan jatkossa yksipäiväiseen tapahtumaan.

jaston tulevaisuudessa yhä moninaisemmat palvelumuodot. Tilojen monipuolista käyttöä on tehostettu ja tehostetaan edelleen ja tilojen varauskäytäntöjä kehitetään.

“Elämyksellisyyttä ja osallisuutta lasten ja nuorten kirjastotoimintaan ja -tiloihin” -hanke saatettiin loppuun. Hankkeessa kehitettiin pääkirjaston lasten ja nuorten tiloja osana laajempaa tilauudistusta ja vahvistettiin kirjastopalveluiden lasten- ja nuortenkirjastotyön brändiä.

Kirjastopalvelut sai 25.000 euron suuruisen valtionavustuksen ”Kirjasto keskustelemaan demokratian kohtaamispaikkana ja osallisuuden edistäjänä” -hankkeeseen. Hanke käynnistettiin syksyllä, ja se jatkuu vuoden 2024 loppuun.

Kouvolan kaupunginkirjaston kanssa yhteistyössä toteutettava ”Tuppa lukemaan” -hanketta on jatkettu järjestämällä kerran viikossa vuorovaikutteisia lukutuokioita ikäihmisille tablettien välityksellä. Hanke jatkuu vuodelle 2024.

Digiopastusta on järjestetty pääkirjastossa kerran viikossa kirjaston työntekijän ja Ekamin opiskelijoiden toimesta, 1-5 kävijää/kerta.

Kirjasto- ja monipalveluauton monipalvelutoimintaa on kehitetty edelleen, ja auto on jalkautunut kaupungin tapahtumiin. Viime kesänä aloitettu monipalveluauton kesäkiertue toteutettiin kesäkuussa toista kertaa yhteistyössä kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja museopalveluiden sekä avoimen varhaiskasvatuksen kanssa. Kesäkiertue toteutetaan jälleen ensi vuonna.

Yhteistyön tiivistäminen kulttuuripalvelujen ja tapahtumatuotannon kanssa käynnistyi. Kulttuuripalvelujen työtilat siirtyivät Raatihuoneella ja yhteiset keskustelut ja suunnittelut alkoivat.

Kino-Haminan käyntimäärät lisääntyivät. Elokuvatointa on ollut käynnissä myös kesän 2023 aikana, josta on saatu myönteistä kuntalaispalautetta.

Lasten kulttuuriviikot helmikuussa keräsi yli 4 000 osallistujaa eri puolilla kaupunkia. Varhaiskasvatukselle ja koululaisryhmille tilausohjelmistona sekä avoimina yleisötilaisuuksina järjestettyjä tilaisuuksia oli noin 60 eri sisältöistä ohjelmaa toteutettuna yhteistyössä seurakunnan, oppilaitosten ja yhdistysten kanssa.

Kulttuuripolon eli Kulttuurikasvatussuunnitelman toteutusta laajennettiin.

Kulttuuriyhdistysten toimintaedellytyksiä on turvattu Hyvinvoiva haminalainen -avustusten jakamisella. Lähellä.fi -sivusto otettiin käyttöön yhteisöjen ja yksittäisten vapaaehtoisten kanssa tehtävän yhteistyön ja keskinäisen tiedonvälityksen avuksi. Summan kylä- ja kulttuurikeskuksen käyttäjäryhmät lisääntyivät edelleen vuoden 2023 aikana. Erityisesti kuntosali on ollut vetonaula. Valtuusto tutustui keskuksen sirkuksen tiloissa järjestetyssä iltakoulussa. Keittiön varustelu saatiin valmiiksi.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden toiminta-ajatuksena on edistää kuntalaisten liikunnan harrastamista hyvinvoinnin ja elinvoiman lisääntymiseksi. Liikuntapalvelut tuottavat liikuntaneuvontaa, ryhmäliikuntaa sekä liikuttavia tapahtumia ja kampanjoita kaikenikäisille. Liikuntapalvelut tukevat seuroja asiantuntemuksen, avustusten sekä hankkeiden avulla ja ovat mukana liikuntaympäristöjen kehittämisessä. Liikuntapalvelujen asiantuntemusta hyödynnetään osallisuus- ja hyvinvointityössä kaupungin sisällä ja kuntayhtymän verkostoissa.

“Liikettä arkeen - neljäkymppiset liikkeelle” -hankkeella aktivoidaan neljäkymppisten (1983-syntyneet) perheitä lisäämään liikkumista.

KEHITTÄMINEN

Tulosalueen keskeiset kehittämistoimenpiteet on kuvattu aiemmissa kappaleissa.

Keittiötä hyödynnettiin mm. tilaisuuksien tarjoilujen järjestämisessä ja kokkikerhon tilana.

Haminan mahdollisen taideresidenssin jatkosuunniteluun ei saatu haettua rahoitusta.

Seuroja tuettiin tapahtumien järjestämisessä, ja saatiinkin kattava tapahtumatarjonta kuntalaisten omatoimista liikumista tukemaan.

Summan kuntosalin kävijämäärät ovat lisääntyneet ja tilat ovat lisänneet sosiaalista kanssakäymistä. Liikuntaneuvonnan asiakkaat lisääntyivät ja lähetekäytäntö hyvinvointialueelta käynnistyi.

Tuloslaskelma

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
430 Hyvinvoinnin edistäminen						
Toimintatulot	334 140	322 700	50 000	372 700	568 879	196 179
Myyntituotot	155 191	136 200		136 200	330 003	193 803
Maksutuotot						0
Tuet ja avustukset	92 250	54 200	50 000	104 200	143 695	39 495
Muut toimintatuotot	86 699	132 300		132 300	95 181	-37 119
Toimintamenot	-3 416 951	-3 539 700	-10 000	-3 549 700	-3 680 694	-130 994
Henkilöstömenot	-1 344 899	-1 229 500	-5 700	-1 235 200	-1 391 608	-156 408
Palvelujen ostot	-637 849	-700 100		-700 100	-738 528	-38 428
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-218 395	-204 900	-4 300	-209 200	-200 923	8 277
Avustukset	-194 135	-356 000		-356 000	-301 476	54 524
Muut toimintamenot	-1 021 674	-1 049 200		-1 049 200	-1 048 159	1 041
Toimintakate	-3 082 811	-3 217 000	40 000	-3 177 000	-3 111 815	65 185
Toimintakate €/asukas	-157,62	-164,73		-162,68	-159,34	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-167 100	-215 700		-215 700	-217 152	-1 452
Suunnitelmapoistot	-164 236	-140 500		-140 500	-139 555	945
Yhteensä	-3 414 146	-3 573 200	40 000	-3 533 200	-3 468 523	64 677

Talousarvion toteutuminen

Toimintatulot toteutuivat arvioitua parempana mm. Ely-keskuksen maksamien tukien myötä.

Menojen ylitys johtui pääasiassa henkilöstömenoista.

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
HYVINVOIVA HAMINALAINEN YHTEENSÄ						
Toimintatulot	2 896 161	2 831 900	365 000	3 196 900	3 288 265	91 365
Myyntituotot	692 349	977 800	0	977 800	940 109	-37 691
Maksutuotot	717 409	746 100	-85 000	661 100	615 013	-46 087
Tuet ja avustukset	1 110 605	921 600	450 000	1 371 600	1 586 700	215 100
Muut toimintatuotot	375 798	186 400	0	186 400	146 444	-39 956
Toimintamenot	-40 440 576	-39 823 500	-829 500	-40 653 000	-41 900 847	-1 247 847
Henkilöstömenot	-23 289 232	-22 441 300	-695 200	-23 136 500	-24 094 761	-958 261
Palvelujen ostot	-6 896 320	-7 123 000	-150 000	-7 273 000	-7 628 691	-355 691
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 280 993	-1 059 400	-4 300	-1 063 700	-927 732	135 968
Avustukset	-847 305	-1 046 000	20 000	-1 026 000	-913 933	112 067
Muut toimintamenot	-8 126 725	-8 153 800	0	-8 153 800	-8 335 730	-181 930
Toimintakate	-37 544 415	-36 991 600	-464 500	-37 456 100	-38 612 581	-1 156 481
Toimintakate €/asukas	-1919,55	-1894,19		-1917,97	-1 977,19	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-1 598 300	-2 512 600	0	-2 512 600	-2 577 428	-64 828
Suunnitelmapoistot	-493 076	-357 900	0	-357 900	-207 022	150 878
Yhteensä	-39 635 791	-39 862 100	-464 500	-40 326 600	-41 397 031	-1 070 431

Vetovoimainen Hamina palvelualue

Toimielin	KILPAILUKYKYVALIOKUNTA
Tulosalue	Elinkeino- ja vetovoimapalvelut
Tulosyksiköt	Elinkeinopalvelut, Maaseutupalvelut ja Vetovoimapalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Elinvoimajohtaja
Tehtävä	Elinkeinoelämän kehityshankkeiden tukeminen ja toimivien ratkaisujen etsiminen kumppanuuk-sien ja seutuyhteistyön avulla. Tavoitteena on luoda menestymisen edellytyksiä paikkakunnalla jo oleville ja sinne aikoville yri-tyksille. Uusien työpaikkojen syntymiseen panostetaan voimakkaasti markkinointiin. Luodaan mahdolli-simman hyvät edellytykset ja valmiudet monipuolisen tonttitarjonnan aikaansaamiseksi onnistu-neen maankäytön ja ajantasaisen kaavoituksen avulla. Kaupunkilaisille ja vierailijoille järjestetään monipuolista kulttuuri- ja tapahtumatarjontaa sekä hyvät puitteet urheilun, liikunnan ja vapaa-ajan viettoon.

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Elinkeinopalvelut

HaminaKotka Satama Oy, siihen liittyvä satamasidonnainen teollisuus sekä Haminan profiloituminen datakeskuksien ja akkuklusterin houkuttelevana sijaintipaikkana muodostaa kaupungin elinkeinopalveluiden merkittävimpiä kokonaisuuksia. Nämä luovat vankan pohjan myös tulevaisuuden laajamittaiselle kehittämiselle. Tätä tukevat myös yhdessä Cursorin kanssa tuotettavat yrityspalvelut, kaupungin ja yrittäjien välinen yhteistyö sekä kaupungin tuottamat matkailu- ja työelämäpalvelut. Työelämäpalveluiden rooli työllisyyden edistämässä korostuu tulevaisuudessa. Kaupungin tulee vastata työelämän uusiin haasteisiin ja mahdollistaa uusien työpaikkojen syntymistä sekä panostaa työttömyyden vähentämiseen.

Valtion tällä hetkellä hoitamat TE-palvelut siirtyvät kuntien ja kaupunkien vastuulle vuoden 2025 alusta lukien. Kymenlaakson osalta Kouvolaa tuottaa palvelut jatkossa itse. Etelä-Kymenlaakson osalta palvelut tuotetaan vastuukuntamallin mukaisesti, Kotka toimii vastuukuntana ja mukana ovat Hamina, Pyhtää, Virolahti ja Miehikkälä. Haminassa TE-palvelut siirtyvät satamasta keskustaan. Synergiaetuja hyödynnetään siirtämällä sekä Kelan etätyöpiste, että Ohjaamo ja Koppaamo TE-palveluiden kanssa samaan palvelupisteeseen.

Tähän kokonaisuuteen liittyy myös matkailu. Kansainvälisen matkailun osalta merkittävä kasvu vuonna 2023 oli risteilijämäärissä. Kesäristeilykaudella 2023 Haminan Hillon satamaan saapui viisi kansainvälistä risteilijää ja yhdessä niin yrittäjien kuin HaminaKotka Sataman kanssa kehitetään Haminaa kansainvälisenä risteilykohteena myös tulevaisuudessa.

Lähimatkailu vuonna 2023 korostui myös Haminassa ja kotimaan matkailun osalta Haminassa vieraili matkailijoita etenkin lähikaupungeista sekä pk-seudulta, käyden niin kaupungin tapahtumissa, sukulaississa tai muuten vaan Haminassa tutustumassa. Haminan vierasvenesataman yöpyjä määrät olivat alhaisempia aikaisempiin vuosiin verrattuna, mikä osaltaan johtui kylmästä alkukesästä. Caravan- matkailijoita puolestaan liikkui kesäkaudella seudulla runsaasti, mutta yöpymään kaikki eivät Haminan jätneet, johtuen osittain siitä, että keskusta-alueelta puuttuu siihen soveltuva palvelualue.

Vuonna 2023 Haminan kaupunki oli mukana esimerkiksi Matkamessuilla tammikuussa sekä Loviisan asuntomes-suilla markkinoimassa niin Haminaa matka-, tapahtuma- kuin asuin-kaupunkina. Hamina on monelle tuttu nimenä, mutta maantieteellinen sijainti sekä kaupungin monipuolinen palvelutarjonta ovat monelle yhä positiivinen, mutta uusi asia. Lisäksi matkailun markkinointi- ja kehittämistoimenpiteitä tehtiin yhdessä Cursor Oy:n kanssa, joista yhtenä esimerkkinä Trykininpuiston kehittäminen ja kokeilu uutena tapahtuma-alueena eri tapahtumissa, eri vuodenaikoina. Trykininpuiston tapahtumista saatiin hyviä kokemuksia ja palautetta, että Raatihuoneentorin ympäristön hyvää tunnelmaa ja elinvoimaisuutta kasvatettiin.

Kaupungin elinkeinopalvelut jatkoivat yhteistyötä haminalaisten yrittäjien kanssa tehden yhdessä eri tapahtumia ja yritysvierailua. Yrittäjien kanssa tehtiin vuonna 2023 yhteinen tutustumismatka Loviisaan ja lisäksi yrittäjille pidettiin yhteisiä avoimia tilaisuuksia ajankohtaisista asioista.

Maaseutupalvelut

Maaseutupalvelut on vakiinnuttanut roolinsa ja toimintatapansa osaksi kaupungin ja alueen toimintaa. Maaseutupalveluiden ydintehtävän eli viljelijätukien toimeenpanon osalta toiminta on lainsäädännöllisellä tasolla hyvin tarkkaan määritelty ja Haminasta käsin toimiva yksikkö on resursseiltaan hyvässä kunnossa huolimatta henkilöstövaihdoksista.

Maaseutupalveluissa valmistauduttiin EU:n uuteen ohjelmakauteen eli CAP 27, jonka toteutus alkoi 2023. Koko henkilöstön osaamisesta on huolehdittu koulutuksella, joka on sekä viljelijätukien hallintoon, että alueen yritys-toimintaan keskittyvää.

Tapahtumatuotanto

Tapahtumatuotannossa tärkeää on luoda edellytykset kaupungissa toteutettaville tapahtumille. Tapahtumatuotannon osalta toiminta ei keskity vain Bastioniin vaan ulottuu koko kaupungin alueelle. Vuoden 2023 Hevoset Bastionissa tapahtuman kävijämäärä jäi odotettua pienemmäksi. Hamina Tattoo-välivuoden tapahtumina jatkettiin näyttelytoimintaa kesän 2023 aikana kahdella näyttelyllä. Puolustusvoimien kanssa jatkettiin yhteistoimintaa järjestämällä kaksi hyväntekeväisyyskonserttia RUK:n maneesissa.

Museot

Museoiden kävijämäärät nousivat korkeammiksi kuin kertaakaan kymmeneen vuoteen. Myös maksavien asiakkaiden määrä ja museokauppojen tuotto kasvoivat. Kulttuuripalveluiden koordinoimaa koululaisten kulttuuripolku toimintaa jatkettiin, mutta se tavoitti vain 4 luokkaa. Tavoitteena on, että tulevaisuudessa kaikki Haminan viidesluokkalaiset vierailevat museossa kotiseutuhistoriaan painottuvalla "Kotipaikka Hamina" -kierroksella. Vierailut ovat kouluille maksuttomia.

Vuoden 2023 merkittävin saavutus oli Vehkalahden kotiseutumuseon peruskorjaus ja näyttelyn uudistaminen. Tavoitteena on kehittää museosta erityisesti lapsiperheitä houkutteleva vierailukohde, joka samalla voi toimia alustana myös kaupungin muiden toimijoiden tapahtumille ja kolmannen sektorin toimijoille. Museo avattiin yleisölle jälleen 1.7. Kävijämäärissä oli merkittävää kasvua edellisiin vuosiin verrattuna, kävijämäärän ollessa yli 900.

Kaupunginmuseossa toteutettiin keväällä ns. Katariinan kamari -huoneen perusteellinen uudistus kävijöitä houkuttelevammaksi ja informatiivisemmaksi samalla kun huoneen interaktiivisuutta lisättiin.

Maaseudun tärkeä rooli ruokahuollon turvaamisessa on erittäin ajankohtainen asia ja huomioitava kaupungin varautumissuunnitelmissa.

Maaseutuyritysten toiminnan laajentuminen ja monipuolistuminen asettavat maaseutupalveluille merkittävän kehittämishaasteen myös tulevaisuudessa. Maaseutupalveluiden uusi rooli maaseudun ja koko kaupungin elinvoimaisuuden lisäämisessä tulee nousemaan entistä merkittävämpään rooliin.

Joulun ajan tapahtumat, erityisesti Wanhan Holviston Joulun houkutteli Hamina Bastioniin 12 000 kävijää. Myyjä tapahtumassa oli 120.

Bastionin infrastruktuuria on vahvistettu.

Digitaalisen linnoitusnäyttelyn toteutusta valmisteltiin tavoitteena näyttelyn valmistuminen vuonna 2024. Rahoitus näyttelylle saatiin Haminan kaupungin kulttuuriperintösäätiöltä.

Syyskuussa 2023 alkoi opetus- ja kulttuuriministeriön osarahoittama Kaupunginmuseon kellarikerroksen peruskorjaus, jonka on määrä valmistua kesään 2024 mennessä.

Museon kokoelmista vastaava konservattori oli koko alkuvuoden ennakoitua tiiviimmin työllistetty Vehkalahden kylämuseon peruskorjaukseen ja näyttelyuudistukseen, jonka vuoksi vuonna 2022 toteutetun kokoelmamuuton jälkitöitä tekemään jouduttiin palkkaamaan määräaikaista työvoimaa 6 kk ajaksi. Lisäksi museoiden kesäaukiolojen toteuttaminen vaati määräaikaisten työntekijöiden palkkaamista, koska täysi-ikäisiä kesätyöntekijöitä ei saatu riittävästi. Erityisesti elokuu on ongelmallinen koulujen varhaisen alun vuoksi. Näistä syistä kävi kesällä selväksi, että museoiden henkilöstöbudjetti ylittyisi, ja siihen jouduttiin hakemaan 50 000 € lisäbudjettia viimeisessä osavuositarkastuksessa.

KEHITTÄMINEN

Haminassa on meneillään useita kehittämishankkeita eri tahojen kanssa. Tavoitteena kehittämisessä tulisikin olla "ohjelmallistaminen", jolloin toimintaa olisi helpompi johdattaa ja arvioida suunnitelmallisesti.

Ohjaamo hankkeen päätyttyä (6/2020) toiminta on jatkunut kaupungin omana toimintana. Ohjaamon rinnalle on kehitetty Koppaamo, joka on ohjaamon kaltaista toimintaa työikäisille. Kelan etäpiste on saatu täydentämään palvelua. Yhteistyö eri toimijoiden ja kuntalaisten kanssa on merkittävässä asemassa palveluja kehitettäessä.

Sataman osalta kaupunki on mukana Business Mooring -kehittämishankkeessa.

Joukkoliikenteen osalta kehittämistyötä tehdään tiiviisti Kotkan kaupungin henkilöliikennesuunnitelman kanssa. Tätä

kautta myös kaukoliikenteen saavutettavuutta parannetaan.

Maaseutupalvelujen Tuulamatkat on edelleen kehittänyt täyden palvelun maaseutumatkoja ja Tyhy-päiviä. Näin olemme tuoneet entistä paremmin tunnetuksi koko alueen maaseudun yritystoimintaa ja aktiviteetteja. Aloitimme maaseutupalvelujen viestinnän kehittämisen ja yksikön brändäyksen. Viljelijätukikoulutuksia järjestimme yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Maatilojen tilusjärjestelyinfot ja Kylässä Haminassa-kierrokset olivat osa kehittämistoimintaamme.

Tuloslaskelma

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
511 Elinkeino- ja vetovoimapaalvelut						
Toimintatulot	1 374 793	940 500	0	940 500	643 613	-296 887
Myyntituotot	1 142 287	653 500		653 500	577 863	-75 637
Maksutuotot				0	0	0
Tuet ja avustukset	202 724	86 500		86 500	44 266	-42 234
Muut toimintatuotot	29 782	200 500		200 500	21 485	-179 015
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot	-6 440 855	-7 136 400	-188 300	-7 324 700	-7 267 826	-56 874
Henkilöstömenot	-1 552 084	-1 323 400	-59 300	-1 382 700	-1 582 997	200 297
Palvelujen ostot	-3 100 639	-2 756 100	-129 000	-2 885 100	-2 508 729	-376 371
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-199 595	-60 300		-60 300	-160 276	99 976
Avustukset	-456 680	-2 074 000		-2 074 000	-1 919 729	-154 271
Muut toimintamenot	-1 131 857	-922 600		-922 600	-1 096 096	173 496
Toimintakate	-5 066 062	-6 195 900	-188 300	-6 384 200	-6 624 213	240 013
Toimintakate €/asukas	-259,01	-317,27		-326,91	-339,20	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-179 800	-246 000		-246 000	-244 836	-1 164
Suunnitelmapoistot	-149 750	-201 200		-201 200	-158 710	-42 490
Yhteensä	-5 395 612	-6 643 100	-188 300	-6 831 400	-7 027 759	196 359

Talousarvion toteutuminen

BusinessMooring -työryhmä kokoontuu säännöllisesti noin kahden kuukauden välein. Työryhmän tärkein tehtävä on satamasidonnaisten työpaikkojen luominen HaminaKotka Sataman alueille. Työryhmään kuuluvat edustajat Haminan ja Kotkan kaupungeista, vesi- ja energia-alan toimijoista, Kymenlaakson Liitosta ja Cursor Oy:stä. Vuoden 2023 aikana eniten kysyntää on ollut akkuteollisuuden keskittyvistä hankkeista sekä erityyppisistä vihreään teollisuuteen liittyvistä hankkeista.

Nuorten työttömyysluvat heilahtelevat kausiluonteisesti. Tämä näkyy erityisesti työttömien määrien nousuna kesä-heinäkuussa sekä joulukuussa. Nuorten kesätyöllistäminen on toteutettu kaupungin oman kesätyöpaikkatarjonnan, kesätyöseteleiden ja yritysseteleiden avulla. Kesätyöseteleiden lisäksi tarjolla oli sesonki-työsetelit joulusesongin aikaan. Kesällä 2023 tarjottiin kesätyö 151 nuorelle kaupungin omissa yksiköissä, kesätyösetelillä tuettiin 167 nuoren työllistymistä yrityksiin ja yhdistyksiin ja 11 nuorta sai tukea kesäyrittäjyyteen. Lisäksi sesonki-työseteleitä haettiin 21 kpl.

Palkkatuella työllistettiin velvoitetyöllistettävien lisäksi ensisijaisesti vähintään 300 pv työmarkkinatukea saaneita, nuoria sekä pitkäaikaistyöttömiä. Yhteensä vuoden aikana työllistettiin 78 työtöntä, joista 25-vuotiaita tai nuorempia oli 9, yli 57-vuotiaita velvoitetyöllistettäviä 17 ja ukrainalaisia 15.

Pitkäaikaistyöttömien määrä on kääntynyt nousuun ollen Haminassa joulukuun lopussa jo 25,3% suurempi kuin vuotta aiemmin. Sama suuntaus on ollut kaikkien työttömien osalta koko Kaakkois-Suomen alueella. Valtion palkkatuen rinnalla yhdistyksille ja yrityksille myönnettävää kuntalisää myönnettiin kahden työttömän palkkakustannuksiin. Työttömien opintoseteleiden jako on hajautettu asiakaslähtöisesti TE-palveluiden eri toimipisteisiin. Työttömien työkyvyn ylläpitämiseksi otettiin käyttöön Työttömien liikuntakortti, joita jaettiin yhteensä 37 kappaletta vuoden 2023 aikana.

Työvoimapalveluiden järjestäminen Etelä-Kymenlaakossa 1.1.2025 alkaen toteutetaan vastuukuntamallilla, vastuukuntana toimii Kotka. Nuorten Ohjaamon ja työikäisten Koppaamon sekä Kelan etäpisteen toiminta jatkuu ja toimintaa kehitetään. Lisäksi ollaan yhteistyökumppanina useissa eri työllistymiseen ja hyvinvointiin liittyvissä hankkeissa ja työryhmissä.

Vuoden 2023 Hevoset Bastionissa -tapahtuma jäi lipunmyynnin osalta tavoitteista ja koska yhteistyökumppanuussopimukset jäivät pieneksi, tappiot kasvoivat aika suuriksi. Kuitenkin tapahtuma muuten onnistui.

Haminan uuden kaupunginosan, Tervasaaren toteuttaminen eteni. Toinen kerrostalo toteutui vuonna 2023 ja muita tontteja kohtaan on osoitettu kiinnostusta. Tervasaaren yleisten alueiden, kuten puiston, uimarannan, katujen, laitureiden ja rantapromenadien rakentaminen tehdään etupainotteisena.

Vuoden 2023 aikana eniten kysyntää on ollut akkuteollisuuden keskittyvistä hankkeista sekä esimerkiksi aurinkovoimaan liittyvistä alueista.

Maaseutupalvelut on nostanut maaseutupalvelua, maaseutua sekä alueen yrityksiä esille ja kuntalaisten tietoisuuteen Luonnollisesti Landella teemalla. Maaseutupalvelut työskentelevät tiiviisti koko kaupungin elinvoiman eteen.

Maaseutupalveluiden käsittelemien tukihakemusten määrä on pysynyt ennallaan ja käsittely on tehty annetuissa aikaikkunoissa.

Toimielin	KILPAILUKYKYVALIOKUNTA
Tulosalue	Kaupunkisuunnittelu
Tulosyksiköt	Kaavoitus ja Maankäyttö
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Muutosjohtaja
Tehtävä	Kaupunkiseutua suunnitellaan toimivaksi, viihtyisäksi ja ekotaloudellisesti kestäväksi. Huolehditaan kaupungin maapolitiikan valmistelusta, kaavoituksesta, tonttitarjonnasta, kiinteistönmuodostuksesta sekä mittaus- ja kartastopalveluista.

TULOSYKSIKÖN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Kaavoitus ja maankäyttö

Kaupunkisuunnittelun tulosalue hoitaa kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyvät erilaiset tehtävät yhdessä ja yhteistyössä kaupungin muun organisaation kanssa. Kaavoitusprosessista vastaa kaupunginarkkitehti.

Maankäytön eri tehtävistä (maapolitiikan valmistelu, tonttitarjonta, paikkatietopalvelut, kiinteistönmuodostus, mittaus- ja kartastopalvelut sekä metsätilojen hallinnoimisesta) vastaa kaupungingeodeetti.

Tervasaaren kehittäminen etenee. YIT:n vapaarahoitteinen asuinkerrostalo valmistui kesällä 2023. Tonttivarustilanne on pysynyt edelleen hyvänä. Uusi Tervasaarenkatu valmistui ja se otettiin käyttöön, mikä vapautti asemakaavan mukaisten kerrostalotonttien tarjoamisen rakentamiseen.

Pientalotonttien kysynnän muutoksiin varaudutaan uudistamalla ja tiivistämällä vanhoja tai osin toteutumattomia asemakaava-alueita, sekä panostamalla asuintonttien vetovoimaan ja houkuttelevuuteen. Asuinalueisiin liittyvän kyselyn avulla pyritään selvittämään potentiaalisten alueiden kiinnostavuutta ja vastausten perusteella myös mahdollisuuksia kunnallistekniikan toteuttamiseen jo kaavavalmiilla alueilla. Asuinalueiden suunnittelussa huomioidaan yhteisöllisyys ja monipuolinen palvelurakenne. Alueiden välisiä yhteyksiä, kuten viheralueverkostoa, ylläpidetään ja kehitetään maankäytön suunnittelun keinoin.

Kysyntä laajoille, pinta-alaltaan suurille teollisuus- ja yritysalueille on jatkuvaa. Ennakoivan, oikea-aikaisen maanhankinnan ja kaavoituksen ansiosta Haminalla on tarjota yrityksille kilpailukykyisiä, laajojakin työpaikka- ja teollisuusalueita. Yleiskaavan mukaisille teollisuusalueille tehtävien esiselvitysten avulla pyritään kartoittamaan alueiden investointipotentiaalia sekä kohdentamaan maanhankintaa ja tarkempaa kaavoitusta järkevästi.

Haminan yleiskaavojen päivityskierros etenee kokonaisuus kerrallaan. Mäntälahti-Pyötsaari-Rakila-Lelu osayleiskaavamuutos sai lainvoiman kesällä 2023. Kaksi pienempää osayleiskaavamuutosta Vimpassaaren ja Piutulanjärven alueella astuivat voimaan aiemmin helmikuussa. Haralintien alueelle laadittu yleiskaavamuutos sai lainvoiman tammikuussa 2024.

Asemakaavamuutokset osoitteissa Pikkuympyräkatu 3 ja Hailikatu 1 astuivat voimaan vuoden 2023 alkupuolella. Lisäksi muiden asemakaavojen valmistelu eteni siten, että kaikki loppuvuonna valmistelussa olleet viisi asemakaavamuutosta hyväksyttiin loppuvuonna 2023 ja ne saivat lainvoiman alkuvuonna 2024.

KEHITTÄMINEN

Kaupunkisuunnittelun henkilöstön osaamista kehitetään osallistumalla oman alan koulutustilaisuuksiin. Omia työprosesseja kehitetään jatkuvasti.

Viherverkostoselvitys on aloitettu ja sen valmistelua jatketaan edelleen.

Lainsäädäntömuutoksia ja valtakunnallisen suunnittelu-järjestelmän kehittämistä on seurattu osallistumalla näistä järjestettäviin info- ja koulutustilaisuuksiin. Tuleviin muutoksiin ja toimenpiteisiin valmistaudutaan.

Muutoksiin työympäristössä ja työkaluissa valmistaudutaan. Yhtäaikaiset muutokset ja uudistukset aiheuttavat haasteita, mutta kehittämistyö etenee.

Seudullinen kaupunkiseutusuunnittelun yhteistyö jatkuu. Verkostoitumista ja kokemusvaihtoa myös valtakunnallisesti mm. eri yhdistyksien kautta jatketaan.

Hankehakuja pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään ja tekemään niissä yhteistyötä yli toimialarajojen. Maankäytön ja kaavoituksen päivitetty palvelu- ja tuotehinnasto astui voimaan 1.1.2023 alkaen.

Tuloslaskelma

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
515 Kaupunkisuunnittelu						
Toimintatulot	14 654 208	7 868 800	0	7 868 800	8 248 794	392 548
Myyntituotot	154 161	383 300		383 300	369 537	-13 763
Maksutuotot	47 244	42 000		42 000	37 073	-4 927
Tuet ja avustukset	496					0
Muut toimintatuotot	14 452 306	7 412 000		7 412 000	7 842 184	430 184
Valmistus omaan käyttöön	5 749	31 500		31 500	12 553	-18 947
Toimintamenot	-1 056 246	-1 320 200	90 600	-1 229 600	-1 253 566	23 966
Henkilöstömenot	-654 140	-602 100	-9 400	-611 500	-645 426	33 926
Palvelujen ostot	-285 298	-606 300	100 000	-506 300	-510 424	4 124
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-31 659	-35 200		-35 200	-10 695	-24 505
Avustukset						
Muut toimintamenot	-85 149	-76 600		-76 600	-87 022	10 422
Toimintakate	13 603 710	6 548 600	90 600	6 639 200	7 007 781	368 581
Toimintakate €/asukas	695,52	335,33		339,97	358,84	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-73 900	-83 900		-83 900	-85 589	1 689
Suunnitelmapoistot	-494 411	-454 900		-454 900	-468 267	13 367
Yhteensä	13 035 399	6 009 800	90 600	6 100 400	6 453 926	353 526

Talousarvion toteutuminen

Asuntotonttien luovutus oli edelleen hiljaista, mutta suurien teollisuustonttien kysyntä oli vilkasta. Suurten teollisuustonttien luovuttamisprosessi voi kestää useita vuosia. Suurin yksittäinen teollisuustontin luovutus vuonna 2023 tehtiin Mäkelänkankaan teollisuusalueelta Neuvotomassa.

Toimielin	KAUPUNKIKEHITYSVALIOKUNTA
Tulosalue	Kaupunkikehityspalvelut
Tulosityksiköt	Kiinteistöpalvelut, Aluepalvelut, Ruoka- ja puhtauspalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Ympäristöpäällikkö
Tehtävä	<p>Kaupungin toimitiloista ja yleisistä alueista huolehtiminen asiakaslähtöisesti, laadukkaasti ja Kaupungin toimitiloista ja yleisistä alueista huolehtiminen asiakaslähtöisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti, huomioiden myös kaupunkiympäristön turvallisuus, viihtyisyyden ylläpito ja kehittäminen.</p> <p>Kaupungin palvelualueilla on käyttötarpeen ja taloudellisten resurssien mukaiset toimitilat.</p> <p>Infrastruktuurin ja kiinteistöomaisuuden arvon säilyttäminen.</p> <p>Tuottaa kaupungin eri tilaajille tukipalveluja, joilla täydennetään tilaajien kasvatuksellisia, terveydellisiä ja elämyksellisiä tavoitteita. Aktiivisen toiminnan sekä ammattitaitoisten ja kehityshaluisten moniosaajien avulla huomioidaan asiakastyytyväisyys, taloudellisuus ja henkilöstön hyvinvointi.</p>

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpalvelut huolehtivat tarvittavien tilojen rakennuttamisesta, kunnossapidosta ja huollosta. Kiinteistöjen jalostaminen omaa käyttöä palveleviksi sekä kiinteistösijoittajien kanssa tehtävä yhteistyö korostuivat vuoden 2023 toiminnassa. Useista kohteista käytiin neuvotteluja kiinteistösijoittajien kanssa. Muutaman kohteen neuvottelut eivät johtaneet toivottuun lopputulokseen, joten näiden osalta edetään jatkossa purkusuunnittelun osalta. Neuvotteluja on kohteista käynnissä ja palveluverkkoselvityksen mukaisia toimenpiteitä on alettu valmistelemaan.

Uuden-Summan moduulihankkeen hankesuunnitelma ja kilpailutuksen valmistuminen vuonna 2023 mahdollistavat koulun- ja päiväkodin aloituksen uusissa, terveissä tiloissa vuoden 2024 elokuussa.

Viime vuoden merkittävimpiä rakennushankkeita olivat lämmitystapamuutokset varikolla, Husulan ryhmäkodilla, Neuvottoman liikuntahallilla sekä Husulan koulun keittiö-/liikuntasali rakennuksessa. Myös kaupungin museon kellarin peruskorjaustyö aloitettiin, ja työt jatkuvat vuodelle 2024.

Aluepalvelut

Aluepalvelut huolehtivat kaupungin tie-, katu- ja aluetekniikan suunnittelusta, rakennuttamisesta, kunnossapidosta, viheralueista, puistoista, kaupunkimetsistä sekä liikuntapaikoista.

kadun/Tullimakasiininrannan viimeistelemisen ja pysäköintialue, Salmenkylän toisen vaiheen ja Uuden-Summan aluesaneeraukset sekä teollisuustontin esivalmistelu. Asfaltointeja ja valaisinvaihtoja jatkettiin.

Aluepalveluiden osalta huomiota tullaan kiinnittämään tulevana vuosina olemassa olevan infran kunnossapitämiseen sekä laadukkaaseen palvelutuotantoon.

Suurlipun aukion pelikentän- ja alueen rakennustyöt, Kesäpuiston peruskorjaustyöt saatiin myös valmiiksi vuoden 2023 aikana.

Merkittävimpiä kohteita vuoden 2023 aikana olivat Pappilansaaren kahden sillan peruskorjaukset, Tervasaaren-

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Ruoka- ja puhtauspalvelut tarjoavat palveluita Haminan kaupungin kouluille, päiväkodeille, liikuntapalveluille sekä kulttuuripalveluiden asiakkaille. Palveluja on kehitetty ruokailusuositusten ja palvelumuotoilun periaatteiden mukaisesti ja henkilökuntaa koulutettu, jotta voisimme palvella asiakkaitamme mahdollisimman hyvin. Ruokapalveluissa on lisätty ruokalistalle enemmän kasvisruokavaihtoehtoja sekä otettu asiakasraateja käyttöön. Kymsoten toimintojen poistuminen vaikutti koko yksikön toimintaan, henkilöstön sekä tulojen pienentymisinä. Ruokapalveluissa henkilöstömuutokset ja -perehdytykset uusiin tehtäviin lisäävät arvioituja henkilöstökustan-

nuksia. Koko yksiköllä on jatkuva lisätarve ammattitaitoisista vuosi- ja sairauslomien sijaisista. Lähivuosina eläköitymisten vuoksi tarve lisääntyy edelleen. Puhtauspalveluissa on edelleen koulutettu työntekijöitä oppisopimus-koulutuksen avulla. Tutkittiin mahdollisuutta kouluttaa ukrainalaisia työntekijöitä siivoukseen.

Loppuvuodesta laajennettiin kokeilua kemikaalivapaan Otsoniveden käytöstä Linnoituksen päiväkotiin.

KEHITTÄMINEN

Kehittämisessä aluepalvelut ovat tiiviisti mukana Haminan Veden kanssa tehtävässä yhteistyössä, investoinneissa sekä toimintojen kehittämisessä. Erityisesti Tervasaaren uuden merellisen alueen yleisten alueiden toteuttaminen, keskustan kehittäminen mm. Kesäpuiston uudistaminen osallistavasti ja satama-alueen suunnat ovat oleellisia.

Jo aiemmin todettu kaupunkilaisten mukaanotto oli yksi merkittävimpiä kehittämiskohteita.

Monipuoliseen ulkoliikuntaan panostettiin monella sektorilla. Lisäksi kiinteistökannan kehittäminen on aloitettu voimakkaasti vuoden 2023 aikana, ja työ jatkuu tulevina vuosina.

Tuloslaskelma

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
520 Kaupunkikehityspalvelut						
Toimintatulot	21 000 901	18 766 500	-295 200	18 471 300	18 039 410	-134 316
Myyntituotot	6 475 519	5 840 000	-355 200	5 484 800	5 656 791	171 991
Maksutuotot	0			0	0	0
Tuet ja avustukset	281 789	176 800		176 800	256 937	80 137
Muut toimintatuotot	14 243 594	12 429 700		12 429 700	12 125 682	-304 018
Valmistus omaan käyttöön	307 967	320 000	60 000	380 000	297 575	-82 425
Toimintamenot	-24 277 593	-21 185 300	672 400	-20 512 900	-21 207 573	694 673
Henkilöstömenot	-7 836 599	-6 625 700	-182 800	-6 808 500	-6 994 023	185 523
Palvelujen ostot	-5 300 886	-5 002 600	470 200	-4 532 400	-5 104 012	571 612
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 831 728	-4 890 700	385 000	-4 505 700	-4 531 004	25 304
Avustukset	-427 892	-213 500		-213 500	-200 071	-13 429
Muut toimintamenot	-4 880 488	-4 452 800		-4 452 800	-4 378 463	-74 337
Toimintakate	-2 968 724	-2 418 800	377 200	-2 041 600	-2 870 589	828 989
Toimintakate €/asukas	-151,78	-123,86		-104,54	-146,99	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-610 400	-881 000		-881 000	-907 747	-26 747
Suunnitelmapoistot	-6 727 804	-7 137 400		-7 137 400	-6 726 964	410 436
Yhteensä	-10 306 928	-10 437 200	377 200	-10 060 000	-10 505 300	445 300

Talousarvion toteutuminen

Toimintatulojen vähenemä selittyy vuokratulojen jäämisestä budjetoidusta. Tämä johtuu paloaseman ja Reutsinmäen sote-kiinteistöjen myynnistä. Runsasluminen talvi nosti merkittävästi avaruskustannuksia ja energian hinnan nousut olivat ennennäkemättömiä. Sama suuntaus oli edelleen havaittavissa myös elintarvikkeiden kustannusten nousussa. Palvelujen ostot olivat myös merkittävä

menoerä, koska kaikkiin tehtäviin ei ollut omaa henkilöresurssia.

Liikuntapaikkojen osalta panostettiin monipuoliseen ulkoiluun. Tarmolan maankaatopaikan rakentaminen virkistysalueeksi valmistui.

Toimielin	LUPAVALIOKUNTA
Tulosalue	Ympäristön ja rakentamisen valvonta
Tulosyksiköt	Ympäristötoimi, Rakennusvalvonta
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Ympäristöpäällikkö
Tehtävä	Seudullisen ympäristön- ja terveydensuojelun edistäminen ja valvonta sekä elintarvikevalvonta ja eläinlääkintähuolto. Kaavoituksen toteutumisen valvonta sekä ympäristöön sopeutuvan, laadukkaan rakentamisen edistäminen Haminassa.

TULOSYKSIKÖIDEN TOIMINNAN TOTEUTUMINEN

Rakennusvalvonta

Rakentamislupien määrä vähentyi vuonna 2023 noin 30 % vuodesta 2022. Vuonna 2022 lupia myönnettiin 356 ja vuonna 2023 lupia myönnettiin 244 kpl. Suurimmat lupamuodot olivat toimenpidelupa ja ilmoituslupa, yhteensä 143 kpl, joista suurin osa kohdistui kiinteistöjen lämmitysjärjestelmien muuttamiseen (maalämpö 34 kpl ja aurinkokennot).

Paperisen rakennuslupa-arkiston digitointi jatkuu.

Ympäristönsuojelu

Palvelujen kysyntä oli ennallaan, mutta painotuksessa tapahtui suuri muutos. Valiokunnassa päätettävien lupien määrä romahti, mikä vaikutti myös lupamaksutuloihin. Eniten työllisti valtion lupaviranomaisille annettavat lausunnot ja erityisesti akkumateriaalitehtaan sijoittumiseen

liittyvät asiat. Samoin suuritöisiä olivat vaikeiden ja pitkittyneiden ympäristön pilaamisten selvittelyt. Uusiutuvan energian tuotannon sijoittumisen ympäristövaikutuksia arvioitiin useassa kohteessa.

Terveydensuojelu

Ympäristöterveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto ovat toistaiseksi kunnan järjestämistä vastuulla eikä tällä hallituskaudella ole odotettavissa muutosta; ympäristöterveydenhuolto ei ole siirtymässä hyvinvointialueille eikä lainsäädäntöä olla uudistamassa siten, että yhteistoiminta-alueiden kokoa laajennettaisiin. Henkilöresurssit eivät olleet aivan lainsäädännön vaatimalla tasolla. Voimavarojen riittävyys on kuitenkin pyritty varmistamaan yhteistyöllä muiden valvontayksiköiden kanssa. Vuoden aikana tehtiin yhteistyösopimus hygienikkoeläinlääkäripalveluiden tuottamisesta Kotkan sekä Kouvolan valvontayksiköiden kanssa. Lisäksi

loppuvuodesta sovittiin peruseläinlääkäripalveluiden tuottamisesta Kotkan valvontayksikön kanssa, siten että vuoden 2024 alusta Haminan kaupunki tuottaa peruseläinlääkäripalvelut koko Etelä-Kymenlaakson alueelle. Ympäristöterveysvalvonnan valvontasuunnitelma toteutui pääosin hyvin. Elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkalain mukaisesta valvonnasta kertyneet tulot olivat samalla tasolla kuin vuonna 2022.

KEHITTÄMINEN

Lupavaliokunnan alaista toimintaa sääntelee erityislainsäädäntö hyvin tiukasti. Tämä heijastuu myös kehittämistoimintaan. Haminaan remontoitiin uudet eläinlääkäreiden vastaanottotilat.

Tuloslaskelma

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
540 Ympäristön ja rakentamisen valvonta						
Toimintatulot	582 441	570 400	-126 700	443 700	507 645	63 945
Myyntituotot	421 490	385 400	-100 000	285 400	359 757	74 357
Maksutuotot	152 061	185 000	-70 000	115 000	90 347	-24 653
Tuet ja avustukset	8 890	0	43 300	43 300	43 787	487
Muut toimintatuotot					13 754	13 754
Valmistus omaan käyttöön	0	0				0
Toimintamenot	-1 370 530	-1 408 500	-142 600	-1 551 100	-1 616 181	65 081
Henkilöstömenot	-1 081 464	-1 092 700	4 500	-1 088 200	-1 170 701	82 501
Palvelujen ostot	-164 044	-196 200	-147 100	-343 300	-322 841	-20 459
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42 270	-21 100		-21 100	-35 651	14 551
Avustukset				0	-2 145	2 145
Muut toimintamenot	-82 752	-98 500		-98 500	-84 843	-13 657
Toimintakate	-788 091	-838 100	-269 300	-1 107 400	-1 108 536	1 136
Toimintakate €/asukas	-40,29	-42,92		-56,71	-56,76	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-88 000	-133 700		-133 700	-136 948	3 248
Suunnitelmapoistot	-664	-500		-500	-465	-35
Yhteensä	-876 755	-972 300	-269 300	-1 241 600	-1 245 949	2 077

Talousarvion toteutuminen

Talousarvio toteutui noin 5.000 euroa alijäämäisenä, vaikka tulot toteutuivat ylijäämäisinä. Suurimmat meno-ylitykset tapahtuivat henkilöstökuluissa ja asiantuntija-palvelujen ostoissa.

Tavoitteena ollut ilmastosuunnitelman valmistelu on edelleen menossa. Osallistuttiin Maakuntaliiton ilmastotyöhön.

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
VETOVOIMAINEN HAMINA YHTEENSÄ						
Toimintatulot	37 612 342	28 146 200	-421 900	27 724 300	27 439 462	25 290
Myyntituotot	8 193 457	7 262 200	-455 200	6 807 000	6 963 947	156 947
Maksutuotot	199 305	227 000	-70 000	157 000	127 420	-29 580
Tuet ja avustukset	493 898	263 300	43 300	306 600	344 990	38 390
Muut toimintatuotot	28 725 682	20 042 200	0	20 042 200	20 003 105	-39 095
Valmistus omaan käyttöön	313 716	351 500	60 000	411 500	310 128	-101 372
Toimintamenot	-33 145 224	-31 050 500	432 100	-30 618 400	-31 345 147	726 847
Henkilöstömenot	-11 124 287	-9 643 900	-247 000	-9 890 900	-10 393 147	502 247
Palvelujen ostot	-8 850 867	-8 561 200	294 100	-8 267 100	-8 446 006	178 906
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 105 252	-5 007 400	385 000	-4 622 400	-4 737 626	115 326
Avustukset	-884 572	-2 287 500	0	-2 287 500	-2 121 945	-165 555
Muut toimintamenot	-6 180 245	-5 550 500	0	-5 550 500	-5 646 423	95 923
Toimintakate	4 780 834	-2 904 300	10 200	-2 894 100	-3 595 557	701 557
Toimintakate €/asukas	244,43	-148,72		-148,19	-184,11	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	-1 004 599	-1 344 600	0	-1 344 600	-1 375 119	-30 519
Suunnitelmapoistot	-7 878 728	-7 794 000	0	-7 794 000	-7 354 406	439 594
Yhteensä	-4 102 494	-12 042 900	10 200	-12 032 700	-12 325 082	292 482

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ						
Toimintatulot	34 247 239	31 201 900	-56 900	31 145 000	30 985 475	150 603
Myyntituotot	8 677 022	8 275 000	-455 200	7 819 800	7 940 745	120 945
Maksutuotot	1 041 179	973 100	-155 000	818 100	742 433	-75 667
Tuet ja avustukset	1 011 055	1 372 200	493 300	1 865 500	2 125 926	260 426
Muut toimintatuotot	23 517 983	20 230 100	0	20 230 100	20 176 372	-53 728
Valmistus omaan käyttöön	346 512	351 500	60 000	411 500	310 128	-101 372
Toimintamenot	-166 215 856	-78 616 900	159 500	-78 457 400	-80 504 249	2 046 849
Henkilöstömenot	-36 403 968	-35 482 700	-935 300	-36 419 100	-37 810 101	-1 391 001
Palvelujen ostot	-107 926 395	-19 433 800	694 100	-18 739 700	-19 227 598	-487 898
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 234 550	-6 126 400	380 700	-5 744 600	-5 786 536	-41 936
Avustukset	-1 583 932	-3 381 500	20 000	-3 361 500	-3 102 328	259 172
Muut toimintamenot	-14 067 011	-14 192 500	0	-14 192 500	-14 577 686	-385 186
Toimintakate	-131 622 106	-47 415 000	102 600	-47 312 400	-49 208 646	1 896 246
Toimintakate €/asukas	-6729,49	-2427,93		-2422,67	-2 519,77	
Kustannuslaskennalliset erät						
Vyörytyserät	0	0	0	0	0	0
Suunnitelmapoistot	-7 679 039	-8 203 800	0	-8 203 800	-7 594 014	-609 786
Yhteensä	-139 301 144	-55 618 800	102 600	-55 516 200	-56 802 660	-1 286 460

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kaupunki ilman vesiliikelaitosta					
Toimintatulot	30 850 400	-116 900	30 733 500	30 985 475	251 975
Myyntitulot	8 275 000	-455 200	7 819 800	7 940 745	120 945
Maksutulot	973 100	-155 000	818 100	742 433	-75 667
Tuet ja avustukset	1 372 200	493 300	1 865 500	2 125 926	260 426
Muut toimintatulot	20 230 100	0	20 230 100	20 176 372	-53 728
Valmistus omaan käyttöön	351 500	60 000	411 500	310 128	-101 372
Toimintamenot	-78 616 900	159 500	-78 457 400	-80 502 401	-2 045 001
Henkilöstömenot	-35 483 800	-935 300	-36 419 100	-37 810 101	-1 391 001
Palkat ja palkkiot	-28 104 200	-724 700	-28 828 900	-30 261 979	-1 433 079
Henkilösivukulut	-7 379 600	-210 600	-7 590 200	-7 548 122	42 078
Eläkekulut	-6 300 100	-170 400	-6 470 500	-6 501 466	-30 966
Muut henkilösivukulut	-1 079 500	-40 200	-1 119 700	-1 046 655	73 045
Palvelujen ostot	-19 433 800	694 100	-18 739 700	-19 227 598	-487 898
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 125 300	380 700	-5 744 600	-5 786 536	-41 936
Avustukset	-3 381 500	20 000	-3 361 500	-3 102 328	259 172
Muut toimintakulut	-14 192 500	0	-14 192 500	-14 575 838	-383 338
Toimintakate	-47 415 000	102 600	-47 312 400	-49 206 798	-1 894 398
Verotulot	54 700 000	0	54 700 000	57 304 719	2 604 719
Valtionosuudet	2 502 100	-37 000	2 465 100	2 513 806	48 706
Rahoitustulot ja -menot	722 000	-34 000	688 000	1 090 415	402 415
Korkotulot	170 000	0	170 000	463 617	293 617
Muut rahoitustulot	908 000	250 000	1 158 000	1 565 561	407 561
Korkokulut	-350 000	-250 000	-600 000	-879 520	-279 520
Muut rahoituskulut	-6 000	-34 000	-40 000	-59 243	-19 243
Vuosikate	10 509 100	31 600	10 540 700	11 702 142	1 161 442
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 203 800	0	-8 203 800	-7 594 014	609 786
Satunnaiset erät					
Satunnaiset menot					
Tilikauden tulos	2 305 300	31 600	2 336 900	4 108 128	1 771 228
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Tilikauden yli-/alijäämä	2 305 300	31 600	2 336 900	4 108 128	1 771 228

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	35 500 000	0	35 500 000	37 420 824	1 920 824
Osuus yhteisöveron tuotoista	12 000 000	0	12 000 000	12 136 825	136 825
Kiinteistövero	7 200 000		7 200 000	7 747 069	547 069
Verotulot yhteensä	54 700 000	0	54 700 000	57 304 718	2 604 718

Verovuosi	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo milj. eur	Muutos
2012	20,50	329	0,7 %
2013	20,50	337	2,5 %
2014	21,00	344	2,0 %
2015	21,00	341	-0,8 %
2016	21,00	339	-0,7 %
2017	21,00	328	-3,1 %
2018	21,00	336	2,5 %
2019	21,00	346	2,9 %
2020	21,00	357	3,2 %
2021	21,00	356	-0,3 %
2022	8,36	363	1,9 %

Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet ja verotulo- menetysten korvaus					
Peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	849 900	0	849 900	1 019 598	169 698
Opetus- ja kulttuuritoimen	-1 667 500	0	-1 667 500	-1 742 937	-75 437
Verotulomenetysten korvaus	3 319 700	0	3 319 700	3 237 145	-82 555
Valtionosuudet yhteensä	2 502 100	0	2 502 100	2 513 806	11 706

Investointien toteutuminen

Strategisen johtamisen investoinnit

Tulosalue
Toimielin
Vastuhenkilö

Strateginen johtaminen
Kaupunginhallitus
Kaupunginjohtaja

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
521 Strateginen johtaminen						
Hankinnat	-713	-50 000	0	-50 000	-1 383	-48 617
Rahoitusosuudet						
Myynnit	118 909	0	0	0	569 275	
Netto	118 196	-50 000	0	-50 000	567 892	-617 892
	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
Merivesilaitoksen osakehankinta						
Hankinnat	0	-1 000 000	0	-1 000 000	-810 000	-190 000
Rahoitusosuudet						
Myynnit	0	0	0	0	0	
Netto	0	-1 000 000	0	-1 000 000	-810 000	-190 000
	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
Strateginen johtaminen yhteensä						
Hankinnat	-713	-1 050 000	0	-1 050 000	-811 383	-238 617
Rahoitusosuudet						
Myynnit	118 909		0	0	569 275	
Netto	118 196	-1 050 000	0	-1 050 000	-242 108	-807 892

Hankinnoissa osakekaupat Monetra Oulu Oy:n ja Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy:n (Socom) kanssa. Myynneissä Linnoituksen Uimahalli Oy:n osakkeiden arvo yhtiön yhdistyessä Haminan kaupunkiin.

Merivesilaitoksen osakehankinnan alla on uuden tytäryhtiön, Haminan Merivesilaitos Oy:n, osake- ja pääomahankinnat.

Hyvinvoivan haminalaisen investoinnit

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Kasvatus- ja koulutuspalvelut
Kasvatus ja koulutus -valiokunta
Kasvatus- ja koulutusjohtaja

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
565 Kasvatus ja koulutus						
Hankinnat	-104 529	-105 000	0	-105 000	0	-105 000
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Netto	-104 529	-105 000	0	-105 000	0	-105 000

Talousarvioon varattu määräraha oli varattu kalustohankintoihin välttämättömien oppimis- ja työskentely-ympäristöjen kehittämiseksi. Kalustohankinnat jäivät toteutumatta.

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Hyvinvoinnin edistäminen
Hyvinvointivaliokunta
Osallisuusjohtaja

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
568 Hyvinvoinnin edistäminen						
Hankinnat	-82 974	-40 000	0	-40 000	-32 464	-7 536
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Netto	-82 974	-40 000	0	-40 000	-32 464	-7 536

Hankinnat käsittävät pääkirjaston kalustohankintoja tilauudistuksen vuoksi.

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
Hyvinvoiva haminalainen yhteensä						
Hankinnat	-187 503	-145 000	0	-145 000	-32 464	-112 536
Rahoitusosuudet						
Myynnit						
Netto	-187 503	-145 000	0	-145 000	-32 464	-112 536

Vetovoimaisen Haminan investoinnit

Tulosalue
Toimielin
Vastuhenkilö

Elinkeino- ja vetovoimapalvelut
Kilpailukykyvaliokunta
Muutosjohtaja

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
580 Elinkeino- ja vetovoimapalvelut						
Hankinnat	-79 954	-165 000	0	-165 000	-164 863	-137
Rahoitusosuudet						
Myyntit						
Netto	-79 954	-165 000	0	-165 000	-164 863	-137

Hankinnat käsittävät Kotiseutumuseon näyttelyuudistuksen 18.592 euroa ja Bastionin kalustoinvestointeja 146.270,94 euroa.

Tulosalue
Toimielin
Vastuhenkilö

Kaupunkisuunnittelu
Kilpailukykyvaliokunta
Muutosjohtaja

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
604 Kaupunkisuunnittelu						
Hankinnat	-504 856	-615 000	-59 800	-674 800	-427 064	-247 737
Rahoitusosuudet						
Myyntit	493 932	135 000	0	135 000	8 622	126 378
Netto	-10 924	-480 000	-59 800	-539 800	-418 441	-121 359

Maanhankinta on pitkäjänteistä toimintaa. Uusien yleiskaavan mukaisten teollisuusalueiden osalta painopiste on Tikkamäen alueella. Sieltä odotetaan ympäristöön liittyviä lisäselvityksiä, jotta maanhankinta osataan kohdentaa teollisuuden kannalta järkeviin ja hyödynnettävissä oleviin alueisiin.

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Kiinteistöpalvelut
Kaupunkikehitysvaliokunta
Muutosjohtaja

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
610 Kiinteistöpalvelujen peruskorjaus- ja muutostyökohteet						
Hankinnat	-1 028 147	-3 090 000	0	-3 090 000	-3 371 226	281 226
Rahoitusosuudet	67 000	220 000	0	220 000	124 468	95 532
Myynnit	6 224 587	110 000	0	110 000	0	110 000
Netto	5 263 440	-2 760 000	0	-2 760 000	-3 246 758	486 758

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
Linnoituksen Uimahallin hankinta						
Hankinnat	0	0	0	0	-8 167 775	0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	
Myynnit	0	0	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0	-8 167 775	0

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
642 Läntisen alueen koulu ja päiväkot						
Hankinnat	0	-2 500 000	2 500 000	0	-11 352	11 352
Rahoitusosuudet	0					
Myynnit	0					
Netto	0	-2 500 000	2 500 000	0	-11 352	11 352

Suurempina kokonaisuuksina olivat lämmitystapamuutokset (noin 1,1 miljoonaa euroa), kaupunginmuseon kellarin peruskorjaus, Kokkokallion väestönsuojan kriisinaikaisen ilmanvaihtojärjestelmän uusiminen sekä pääkirjaston tilamuutokset.

Linnoituksen Uimahallin hankinnoissa fuusioitumisen yhteydessä kaupungille siirtyneet rakennukset.

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
650 Aluepalvelut						
Hankinnat	-4 559 959	-4 543 000		-4 543 000	-5 700 692	1 157 692
Rahoitusosuudet	178 259		0	0	0	
Myynnit						0
Netto	-4 381 700	-4 543 000	0	-4 543 000	-5 700 692	1 157 692

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
Tervasaarenkatu/Tullimakasiininranta						
Hankinnat	0	-800 000		-800 000	-983 310	183 310
Rahoitusosuudet	0		0	0	0	
Myynnit						0
Netto	0	-800 000	0	-800 000	-983 310	183 310

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
Akkumateriaalitehtaan tuloon valmistautuminen						
Hankinnat	-7 705	-1 000 000	0	-1 000 000	-505 432	-494 568
Rahoitusosuudet						
Myynnit						0
Netto	-7 705	-1 000 000	0	-1 000 000	-505 432	-494 568

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
Oolanninpuisto						
Hankinnat	0	-500 000	0	-500 000	-88 595	-411 405
Rahoitusosuudet						
Myynnit						0
Netto	0	-500 000	0	-500 000	-88 595	-411 405

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
Aluepalvelut yhteensä						
Hankinnat	-4 567 664	-6 843 000	0	-6 843 000	-7 278 029	435 029
Rahoitusosuudet	178 259	0	0	0	0	
Myynnit	0	0	0	0	0	0
Netto	-4 389 405	-6 843 000	0	-6 843 000	-7 278 029	435 029

Aluepalveluiden investoinnit koostuvat pääasiassa perusinfraan ylläpidosta. Aluesaneerausta jatkettiin Salmenkylässä ja aloitettiin Uudessa-Summassa. Tervasaarenkatu/Tullimakasiininranta päällystettiin ja Tervasaaren sataman viereen rakennettiin pysäköintialue. Pappilansaareissa peruskorjattiin kaksi siltaa. Sataman läheisyydessä sijaitsevaa teollisuustonttia valmisteltiin mahdollisen akkumateriaalitehtaan tuloa varten. Asfaltointeja ja valaisinvaihtoja jatkettiin. Kesäpuiston peruskorjaus aloitettiin, Suurlipun aukion pelikentän valmistaminen lipun aukion viimeistelytyöt Aluepalveluiden konekanta uusittiin.

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
VETOVOIMAISEN HAMINAN INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
Hankinnat	-7 100 200	-13 213 000	2 440 200	-10 772 800	-19 420 308	468 381
Rahoitusosuudet	114 944	220 000	0	220 000	124 468	95 532
Myynnit	11 354 486	245 000	0	245 000	8 622	236 378
Netto	4 369 230	-12 748 000	2 440 200	-10 307 800	-19 287 218	8 979 418

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
Hankinnat	-7 288 416	-14 408 000	2 440 200	-11 967 800	-20 264 155	8 296 355
Rahoitusosuudet	114 944	220 000	0	220 000	124 468	95 532
Myynnit	11 473 395	245 000	0	245 000	577 897	-332 897
Netto	4 299 923	-13 943 000	2 440 200	-11 502 800	-19 561 790	8 058 990

Rahoitusosan toteutuminen

Verotulot

Tilivelvolliset:

Kaupunginhallitus ja talousjohtaja

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
Verotulot						
Verotulot	102 243 528	54 700 000		54 700 000	57 304 719	2 604 719
Verotulot €/asukas	5 227			2 801	2 934	

Valtionosuudet

Tilivelvolliset:

Kaupunginhallitus ja talousjohtaja

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
Valtionosuudet						
Valtionosuudet	42 809 353	2 502 100		2 502 100	2 513 806	11 706
Valtionosuudet €/asukas	2 189			128	129	

Rahoitustuotot ja -kulut

Tilivelvolliset:

Kaupunginhallitus ja talousjohtaja

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
Rahoitustuotot ja -kulut						
Rahoitustuotot	775 271	1 078 000	250 000	1 328 000	1 581 435	253 435
Rahoituskulut	-185 312	-356 000	-284 000	-640 000	-931 481	-291 481
Netto	589 959	722 000	0	688 000	649 954	-38 046
Rahoitustuotot ja -kulut €/asukas	30			35	33	

Korvaus peruspääomasta

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
Korvaus peruspääomasta						
Korvaus peruspääomasta	450 000	450 000		450 000	450 000	
Korvaus peruspääomasta €/asukas	23			23	23	

Haminan Vesi -liikelaitoksen peruspääomasta perittiin euronääräinen korvaus, joka on noin 3,4 % laitoksen peruspääomasta.

Antolainojen muutokset

Tilivelvolliset:

Kaupunginhallitus ja talousjohtaja

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
Antolainojen muutokset						
Lisäykset	-34 460	-150 000	0	-150 000	-34 460	-115 540
Vähennykset	483 005	545 000	0	545 000	483 005	61 995
Nettomuutos	448 544	395 000	0	395 000	448 544	-53 544

Antolainojen lisäykset muodostuvat yhdistyksille myönnettyistä välirahoituslainoista.

Pitkäaikaisten lainojen muutokset

Tilivelvolliset:

Kaupunginhallitus ja talousjohtaja

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
Pitkäaik. lainojen muutokset						
Lisäykset	1 115 892	15 000 000	0	15 000 000	1 115 892	13 884 108
Vähennykset	-15 421 171	-8 700 000	0	-8 700 000	-15 421 171	6 721 171
Nettomuutos	-14 305 279	6 300 000	0	6 300 000	-14 305 279	20 605 279

Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset toteutuivat budjetoitua selvästi suurempina, koska edellisten tilikausien ylijäämäisten tuloksien ja eritoten tilikaudella toteutuneiden

merkittävien kertaerien mahdollistamana kaupungin lainamäärää pienennettiin strategisen tavoitteen mukaisesti lyhentämällä talousarviolainoja ennenaikaisesti.

RAHOITUS YHTEENSÄ

	Tp 2022	Ta 2023	Muutokset	Muutettu ta	Tp 2023	Poikkeama
Rahoitus yhteensä						
Rahoitustulot	147 877 048	74 275 100	250 000	74 525 100	63 448 856	16 815 963
Rahoituskulut	-15 640 943	-9 206 000	-284 000	-9 490 000	-16 387 112	6 314 150
Netto	132 236 105	65 069 100	-34 000	65 035 100	47 061 744	23 130 113

Talousarvion rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kaupunki ilman vesiliikelaitosta					
Toiminnan rahavirta	10 389 100	691 400	11 080 500	11 456 044	-375 544
Vuosikate	10 509 100	691 400	11 200 500	11 702 142	-501 642
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-120 000	0	-120 000	-246 098	126 098
Investointien rahavirta	-13 943 000	2 430 200	-11 512 800	-19 334 844	7 822 044
Investointimenot	-14 408 000	2 430 200	-11 977 800	-20 264 155	8 286 355
Rahoitusosuudet investointimenoihin	220 000	0	220 000	124 468	95 532
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	245 000	0	245 000	804 843	-559 843
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 553 900	3 121 600	-432 300	-7 878 800	7 446 500
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	395 000	0	395 000	640 874	-245 874
Antolainasaamisten lisäys	-150 000	0	-150 000	-175 834	25 834
Antolainasaamisten vähennys	545 000	0	545 000	816 708	-271 708
Lainakannan muutokset	6 300 000	0	6 300 000	15 586 457	-9 286 457
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000 000	0	15 000 000	11 178 835	3 821 165
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 700 000	0	-8 700 000	-9 096 668	396 668
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	13 504 290	-13 504 290
Oman pääoman muutokset			0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 860 000		-2 860 000	-8 333 292	5 473 292
Vaikutus maksuvalmiuteen	281 100	3 121 600	3 402 700	15 238	3 387 462

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma

Kaupunki ja vesiliikelaitos
Ulkoiset tuotot ja kulut

	1.1.-31.12.2023		1.1.-31.12.2022	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	9 197 580,59		11 113 812,52	
Maksutuotot	742 432,70		916 770,35	
Tuet ja avustukset	2 125 925,50		1 822 515,22	
Vuokratuotot	8 755 691,66		10 344 326,89	
Muut toimintatuotot	456 542,99	21 278 173,44	7 789 176,99	31 986 601,97
Valmistus omaan käyttöön		310 127,97		313 715,61
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-31 420 950,83		-30 229 337,04	
Henkilöstökorvaukset	444 214,25		492 272,75	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-6 658 185,54		-7 677 121,88	
Muut henkilösivukulut	-1 071 492,01		-1 154 865,87	
Palvelujen ostot	-15 807 098,55		-113 067 594,49	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 724 275,92		-8 308 539,28	
Avustukset	-3 112 327,63		-1 917 096,80	
Muut toimintakulut	-3 784 406,71	-68 134 522,94	-4 192 529,86	-166 054 812,47
Toimintakate		-46 546 221,53		-133 754 494,89
Verotulot		57 304 718,50		102 243 527,58
Valtionosuudet		2 513 806,00		42 809 353,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	463 616,84		220 239,38	
Muut rahoitustuotot	1 117 818,10		555 031,54	
Korkokulut	-872 160,73		-167 449,62	
Muut rahoituskulut	-59 320,40	649 953,81	-17 862,26	589 959,04
Vuosikate		13 922 256,78		11 888 344,73
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 150 757,87		-10 866 272,21	
Arvonalentumiset	0,00	-10 150 757,87	0,00	-10 866 272,21
Satunnaiset erät				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos		3 771 498,91		1 022 072,52
Poistoeron vähennys		-521 068,55		
Vapaaehtoisten varausten lisäys		525 447,28		0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		3 775 877,64		1 022 072,52

Rahoituslaskelma

Kaupunki ja vesiliikelaitos

	1.1.–31.12.2023		1.1.–31.12.2022	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	13 922 256,78		11 888 344,73	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-246 098,22	13 676 158,56	-8 920 917,70	2 967 427,03
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-22 323 295,09		-9 568 835,20	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	166 076,13		114 944,07	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	826 580,13	-21 330 638,83	17 516 749,50	8 062 858,37
Toiminnan ja investointien rahavirta		-7 654 480,27		11 030 285,40
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-175 834,07		-34 460,40	
Antolainasaamisten vähennys	816 707,85	640 873,78	483 004,65	448 544,25
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 178 834,58		1 115 891,88	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 813 331,88		-15 421 170,50	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	13 504 289,82		1 866 992,66	
Oman pääoman muutokset	0,00	14 869 792,52	0,00	-12 438 285,96
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	20 301,49		-10 609,08	
Saamisten muutos	-1 074 918,94		-2 499 830,03	
Korottomien velkojen muutos	-6 786 330,70	-7 840 948,15	486 112,86	-2 024 326,25
Rahoituksen rahavirta		7 669 718,15		-14 014 067,96
Rahavarojen muutos		15 237,88		-2 983 782,56
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	441 750,21		426 512,33	
Rahavarat 1.1.	426 512,33	15 237,88	3 410 294,89	-2 983 782,56

Tase

Kaupunki ja vesiliikelaitos

VASTAAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	193 789 378,82	190 160 812,36
Aineettomat hyödykkeet	882 152,65	979 174,94
Aineettomat oikeudet	6 203,35	50 648,87
Muut pitkävaikutteiset menot	875 949,30	928 526,07
Aineelliset hyödykkeet	137 451 867,17	126 192 176,12
Maa- ja vesialueet	34 675 315,29	34 470 224,00
Rakennukset	51 144 962,28	43 630 349,43
Kiinteät rakenteet ja laitteet	45 056 484,64	44 020 848,03
Koneet ja kalusto	2 071 920,96	1 458 561,56
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 503 184,00	2 612 193,10
Sijoitukset	55 455 359,00	62 989 461,30
Osakkeet ja osuudet	47 174 903,49	54 068 132,01
Muut lainasaamiset	7 939 779,81	8 701 523,59
Muut saamiset	340 675,70	219 805,70
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	151 672,97	142 422,93
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	151 672,97	142 422,93
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 665 433,89	7 175 987,77
Saamiset	7 223 683,68	6 749 475,44
Pitkäaikaiset saamiset	20 000,00	20 000,00
Muut saamiset	20 000,00	20 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	7 203 683,68	6 729 475,44
Myyntisaamiset	2 260 464,29	3 008 915,95
Lainasaamiset	3 867 175,19	2 145 097,96
Muut saamiset	544 950,61	1 239 446,46
Siirtosaamiset	531 093,59	336 015,07
Rahat ja pankkisaamiset	441 750,21	426 512,33
VASTAAVAA YHTEENSÄ	201 606 485,68	197 479 223,06

VASTATTAVAA	2023	2022
OMA PÄÄOMA	108 895 910,78	112 192 724,42
Peruspääoma	78 205 413,00	85 276 054,25
Arvonkorotusrahasto	5 287 461,83	5 289 511,86
Muut omat rahastot	476 402,18	476 402,18
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	21 150 756,13	20 128 683,61
Tilikauden yli-/alijäämä	3 775 877,64	1 022 072,52
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2 995 621,27	3 000 000,00
Poistoero	521 068,55	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	2 474 552,72	3 000 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	143 898,80	163 051,26
Muut pakolliset varaukset	143 898,80	163 051,26
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	249 092,82	219 541,29
Lahjoitusrahastojen pääomat	249 092,82	219 541,29
VIERAS PÄÄOMA	89 321 962,01	81 903 906,09
Pitkäaikainen	52 696 128,38	51 530 625,68
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	51 987 637,58	50 822 134,88
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Liittymismaksut ja muut velat	708 490,80	708 490,80
Lyhytaikainen	36 625 833,63	30 373 280,41
Joukkovelkakirjalainat	16 000 000,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 897 440,00	8 697 440,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	986 469,96	3 482 180,14
Saadut ennakot	71 912,54	17 644,69
Ostovelat	4 806 158,10	10 892 239,93
Muut velat	908 999,49	1 549 189,26
Siirtovelat	4 954 853,54	5 734 586,39
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	201 606 485,68	197 479 223,06

Konsernituloslaskelma

	2023	2022
Toimintatuotot	79 738 752,97	193 442 030,33
Toimintakulut	-133 704 200,62	-323 924 976,69
Osuus osakkuusyhteisöjen tuloksesta	685 243,93	2 002 097,52
Toimintakate	-53 280 203,72	-128 480 848,83
Verotulot	56 999 115,93	101 937 232,36
Valtionosuudet	10 592 556,78	50 784 332,57
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	696 139,35	1 19 480,22
Muut rahoitustuotot	6 435 141,02	526 224,65
Korkokulut	-4 275 256,98	-1 805 019,44
Muut rahoituskulut	-212 728,48	-9 501 045,37
Vuosikate	16 954 763,90	13 580 356,17
Poistot ja arvonalentumiset	-17 720 735,22	-19 649 543,91
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-765 971,32	-6 069 187,74
Laskennalliset verot	-492 693,12	-467 188,93
Vähemmistöosuudet	5 276,09	12 029,81
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 253 388,34	-6 524 346,86

Konsernin rahoituslaskelma

	2023		2022	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	16 954 763,90		13 580 356,17	
Tilikauden verot	-149 325,36		-107 912,34	
Tulorahoituksen korjaukset	-3 559 685,98	13 245 752,56	-1 189 011,12	12 283 432,71
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-30 486 386,69		-28 658 706,75	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	166 076,13		2 732 316,06	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	19 899 615,50	-10 420 695,07	26 191 781,22	265 390,53
Toiminnan ja investointien rahavirta		2 825 057,49		12 548 823,24
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-484 938,73		-311 729,10	
Antolainasaamisten vähennys	564 595,48	79 656,75	156 353,83	-155 375,26
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 800 834,58		9 796 969,76	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-18 654 202,94		-19 726 848,82	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	9 771 991,98	-2 081 376,38	1 183 916,74	-8 745 962,32
Oman pääoman muutokset	-0,01	-0,01	18 570,83	18 570,83
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	30 834,51		21 628,88	
Vaihto-omaisuuden muutos	-958 837,67		-217 510,14	
Saamisten muutos	7 234 969,73		737 196,00	
Korottomien velkojen muutos	-9 202 458,43	-2 895 491,85	2 090 538,10	2 631 852,83
Rahoituksen rahavirta		-4 897 211,49		-6 250 913,90
Rahavarojen muutos		-2 072 154,00		6 297 909,33
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	6 829 694,55		22 255 530,72	
Rahavarat 1.1.	8 901 848,51	-2 072 154,00	15 957 621,38	-6 297 909,33

Konsernitase

VASTAAVAA	2023	2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	290 013 995,83	319 193 297,53
Aineettomat hyödykkeet	1 663 858,70	2 830 529,55
Aineettomat oikeudet	714 848,16	1 421 873,74
Muut pitkävaikutteiset menot	949 010,54	1 044 148,97
Ennakkomaksut	0,00	364 506,84
Aineelliset hyödykkeet	244 179 989,88	273 082 785,69
Maa- ja vesialueet	39 237 461,55	39 714 323,92
Rakennukset	99 666 063,99	116 558 487,22
Kiinteät rakenteet ja laitteet	65 530 978,03	65 812 558,85
Koneet ja kalusto	22 255 816,12	25 753 767,13
Muut aineelliset hyödykkeet	10 997 934,86	13 107 166,39
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 491 735,33	12 136 482,19
Sijoitukset	44 170 147,25	43 279 982,29
Osakkuusyhteisöosakkeet	37 058 933,25	36 263 407,36
Muut osakkeet ja osuudet	2 920 624,30	2 723 403,07
Joukkovelkakirjasaamiset	349 704,66	0,00
Muut lainasaamiset	670 270,55	1 181 401,96
Muut saamiset	3 170 614,49	3 111 769,90
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 245 089,81	933 375,83
Valtion toimeksiannot	1 093 041,20	477 462,76
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	152 048,61	177 528,90
Muut toimeksiantojen varat	0,00	278 384,17
VAIHTUVAT VASTAAVAT	25 741 710,39	56 333 739,69
Vaihto-omaisuus	1 522 892,87	564 055,20
Aineet ja tarvikkeet	1 522 892,87	564 055,20
Saamiset	17 389 122,98	33 514 153,77
Pitkäaikaiset saamiset	792 944,87	1 650 399,71
Myyntisaamiset	480 000,00	1 008 002,21
Lainasaamiset	60 000,00	0,00
Muut saamiset	252 944,87	642 397,50
Lyhytaikaiset saamiset	16 596 178,11	31 863 754,05
Myyntisaamiset	9 342 784,84	20 147 482,29
Lainasaamiset	1 375 516,03	2 740 822,27
Muut saamiset	5 113 025,40	6 720 442,75
Siirtosaamiset	764 851,85	2 255 006,74
Rahat ja pankkisaamiset	6 829 694,54	22 255 530,72
VASTAAVAA YHTEENSÄ	317 000 796,03	376 460 413,07

VASTATTAVAA	2023	2022
OMA PÄÄOMA	1 17 369 006,50	1 23 508 778,82
Peruspääoma	78 205 412,99	85 276 054,25
Arvonkorotusrahasto	5 287 461,83	5 289 511,86
Muut omat rahastot	860 611,70	860 611,70
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	34 268 908,32	38 606 947,88
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 253 388,34	-6 524 346,86
VÄHEMMISTÖOSUUDET	81 371,99	919 384,38
PAKOLLISET VARAUKSET	143 898,80	863 124,63
Muut pakolliset varaukset	143 898,80	863 124,63
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 361 101,52	1 090 644,36
Valtion toimeksiannot	1 093 041,20	537 725,63
Lahjoitusrahastojen pääomat	268 060,32	274 534,56
Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	278 384,17
VIERAS PÄÄOMA	198 045 417,23	250 078 480,86
Pitkäaikainen	120 646 113,21	168 742 959,12
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	116 006 333,60	103 205 826,32
Pääomalainat	2 260 078,36	2 260 078,36
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	60 004 655,88
Saadut ennakot	140 629,01	159 823,71
Ostovelat	6 681,45	0,00
Liittymismaksut ja muut velat	1 931 236,87	2 436 198,38
Siirtovelat	104 872,86	116 923,93
Laskennalliset verovelat	196 281,06	559 452,54
Lyhytaikainen	77 399 304,02	81 335 521,74
Joukkovelkakirjalainat	16 000 000,00	6 455 400,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 013 419,96	14 315 365,18
Lainat muilta luotonantajilta	19 648 633,60	9 648 633,60
Saadut ennakot	592 502,00	1 365 664,42
Ostovelat	14 762 606,27	25 740 483,90
Liittymismaksut ja muut velat	2 191 151,21	4 778 030,24
Siirtovelat	11 819 994,02	17 565 337,64
Laskennalliset verovelat	1 370 996,96	1 466 606,76
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	317 000 796,03	376 460 413,06

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedossa 11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Maaomaisuus on arvostettu hankintahintaan siltä osin, kuin hankintahinnat ovat olleet tiedossa. Maa-omaisuuden arvostusperiaatteet on selvitetty taseen vastaavien liitetiedossa 18) Arvonkorotukset.

Pysyvien vastaavien sijoitusluontoiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon.

Johdannaissopimukset koostuvat koronvaihtosopimuksista. Haminan kaupunki on tehnyt koronvaihtosopimuksia korkokulujen suojaamistarkoituksessa. Pitkäaikaisista lainoista 7,2 milj. euron osalta vaihtuvat korot on sidottu johdannaissopimuksilla kiinteään korkoon. Sopimukset ovat voimassa pisimmillään 13.12.2027 asti. Koronvaihtosopimusten markkina-arvot on käsitelty taseen ulkopuolisena eränä. Sopimusten arvostus ja suojaavuusperusteet on esitetty liitetiedossa 41) Muut taseen ulkopuoliset vastuut. Korkojohdannaista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu korkomenojen oikaisuksi. Suoraan kiinteäkorkoisena on lainoja otettu 37,3 milj. eurolla.

Menot ja tulot on kirjattu suoriteperusteisesti poikkeuksena vähäiset liiketapahtumat sekä verotulot.

Lomapalkkajaksotus on kirjattu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon 120/2019 mukaisesti. Laskenta on tehty henkilöittäin käyttäen todellisten ansaittuja ja pitämättömien lomapäivien sekä säästövapaiden määriä.

Liitetiedot on numeroitu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista antaman yleisohjeen mukaisesti.

Konsernitilisopimukseen liitettyjen tytäryhteisöjen rahavarat 1,0 milj. euroa on esitetty kirjaussuositusten

mukaisesti kaupungin rahoissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta. Tytäryhtiöiden käytössä konsernitilijärjestelmän kautta ollut limiitti 3,9 milj. euroa on esitetty lainasaamisena tytäryhteisöltä. Taseen tunnuslukuna esitetty lainakanta olisi ilman konsernitilivelkaa 76,9 milj. euroa.

Perustelu tuloslaskelman tai taseen esittämistavan muutoksesta

Laskelmien esittämistapaa ei ole muutettu.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty olennaisia oikaisuja.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Linnoituksen Uimahalli Oy on purettu ja yhtiö on laatinut lopputilityksen. Purkautumispäivä on lopputilityspäivä 31.12.2023, jolloin yhtiön tase on yhdistelty kaupungin taseeseen. Yhdistelyllä on vaikutusta taseen vertailtavuuteen, sillä uimahallirakennuksen tasearvo ja siihen kohdistuva pitkäaikainen laina sisältyvät kaupungin taseeseen 31.12.2023 tilanteessa. Yhtiön purkamisesta syntyi kirjanpidollista tappiota 0,2 milj. euroa, joka heikentää kaupungin tilikauden 2023 tulosta.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Aikaisempiin tilikausiin ei ole kohdistettu olennaisia korjauksia.

Hyvinvointialueelle siirtyneiden omaisuus- ja pääomaerien käsittely

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetun lain (616/2021) 4 luku sisältää säännökset uudistuksen omaisuusjärjestelyistä, mitä on noudatettu tämän tilinpäätöksen laadinnassa.

Ohjeistuksen mukaan kunnista hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät kirjataan alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Voimaantulolain mukaan kokonaisuudessaan hyvinvointialueelle siirtyi Kymenlaakson sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymä (Kymsote). Muutokset vaikuttivat vähentävästi kaupungin avaavan taseen kuntayhtymäosuuksiin -7,1 milj. euroa, peruspääomaan - 7,1 milj. euroa ja siirtovelkoihin -0,1 milj. euroa.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Haminan Energia Oy on yhdistelty alakonsernina. Haminan Energian yhteisyritykset Hamina LNG Oy (46,5 %) ja Kaakon Alueverkko Oy (50 %) on yhdistelty omistussuuden mukaisesti rivi riviltä konsernitilinpäätökseen. Tilikauden aikana on myyty tytäryhtiö Haminan Kaasuverkko Oy 31.1.2023 ja yhteisyritys Rohe Solutions Oy 31.8.2023.

Hamina-Asunnot Oy:n osakkuusyhtiöt on jätetty yhdistelemättä. Osakkuusyhtiöt eivät ole konsernin kokonaiskuvan kannalta oleellisia.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konsernin osakkaiden maksamat kiinteistöverot on eliminoitu. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuden erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kaupungin ja kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistot

Hamina-Asunnot Oy:n poistot on kirjattu Hamina-Asunnot Oy:n suunnitelmapoistojen mukaisesti eikä niitä ole konsernitilinpäätöksessä oikaistu kaupungin poistosuunnitelman mukaisiksi. Osakkuusyhteisöjen poistoja ei ole oikaistu kaupungin poistosuunnitelman mukaisiksi. Poistosuunnitelmien erot eivät ole merkittäviä konsernin tuloksen kannalta.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä on yhdistetty konsernin omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitoista tai tappioista sekä oman pääoman muutoksista omistusasajalta. Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty siltä osin kuin osakkuusyhteisön kirjanpitoarvo olisi konsernitaseessa hankintamenon vähentämisen jälkeen tullut negatiiviseksi.

Johdannaisopimusten käsittely

Haminan Energia Oy on vaihtanut koronvaihtosopimuksilla rahalaitoslainojen vaihtuvan koron kiinteäksi korkoksi, jolloin niillä on suojattu pankkilainan korkoriskiä. Koronvaihtosopimukset on käsitelty kirjanpidossa suojaavina ja niiden tulosvaikutukset esitetään korko- ja rahoituskulujen sekä -tuottojen ryhmässä ja ne kirjataan suoriteperusteisesti suojatun rahoituksen korkojaksotuksen mukaisesti. Koronvaihtosopimukseen liittyy purkumahdollisuus ja pankilla on sovittuihin ajankohtiin liitetty purkuoikeus, joka perustuu markkinaehtoisuuteen. Koronvaihtosopimusten korkoherkkyyttä seurataan yhtiössä jatkuvasti. Voimassa olevat korkosuojaukset noudattavat yhtiön riskienhallintapolitiikkaa.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edellisen tilikauden tiedot ovat vertailukelpoisia.

Avaavan taseen muutokset

Tilikauden avaavaan taseeseen on tehty muutoksia hyvinvointialueiden alkamisen johdosta. Muutokset on käsitelty kirjanpitolautakunnan kuntajaoston suosituksen mukaisesti.

Tuloslaskelman liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain (I 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	552	566	232	225
Sosiaali- ja terveyspalvelut	0	84 580	0	3
Opetus- ja kulttuuripalvelut	5 420	5 082	3 257	2 648
Yhdyskuntapalvelut	67 951	106 003	11 706	22 604
Haminan Vesi -liikelaitos	5 847	6 261	6 080	6 250
Toimintatuotot yhteensä	79 769	202 492	21 275	31 730

7) Verotulojen erittely (I 000 euroa)

	Kaupunki	
	2023	2022
Kunnan tulovero	37 421	74 701
Osuus yhteisöveron tuotosta	12 142	20 238
Kiinteistövero	7 742	7 304
Verotulot yhteensä	57 305	102 243

8) Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely (I 000 euroa)

	Kaupunki	
	2023	2022
Peruspalvelujen valtionosuus	1 020	33 882
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-171	219
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-1 743	-1 696
Verotulomenetysten korvaukset	3 237	10 623
korvaukset yhteensä	2 514	42 809

9) Palvelujen ostojen erittely (I 000 euroa)

	Kaupunki	
	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	1 153	94 964
Muiden palvelujen ostot	14 654	18 104
Palvelujen ostot yhteensä	15 807	113 068

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Poistosuunnitelman muutoksella (kv I 1.12.2012 § 113) on kuntaliitoksessa Vehkalahden kunnalta siirtyneiden asuinrakennusten sekä kiinteiden koneiden ja laitteiden poistoajoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen. Muutoksessa poistoajat on yhtenäistetty vastaamaan voimassa olevaa poistosuunnitelmaa.

Poistosuunnitelman mukaiset poistoajat ovat Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen suosittelemien alarajojen

mukaisia lukuun ottamatta hallinto- ja laitosrakennuksia. Kivirakenteisten hallinto- ja laitosrakennusten teknikaloudellinen pitoaika on 40 vuotta ja puurakenteisten 30 vuotta. Suosituksen mukainen poistoaika on 20–50 vuotta.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa ja taloudellinen pitoaika on alle kolme vuotta, on kirjattu vuosikuluksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 15.6.2021 poistosuunnitelman muutoksen siten, että talousrakennusten poistoon otettiin käyttöön 10 vuoden tasapoisto.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	3 vuotta	Tasapoisto
Tutkimus- ja kehittämismenot	3 vuotta	Tasapoisto
Konserniliiketoiminta	5 vuotta	Tasapoisto
Liiketoiminta	5 vuotta	Tasapoisto
Atk-ohjelmistot	3 vuotta	Tasapoisto
Muut	3 vuotta	Tasapoisto
Poistosuunnitelman muutos kv 6.9.2004:		
Koirakarin puhdistus	15 vuotta	Tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Rakennukset ja rakennelmat		
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset		
kivirakenteiset	40 vuotta	Tasapoisto
puurakenteiset	30 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Talusrakennukset	10 vuotta	Tasapoisto
Muut rakennukset	15 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, kentät, torit ja puistot	20 %	Menojaännsäpoisto
Sillat, laiturit ja uimalat	20 %	Menojaännsäpoisto
Satamalaiturit	10 %	Menojaännsäpoisto
Raiteisto	15 %	Menojaännsäpoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	20 %	Menojaännsäpoisto
Vedensuodatuskustannukset	10 %	Menojaännsäpoisto
Viemäriverkko	10 %	Menojaännsäpoisto
Sähköt, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	20 %	Menojaännsäpoisto
Puhelinverkko ja keskusasema	30 %	Menojaännsäpoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	20 %	Menojaännsäpoisto
Vesi- yms. laitojen laitoskoneet	20 %	Menojaännsäpoisto
Nosturit, kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 %	Menojaännsäpoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	30 %	Menojaännsäpoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 %	Menojaännsäpoisto
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	20 %	Menojaännsäpoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkalut	30 %	Menojaännsäpoisto
Muut kuljetusvälineet	30 %	Menojaännsäpoisto
Muut liikkuvat työkalut	30 %	Menojaännsäpoisto
Muut raskaat koneet	30 %	Menojaännsäpoisto
Muut kevyet koneet	40 %	Menojaännsäpoisto
Sairaala, terveydenhuolto- yms. laitteet	30 %	Menojaännsäpoisto
Atk-laitteet	40 %	Menojaännsäpoisto
Muut laitteet ja kalusteet	40 %	Menojaännsäpoisto

I2) Pakollisten varausten muutokset (I 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Ympäristövastuuvaraus 1.1.	163	184	163	184
Lisäys tilikaudella		0	0	0
Vähennys tilikaudella	-19	-21	19	-21
Ympäristövastuuvaraus 31.12.	144	163	144	163
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	0	752		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennys tilikaudella	0	-52		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	0	700		

I3) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot (I 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Osakkeiden ja osuuksien myyntivoitot	0	0	2	0
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	210	5 929	210	5 929
Kaluston myyntivoitot	0	0	15	0
Rakennusten ja rakennelmien myyntivoitot	0	880	0	309
Muut myyntivoitot	2 828	2 139	0	23
Myyntivoitot yhteensä	3 038	8 948	227	6 260
Muut toimintakulut				
Osakkeiden ja osuuksien myyntitappiot	0	-119	0	-119
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0	0	0	0
Kaluston myyntitappiot	0	-98	0	-98
Rakennusten ja rakennelmien myyntitappiot		-205	0	0
Muut myyntitappiot		-265		
Myyntitappiot yhteensä	0	-687	0	-217

15) Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät tuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä (1000 euroa)

	Kaupunki	
	2023	2022
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	538	482
	538	482

Kymenlaakson Sähkö Oy:n maksama osinko 0,4 milj. euroa.

Taseen liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

18) Arvonkorotukset (1 000 euroa)

Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmääritysmenetelmät

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	5 290	5 334	5 290	5 334
Arvonkorotusten purku	-2	-45	-2	-44 677
Arvo 31.12.	5 287	5 290	5 287	-39 343

Arvonkorotukset on tehty 1.1.1997 vanhan Haminan hankintahinnattomiin maa- ja vesialueisiin seuraavilla periaatteilla:

- omassa käytössä ollut tonttimaata puoleen verottajan 1996 käyttämästä arvosta
- muu maaomaisuus puoleen vuoden 1996 raakamaan hintatasosta
- ulkopuolisille 1.1.1997 vuokrattuina olleet alueet kiinteistöverotuksessa käytettyyn arvoon
- sataman hallinnassa 1.1.1997 ollut alue teollisuustontin hintaan

I 9) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti (1 000 euroa)

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaik. menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	51	929		979
Lisäykset tilikauden aikana	0	104		104
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0		0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0		0
Siirrot erien välillä	0	0		0
Tilikauden poisto	-44	-156		-201
Poistamaton hankintameno 31.12.	6	876	0	882
Kirjanpitoarvo 31.12.	6	876	0	882

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	34 470	43 630	44 021	1 459	2 612	126 192
Lisäykset tilikauden aikana	125	10 274	6 107	1 265	3 637	21 408
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	-42	0	-124	-166
Vähennykset tilikauden aikana	-9	0	-22	0	0	-30
Siirrot erien välillä	91	26	1 504	0	-1 621	0
Tilikauden poisto	0	-2 785	-6 512	-652	0	-9 950
Arvonalennukset ja niiden palautukset	-2	0	0	0	0	-2
Poistamaton hankintameno 31.12.	34 677	51 145	45 056	2 072	4 503	137 452
Kirjanpitoarvo 31.12.	34 677	51 145	45 056	2 072	4 503	137 452

Sijoitukset	Osakkeet tytäryhteisöt	Osakkeet osakkuusyhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	18 291	21 445	13 220	1 113	54 066
Lisäykset	810			1	811
Vähennykset	-567		-7 135	-2	-7 705
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	18 533	21 445	6 084	1 112	47 174
Kirjanpitoarvo 31.12.	18 533	21 445	6 084	1 112	47 174

	Saamiset konserni-yhtiöiltä	Saamiset kuntayhtymiltä	Saamiset muilta yhteisöiltä	Saamiset valtiolta	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	7 709	0	1 212	0	8 921
Lisäykset	53		115		167
Vähennykset	-309		-499		-808
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	7 452	0	828	0	8 280
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 452	0	828	0	8 280

Maa- ja vesialueet	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 869	2 327	225	225
Muut maa- ja vesialueet	37 385	37 404	34 449	34 245
Maa- ja vesialueet yhteensä	39 254	39 731	34 674	34 470

Kuntayhtymäosuusarvonmuutokset

	Tase- arvo 1.1.	Avaavan taseen muutokset	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tase- arvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta
Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen ky	7 135	-7 135	0	0	0	5 486

Kuntayhtymän yhtiökokousten päätökset kiinteistöjen kirjanpitoarvojen alaskirjauksesta peruspääomaa vastaan:

Psykiatrian sairaalakiinteistöt 30.11.2006

Keskussairaalan kiinteistö 29.11.2013

Kuntayhtymä on hyvinvointialueiden alkamisen johdosta poistettu ohjeen mukaisesti avaavan taseen muutoksena. Tase-arvon ja peruspääoman erotus (1,6 tEur) on samassa yhteydessä poistunut.

20–22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymät sekä osakkuusyhteisöt (eliminoitujen tilinpäätökset)

Nimi	Y-tunnus	Kaupungin omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1 000 €)		tilikauden voitosta/tappiosta
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	
Tytäryhteisöt						
Haminan Energia Oy (konserni)	0973749-8	100 %	100 %	288	84 679	-3 299
Hamina-Asunnot Oy	1764846-0	100 %	100 %	659	32 945	109
Haminan Kulttuuriperintösäätiö	1772150-9	100 %	100 %	214	0	-45
Haminan Merivesilaitos Oy	3345349,5	100 %	100 %	129	76	-681
Linnoituksen Uimahalli Oy	1525627,9	100 %	100 %	0	0	-106
Venehamina Oy (äänimäärästä 66,59%)	0901506-5	46,76 %	46,76 %	71	0	-5
			Yhteensä	1 362	117 701	-4 026
Kuntayhtymät						
Kotkan-Haminan seudun koulutus-kuntayhtymä	1958694-5	31,02 %	31,02 %	8 616	2 525	-1 395
Kymenlaakson Liitto	0206714-5	12,45 %	12,45 %	112	80	-6
			Yhteensä	8 728	2 605	-1 401
Osakkuusyhteisöt						
HaminaKotka Satama Oy (konserni)	2380744-8	40,00 %	40,00 %	29 444	43 460	947
Kymenlaakson Vesi Oy	0633232-1	21,00 %	21,00 %	2 430	1 916	66
Kiinteistö Oy Haminan Hailikari	2243995-4	33,33 %	33,33 %	-1 675	4 286	-12
			Yhteensä	30 199	49 662	1 003

23) Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yhteisöiltä (1 000 euroa)

	2023		2022	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		402		1 705
Konsernitilisaaminen		3 867		2 145
Siirtosaamiset				0
Yhteensä		4 269		3 850
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		163		151
Muut saamiset				0
Yhteensä		163		151
Saamiset yhteensä		4 432		4 001

24) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	6	17	191	77
Kelan korvaus työterveyshuollosta	183	308	158	152
Muut tulojäämät	526	1 923	172	107
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	715	2 248	520	336

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	85 276	85 276	85 276	85 276
Vähennykset	-7 071		-7 071	
Peruspääoma 31.12.	78 205	85 276	78 205	85 276
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	383	383		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	5 289	5 334	5 290	5 334
Vähennykset	-2	-45	-2	-45
Arvonkorotusrahasto 31.12.	5 287	5 289	5 287	5 289
Muut omat rahastot 31.12.	861	861	476	476
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	34 269	38 607	21 151	20 129
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 253	-6 524	3 776	1 024
Oma pääoma yhteensä	124 824	123 893	108 896	112 194

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät	Kaupunki	
	2023	2022
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	21 151	20 129
Liittymismaksurahaston purku 2004	-1 179	-1 179
Tilikauden yli-/alijäämä	3 776	1 024
Kertynyt poistoero	521	0
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	2 475	3 000
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksen käsittelyerät yhteensä	26 743	22 974

27) Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat (1000 euroa)

Velat, jotka erääntyvät 1.1.2029 tai sen jälkeen.

	Kaupunki	
	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 635	4 339
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	10 635	4 339

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista

	Kaupunki	
	2023	2022
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat:		
JVK-laina 2023, Nordea -kertalyhenteinen	16 000	0
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	16 000	0

29) Pakolliset varaukset (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Ympäristövastuuvaraus	144	163	144	163
Potilasvahinkovastuuvaraus, Kymsote	0	700		
Pakolliset varaukset yhteensä	144	863	144	163

30) Velat samaan konserniin kuuluville yhteisöille (1 000 euroa)

	2023		2022	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		379		923
Konsernitilivelka		986		3 482
Liittymismaksut ja muut velat		25		26
Yhteensä		1 390		4 431
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		2		5 688
Siirtovelat				
Yhteensä		2		5 688
Yhteensä		1 392		10 119

31) Sekkitililimiitti

	2023	2022
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	12 000	10 000
- siitä käyttämättä oleva määrä	9 471	8 884

32) Muut pitkäaikaiset velat (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Muut pitkäaikaiset velat				
Liittymismaksut	1 931	2 436	708	708
Muut velat	0	0		
Muut velat yhteensä	1 931	2 436	708	708

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (1 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Muut siirtovelat	105	117		
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	5 827	6 663	4 245	4 057
Korkojaksotukset	398	4 891	152	53
Muut siirtovelat	5 490	6 011	558	1 624
Siirtovelat yhteensä	11 820	17 682	4 955	5 735

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin (I 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	60 005	69 653		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset kiinteistöihin	15 087	16 294		
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	11 000	11 000		
Lainat julkisyhteisöiltä	1 841	2 714		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset kiinteistöihin	15 404	45 619		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	41 490	72 913		

38) Vuokravastuut (I 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Toimitilojen vuokravastuut	3 297	12 807	6 638	5 949
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	1 862	2 582	497	819
Muut vuokravastuut	7 226	7 220		
Vuokravastuut yhteensä	12 385	22 609	7 135	6 767
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	593	1 164	1 431	1 563
- siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut			3 497	3 346

Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

39, 40) Vastuusitoumukset (I 000 euroa)

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset tytäryhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			50 839	46 567
Jäljellä oleva pääoma			31 235	40 279
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	102 736	147 527	83 250	68 250
Jäljellä oleva pääoma	58 174	117 318	38 688	38 041

40) Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	162 175	149 156
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	129	86

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (1 000 euroa)

	Konserni 2023	2022	Kaupunki 2023	2022
Sopimusvastuut				
1) Haminan Energia Oy, taseen ulkopuoliset liittymisvastuut	471	471		
2) Hamina-Asunnot Oy, osaomistusosuuksien takaisinostovelvollisuus	141	160		
3) Haminan kaupunki on sitoutunut kahteen kovenanttiehtoon siitä, että sen omistus Haminan Energia Oy:stä pysyy vähintään 51 prosentissa				
4) Haminan Energia Oy on tehnyt vuonna pitkäaikaisen sitoumuksen energian tuotanto-osuuksiin liittyen. Taloudellinen vastuu vuosille 2024–2029	888	514		
5) Haminan Energia Oy on pantannut omistamansa osakkuusyhtiön osakkeet, pääomalainasaatatavat ja vapaan pääoman sijoitukset kyseisen yhtiön rahoituksen vakuudeksi. Haminan Energia on edelleen sitoutunut rahoittamaan osakkuusyhtiötä oman pääoman ehtoisin sijoituksin yhteisvastuullisesti hankkeen toisen pääomistajan kanssa, mikäli osakkuusyhtiön taloudellinen tilanne ja lainanhoitokyky sitä edellyttää . Osakkeiden ja lainasaatavien yhteenlaskettu nimellisarvo 31.12.	11 090	10 868		
Sähkö- ja kaasujohdannaiset, Haminan Energia Oy				
Sähköjohdannaisilla suojataan tuotanto- ja hankintaennusteen mukaiseen määrään				
Alv 33§ mukainen arvonlisäveron palautusvastuu				
Tilinpäätöshetkellä ei ole tiedossa kiinteistöjä joiden osalta palautusvastuun toteutuminen olisi todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan eikä toimenpideohjelmaan perustuen.				
Rakentajan vastuu 10 vuotta				
Omistusosuuden mukainen vastuu Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymän vuosina 2013–2023 valmistuneista ja myydyistä oppilastyökohteista				
Muut vastuut				
Yrityskorttivastuu, Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä	6	6		
ARA-asuntokannan rajoitukset				
Kaupungin ja Hamina Asunnot Oy:n vastuut valtion tukeman ARA-asuntokannan käyttö- ja luovutusrajoituksista.				
Potilasvastuuvakuutuksen vastuuvelka				
Omistusosuuden mukainen vastuu, Kymsote	0	700		
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu vuosilta 2009–2023	1 182	1 689	1 150	1 171
Toissijaiset vastuut				
Haminan Energia Oy:n emoyhtiölle kohdistuu ns. Mankalavastuita Suomen Voima Oy:n osakkuuden kautta. Kyseessä on toissijainen vastuu.	6 383	4 293		

41) Koronvaihtosopimukset

	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Haminan kaupunki				
1) Koronvaihtosopimukset, jotka on tehty yksittäisten lainojen korkoriskien suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainojen ja koronvaihtosopimusten pääomat, eräpäivät sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan.				
Kuntarahoitus Oyj 134894				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	2 400	3 000	2 400	3 000
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	141	244	141	244
Sopimus erääntyy 22.11.2027				
Kuntarahoitus Oyj 31932 (ent. Linnoituksen Uimahalli Oy:n sopimus)				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo	3 000	3 000	3 000	0
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	17	114	17	0
Sopimus erääntyy 13.12.2027				
Nordea Bank AB 1581697/2179051				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	400	600	400	600
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	14	18	14	18
Sopimus erääntyy 14.7.2025				
2) Koronvaihtosopimuksilla suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteäkorkoisiksi.				
Kuntarahoitus Oyj 32186				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo	0	333	0	333
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	0	3	0	3
Sopimus erääntyi 7.6.2023				
Op Yrityspankki Oyj 1780137				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	900	1 200	900	1 200
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	-38	70	-38	70
Sopimus erääntyy 21.11.2026				
Nordea Bank AB 1627659/2265443				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	571	762	571	762
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	26	34	26	34
Sopimus erääntyy 13.7.2026				
Haminan Energia Oy				
1) Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan yhtiön rahoituslainojen vaihtuva korko kiinteäksi koroksi, jolloin niillä on suojattu pankkilainan korkoriskiä. Koronvaihtosopimukset on käsitelty kirjanpidossa suojaavina.				
Koronvaihtosopimuksen nimellisarvo				
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	33 703	34 453		
Sopimukset erääntyvät 1.1.2027, 1.1.2028, 1.1.2030 ja 1.1.2033 alkavien tilikausien aikana				
	2 397	2 505		
Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä				
1) Tilikauden päättyessä voimassa olleella koronvaihtosopimuksella on suojattu vaihtuvakorkoisen pankkilainan riskiä. Koronvaihtosopimus on käsitelty kirjanpidossa suojaavana.				
Kohde-etuuden arvo				
	0	0		
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	0	-1		
Sopimus erääntyy 13.6.2023				
2) Tilikauden päättyessä voimassa olleella koronvaihtosopimuksella on suojattu vaihtuvakorkoisen pankkilainan riskiä. Koronvaihtosopimus on käsitelty kirjanpidossa suojaavana.				
Kohde-etuuden arvo				
	0	13 833		
Käypä arvo pankin ilmoituksen mukaan	0	13 833		
Sopimus alkaa 30.6.2025 ja erääntyy 30.6.2040				
	0	2 559		

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2023		2022	
	vakainainen henkilöstö	koko henkilöstö	vakainainen henkilöstö	koko henkilöstö
Yleishallinto	26	30	26	29
Opetus- ja kulttuuripalvelut	391	533	397	537
Yhdyskuntapalvelut	181	219	188	243
Vesiliikelaitos	14	15	14	14
Yhteensä	612	797	625	823

43) Henkilöstökulut (1 000 euroa)

	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	37 500	36 576
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	310	314
Henkilöstökulut yhteensä	37 810	36 890

44) Luottamushenkilöpalkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2023	2022
Haminan Kokoomuksen Kunnallisjärjestö ry	4 025	3 545
Haminan Kokoomusnaiset ry	5 033	5 246
Haminan Seudun Perussuomalaiset ry	5 939	6 063
Haminan Sosiaalidemokraattien Kunnallisjärjestö ry	13 473	13 554
Keskusta, Haminan Kunnallisjärjestö ry	3 804	4 051
Keskusta, Miehikkälän Kunnallisjärjestö ry	165	132
Suomen Kristillisdemokraattien Haminan paikallisosasto	1 592	1 727
Vasemmistoliitto Hamina	1	231
Liike Nyt Hamina ry	2 545	3 201
Haminan Seudun Vihreät ry	2 224	2 006
Yhteensä	38 799	39 756

45) Tilintarkastajien palkkiot (1 000 euroa)

	2023	2022
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	5	2
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot	12	13
Palkkiot yhteensä	17	15

46) Intressitahotapahtumat

Lähipiiriliiketoimet

Lähipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

Lähipiiriluotonanto

Haminan kaupungin tytäryhteisö Hamina Asunnot Oy:lle on myönnetty ns. kolmoissijalainoja 1,25 prosentin kiinteällä korolla. Vuoden 2023 lopussa lainoja oli avoimena 2.869.509 euroa. Kolmoissijalainojen takaisinmaksuajat ovat pitkiä, jopa 45 vuotta. Hamina Asunnot Oy toimii yleishyödyllisessä asuntotuotannossa, missä vuokra-asuntojen kysyntä on kohtalaisen vakaata ja vaihtelut pieniä. Haminan kaupunki katsoo, ettei lainoihin sisälly suurta taloudellista riskiä.

Haminan kaupunki on myöntänyt tytäryhteisö Haminan Energia Oy:lle tasalyhenteisen 5,0 miljoonan euron lainan, joka erääntyy 31.3.2033. Lainasta peritään käypää kiinteää korkoa. Tilinpäätöshetkellä lainasta on jäljellä 4,4 miljoonaa. Lisäksi yhtiölle on myönnetty 7 miljoonan euron oman pääoman ehtoinen SVOP-sijoi-

tus. Haminan Energia Oy harjoittaa liiketoimintaa kilpailevilla markkinoilla ja on siten alttiina normaaleille markkinatalouden riskeille.

Hamina kaupunki on myöntänyt osakkuusyhteisö Kiinteistö Oy Haminan Hailikarille 470.000 euron antolainan. Vuoden 2023 lopussa lainaa oli avoimena 58.750 euroa. Laina erääntyy 31.12.2024. Lainan korko on kiinteä 3 % ja lainalle ei ole erillistä vakuutta. Yhtiön kyky selviytyä lainan lyhennyksistä ja koroista riippuu kiinteistön vuokrausasteesta, joka on tällä hetkellä riittävä tämän lainan maksamiseen.

Haminan kaupunki on myöntänyt tytäryhtiö Haminan Merivesilaitos Oy:lle oman pääoman ehtoisen SVOP-sijoituksen arvoltaan 800.000 euroa.

Lähipiirisopimukset

Tilinpäätöshetkellä ei tiedossa ollut merkittäviä lähipiirisopimuksia.

ERIYTTÄMISLASKELMAT

Eriytetyt tuloslaskelmat on laadittu ensimmäistä kertaa tilivuoden 2022 osalta.

Kilpailulaki 30 d § on tullut voimaan 1.1.2020. Jos kunta tai kuntayhtymä taikka niiden määräysvaltaan kuuluva yksikkö harjoittaa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa, on siitä pidettävä erillistä kirjanpitoa. Tilinpäätöksen yhteydessä tulee kuvata kustannuslaskennan perusteet ja esittää eriytetty tuloslaskelma. Jos liikevaihto on alle 40.000 euroa/vuosi, ei eriyttämismisvelvollisuutta ole.

Kulttuuri ja tapahtumat

Laskelma sisältää vuoden 2023 aikana järjestetyt tapahtumat, joihin myytiin pääsylippuja: Hamina Tattooon, Hevoset Bastionissa, Mosna Bluesin ja Tattooon järjestämät näyttelyt ja konsertit sekä elokuvatoiminnan tulot ja menot.

Tapahtumien kustannuksia seurataan omalla hankenumeraalla.

Merkittävin tapahtuma vuoden 2023 aikana oli Hevoset Bastionissa, joka järjestettiin toista kertaa. Vuodet eivät ole vertailukelpoisia, koska 2022 järjestetty Hamina Tattoo nostaa merkittävästi tuloja ja kuluja.

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	287 630,79	905 938,97
Tuet ja avustukset	10 000,00	200 000,00
Muut toimintatuotot	17 117,28	32 463,05
Toimintuotot yhteensä	314 748,07	1 138 402,02
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-252 928,84	-285 192,69
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-41 896,43	-46 976,28
Muut henkilösivukulut	-9 561,00	-8 892,24
Palvelujen ostot	-513 271,14	-1 265 349,78
Aineet,tarvikkeet, tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-55 418,07	-73 829,54
Muut toimintakulut	-102 879,94	-171 224,27
Toimintakulut yhteensä	-975 955,42	-1 851 464,80
TOIMINTAKATE	-661 207,35	-713 062,78
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	0,00	-5,16
VIISIKATE	-661 207,35	-713 067,94
TILIKAUDEN TULOS	-661 207,35	-713 067,94
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-661 207,35	-713 067,94
Vyörytyserät		
Vyörytysmenot yhteensä	-22 524,79	-25 850,00

Toimitilojen ulosvuokraus

Kiinteistöpalveluiden rakennuskohtainen kustannusseuranta toteutetaan kohdenumerolla.

Näitä kustannuksia ovat rakennuksen ylläpitoon liittyvät kustannukset, mm. kunnossapito-, huolto- ja energiakustannukset.

Henkilöstömenoja ei ole kohdennettu suoraan kiinteistökohteille. Kiinteistöpalveluiden henkilöiden tekemät työtunnit siirretään jälkikäteen kohteille.

Laskelma osoittaa, että liikehuoneistojen vuokria on tulevaisuudessa syytä korottaa. Osa kohteista on sellaisia, joissa toimintaa kannattaa ylläpitää, vaikka vuokratuotot eivät täysin kattaisi kiinteistökustannuksia.

Edellisen kauden tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska viime vuonna osa kiinteistöistä oli vuokrattuna Kymsotelle, joka oli osa Haminan kaupungin konsernia. Konsernin keskinäisiä eriä ei ole otettu laskelmassa huomioon.

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toimintatuotot		
Muut toimintatuotot	475 588	282 406
Toimintatuotot yhteensä	475 588	282 406
Toimintakulut		
Palvelujen ostot	-267 565	-170 426
Aineet ja tarvikkeet	-145 557	-251 880
Muut toimintakulut	-48 216	-22 895
Toimintakulut yhteensä	-461 337	-445 201
Toimintakate	14 251	-162 795
Vuosikate	14 251	-162 795
Poistot	-149 251	-98 604
Tilikauden tulos	-135 000	-261 399

HAMINAN VESI -LIIKELAITOKSEN ERIYTETTY TILINPÄÄTÖS

Toimintakertomus

Tulosalue	Haminan Vesi -liikelaitos
Tulosyksiköt	Hallinto ja asiakaspalvelu, Verkostot ja laitokset
Toimielin	Vesiliikelaitoksen johtokunta
Vastuhenkilö	Toimitusjohtaja

Tehtävä Tuottaa laadukkaita vesihuoltopalveluita alueen asukkaille ja yrityksille ja tukea kaupungin kehittämistavoitteita.
Vesihuollon tavoitteena on puolittaa saneerausvelan määrä vuoteen 2025 mennessä ja mahdollistaa osaltaan kasvuohjelman mukaisen 21 000 asukkaan ja 500 uuden työpaikan tavoitteen saavuttamisen.

SITOVAT TAVOITTEET

Toiminnalliset tavoitteet, tilikauden tulos ja korvaus liikelaitokseen sijoitetusta pääomasta sitovat vesiliikelaitosta.

Strateginen tavoite	Sitova tavoite	Mittari	Lähtötaso 2022	Toteutuma 31.12.2023
Kestävä talous ja omaisuuden hallinta	Tulorakenne on kustannusrakenteen mukainen	Perusmaksujen osuus liikevaihdosta nostetaan 30 %:iin suunnittelukauden loppuun mennessä	26,5	28,6
	Saneerausvelan hallinta vesihuolto-verkoston saneerauksin	Saneerattu verkostopituus km	2,6	3,9
		Saneeratut jv-pumppaamot kpl	0,5	3,5
Arviointi:	Perusmaksujen osuus suhteessa liikevaihtoon nousi teollisuuden vedenkulutuksen alenemisen vuoksi. Perusmaksujen tasoa on tulevaisuudessa nostettava tavoitteeseen pääsemiseksi. Verkostojen aluesaneerausta tehtiin Salmenkylässä sekä Uudessa-Summassa. Lisäksi saneerattiin Ruissalon jätevesipumppaamon ja Salmenvirrantien ja Satamantien välillä oleva yhdistelmäpaine-viettoviemäri. Saneerauspituus ei ollut riittävä verkoston saneerausvelan vähentämiseksi. Lepikön jätevedenpumppaamon saneeraus tehtiin loppuun ja Salmenkadun, Rautatienkadun sekä Savilahdenkadun pumppaamot saneerattiin tarpeellisilta osin.			

Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa
Veden kulutuksen lasku ja väkimäärän väheneminen Yleinen kustannustason nousu	Kustannusten kattaminen ei onnistunut vuoden 2023 taksojen tasolla, johon merkittävimpinä syinä olivat teollisuuden talousvesiläatuisen veden kulutuksen väheneminen (-20 %) ja ostetun veden hinnan merkittävä nousu (+36 %). Kustannustason nousua pyritään hillitsemään pidempiaikaisilla kumppanuussopimuksilla ja tekemällä yhteistyötä vesihuolto- ja energiatoimijoiden kanssa.

Strateginen tavoite	Sitova tavoite	Mittari	Lähtötaso 2022	Toteutuma 31.12.2023
Elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja maaseudun elinvoiman vahvistaminen	Paljon vettä käyttävien teollisuuslaitosten toimintaedellytysten parantaminen	Käyttömaksuja alennetaan. Tavoitteena päästä alle valtakunnallisen keskiarvon Veden ja jäteveden siirtokapasiteettia kasvatetaan	vesi 1,59 €/m3 (sis. alv) jätevesi 2,18 €/m3 (sis. alv)	vesi 1,59 €/m3 (sis. alv) jätevesi 2,18 €/m3 (sis. alv)

Arviointi:

Rinnakkaisen Tavastila-Mäkelänkangas yhdysvesijohdon rakentaminen käynnistyi, joka tulee valmistuessaan lisäämään siirtokapasiteettia ja -varmuutta.

Veden käyttömaksujen alentamiselle ei ollut mahdollisuuksia veden ostohinnan nousun ja veden kulutuksen vähentymisen vuoksi. Taksoja päätettiin korottaa 1.1.2024 alkaen. Veden hinta on valtakunnallisesti kilpailukykyinen myös korotuksen jälkeen.

Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa
Verkostojen vanhentuminen ja saneerausvelan kasvu on merkittävä riski. Saneeraukset on sidottu kaupungin Aluepalveluiden katusaneerauksen tarpeeseen ja työohjelmaan.	Liikevaihdon kasvattamisella pyritään mahdollistamaan investointimäärien kasvattaminen saneerausvelan taittamiseksi. Investointikohteiden priorisointia jatketaan yhteistyössä kaupungin Aluepalveluiden kanssa. Yhteissaneerausten lisäksi vesilaitos saneeraa lisäkohteita katualueen ulkopuolella ja alueilla, joissa ei ole päällystettyjä katuja sekä kaivamattomilla menetelmillä kohteissa, joissa se on mahdollista.

TOIMINTAKATSAUS

Toiminta ja talous

Vuodelle 2023 asetettuja taloudellisia tavoitteita ei saavutettu ja talousarvion liikevaihtoa jouduttiin laskemaan osavuositarkastus II:n yhteydessä 0,9 M€:lla alaspäin. Liikevaihdon putoamiseen talousarvioon verrattuna vaikutti teollisuuden vedenkulutuksen laskeminen sekä toteutumatta jääneet ennakoidut

suuret liittymismaksut. Tehdyt verkostosaneeraukset eivät riittäneet saneerausvelan vähentämiseksi tavoitteen mukaisesti vaan saneerausvelka jatkoi kasvuaan.

Liikevaihtoa kertyi 6,35 M€, mikä on 110 tuhatta euroa korjattua talousarviota (6,46 M€) vähemmän. Veden kulutus laski sekä kuluttajien että erityisesti teollisuuden osalta vuoteen 2022 verrattuna. Vuotovesien osuus jätevesistä oli jälleen edellisvuosia suurempi ja kertoo siitä, että panostusta viemäreiden saneeraamiseksi ja hulevesien viemäriin johtamisen

Rakentaminen

Vesihuollon saneeraus- ja uusinvestointeihin käytettiin rahaa yhteensä 1,96 M€. Investointeihin varattu määräraha alittui 1,10 M€:lla. Alitus koostui seuraavista: Tervasaaren ja teollisuusalueiden rakentamiseen varattua rahaa ei käytetty (0,3 M€), Salmenkylän aluesaneerauksen ja Salmenvirrantie-Satamantie viemärisaneerauksen toteutuneet kustannukset alittivat arvioidun (0,25 M€), Tavastila-Mäkelänkangas yhdysvesijohdon kustannukset eivät toteutuneet odotetusti hankkeen aloituksen viivästymisen vuoksi (0,35 M€), jätevedenpumppaamoiden saneerauksiin käytettiin arvioidua vähemmän rahaa (0,1 M€) ja Merivesilaitokselle varattua rahaa ei käytetty hankkeen siirryttyä oman

Toiminnan kehittäminen

Vuoden 2023 aikana järjestettiin yhteistyössä Kymen Veden, Kymenlaakson Veden ja Kouvolan Veden kanssa Vihreä Pisara tiedottamis- ja koulutushanke lapsille ja nuorille. Hankkeen tarkoituksena on edistää tietoutta vesilaitosten toiminnasta, ympäristövaikutuksista sekä keinoista, joilla voimme vähentää ympäristölle aiheutuvaa kuormitusta. Vesilaitokselle hankittiin oma nosturillinen lava-auto huoltotöiden nopeuttamiseksi. Henkilöstö suoritti tarvittavat täydentävät ajokorttikoulutukset. Kannusjärvelle rakennettiin uusi vedenottamo, joka korvasi aiemman koulun tiloissa olleen järjestelmän. Nuutniemen lämmitysjärjestelmän saneeraus saatiin päätökseen, jolla korvattiin aiempi kaasulämmitys vesi-ilmalämpöpumpulla. Lisääntyneen laskuttamattoman veden korjaavien toimenpiteiden määrittämiseksi vesilaitokselle hankittiin loggeri ja korrelaattori, joilla pystytään havaitsemaan ja

Henkilöstö

Haminan Vedelle rekrytoitiin asiakassihteri eläköitymisen johdosta. Yksi työntekijä siirtyi osa-aikaiseksi työntekijäksi, jonka työaika on jaettu kaupungin kanssa. Uusi toimitusjohtaja aloitti asiantuntijan roolissa marraskuussa ja otti toimitusjohtajan tehtävät vastaan joulukuun alusta alkaen. Haminan Veden pal-

vähentämiseksi tulee jatkaa. Laskuttamattoman veden määrä kasvoi selvästi, johon osasyynä ovat aurauksessa ja muiden toimijoiden kaivuutöissä syntyneet vuodot.

yrittäjien alle (0,2 M€). Toisaalta Tavastilan vesitornin kattosaneeraus jouduttiin tekemään yllättäen, johon kului ennakoimattomia investointimenoja 0,1 M€. Kattosaneerauksen kustannukset on jaettu Kymen Veden kanssa.

Runkoverkostoa saneerattiin yhteensä 3,9 km, josta 1,8 km oli vesijohtoverkostoa ja 2,1 km viemäriverkostoa. Vuoden 2023 aikana ei rakennettu uutta verkostoa lukuun ottamatta Tavastila-Mäkelänkangas yhdysvesijohtoa.

paikantamaan valurautaisen vesijohtoverkoston vuotoja. Vesilaitokselle laadittiin uudet internet-sivut, jotka julkaistiin samaan aikaan kaupungin uusien sivujen kanssa. Merivesilaitoksen esisuunnitelma valmistui ja vesilupahakemus saatettiin vireille ennen hankkeen vastuun siirtoa uudelle Merivesilaitos Oy:lle. Vesiosuuskunnille järjestettiin tiedotustilaisuus koskien vesiosuuskuntien velvoitteita ja julkaistiin artikkeli samasta aiheesta Haminan Veden asiakaslehdessä. Urakoiden valvonta saneeraushankkeissa hoidettiin yhteistyössä kaupungin kanssa sen ulkoistamisen sijasta. Vesilaitoksen paperiset arkistot kartoitettiin ja digitaalisissa aineistoissa siirryttiin Google Drive-järjestelmään.

veluksessa oli vuoden lopussa 15 kokoaikaista työntekijää, jossa ovat mukana edeltävä toimitusjohtaja ja tammikuussa 2024 eläköityvä asiakassihteri. Tämän lisäksi Haminan Vedellä työskenteli osa-aikaisesti kaksi henkilöä jaetulla työajalla Haminan kaupungin kanssa.

Henkilöstön koulutus- ja sairauspoissaolojen muutos:

	2023	päiviä/hlö	2022	päiviä/hlö	2021	päiviä/hlö
Henkilöstö	15		14		13	
Kouluspäivät	17	1,1	5	0,4	1	0,1
Sairauspoissaolot	116	7,7	128	9,1	7	0,5

Selonteko sisäisestä valvonnasta ja arvio merkittävimmistä riskeistä

Sisäinen valvonta

Talouden ja tavoitteiden seuranta on säännöllistä. Seurannan välineenä on web-raportointi, josta saadaan päiväkohtainen, käytännössä reaaliaikainen, tieto. Suurkuluttajien vedenkulutusta seurataan erikseen kuukausittain laskutuksen yhteydessä. Johtokunnalle raportoidaan toiminnasta ja taloudesta kokousten yhteydessä.

Palveluiden hinnoittelun ajantasaisuutta seurataan ja taksat ja maksut pidetään ajan tasalla alueellisten vertailujen avulla.

Liikelaitoksen investointikohteiden etenemistä seurataan säännöllisesti.

Viranhaltijapäätökset saatetaan johtokunnalle tiedoksi.

Henkilöstön osaamista vahvistetaan lainsäädännön ja muun toimintaympäristön edellyttämien täydennyskoulutusten avulla. Verkossa toteutettuja koulutuksia suositetaan, mikäli se on mahdollista.

Vesiliikelaitoksen merkittävimmät tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit	Riskienhallinta nyt ja jatkossa
Verkosto- ja laitosrakenteiden vanheneminen Vesihuoltoverkoston korjausvelka on kasvanut. Huonokuntoisten verkosto-osien aiheuttamien putkirikkojen määrän odotetaan kasvavan tulevaisuudessa.	Saneeraus määrää pitää tulevaisuudessa lisätä ja varmistaa riittävällä taksatasolla ja suunnitteluvarastolla, että tarvittava määrä saneeraushankkeita pystytään toteuttamaan vuosittain. Verkoston saneeraus määrän tulee olla pitkällä aikavälillä keskimäärin 1,7 % toiminta-alueen verkostopi-tuudesta (60 vuoden pitoaika).

Riskiarvio

Tilikauden aikana merkittävin riski oli vedenhankinta-kustannusten nousu.

Omaisuuksien hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa ei ole todettu menetyksiä tai arvon alennuksia.

Taloudellisia riskejä arvioidaan aina osavuosisikarsaus-ten ja taksamuutosten yhteydessä sekä vedenkulutus-ennusteiden avulla.

Riskiarvioiden perusteella suurimmiksi riskeiksi muodostuvat jatkossa ulkoisten uhkien aiheuttamat ketju-reaktiot mm. teollisuustoimijoiden epävarmuuden, materiaalien saatavuuden tai kustannusten suhteen, verkoston ikä ja siitä johtuva saneerausvelan ja laskut-tamattoman veden sekä vuotovesien määrän kasvu sekä vedenkulutuksen väheneminen.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Tilikaudelta kertynyt alijäämä 332.250,41 euroa siirretään taseen omaan pääomaan edellisten vuosien yli-/alijäämä -tilille.

Tilinpäätöslaskelmat ja tunnusluvut

Liikelaitoksen tuloslaskelma

	2023		2022	
Liikevaihto	6 348 681,45		6 789 682,07	
Valmistus omaan käyttöön	0,00		0,00	
Liiketoiminnan muut tuotot	3 109,13		322,92	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 104 287,74		-991 257,20	
Palvelujen ostot	-1 597 719,10	-2 702 006,84	-1 527 340,61	-2 518 597,81
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-714 757,61		-671 140,35	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-156 719,10		-159 556,32	
Muut henkilösivukulut	-24 836,68	-896 313,39	-28 439,81	-859 136,48
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 556 743,85		-2 457 282,61	
Liiketoiminnan muut kulut	-92 894,24		-89 827,80	
Liikelylijäämä	103 832,26		865 160,29	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot kaupungilta				
Muut rahoitustuotot	2 256,76		1 238,98	
Muille maksetut korkokulut	7 358,98		-17 282,68	
Korvaus peruspääomasta	-450 000,00		-450 000,00	
Muut rahoituskulut	-77,14	-440 461,40	-18,13	-466 061,83
Alijäämä ennen satunnaisia eriä	-336 629,14		399 098,46	
Alijäämä ennen varauksia	-336 629,14		399 098,46	
Poistoeron vähennys	-521 068,55			
Vapaaehtoisten varausten lisäys	525 447,28			0,00
Tilikauden alijäämä	-332 250,41		399 098,46	
Tunnusluvut				
	2023		2022	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,5		3,7	
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	0,6		4,8	
Voitto, %	-5,3		5,9	

Liikelaitoksen rahoituslaskelma

	2023		2022	
Toiminnan rahavirta				
Liikeliijäämä	103 832,26		865 160,29	
Poistot ja arvonalentumiset	2 556 743,85		2 457 282,61	
Rahoitustuotot- ja kulut	-440 461,40	2 220 114,71	-466 061,83	2 856 381,07
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-2 059 140,00		-2 280 420,70	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	41 608,13			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	21 737,19	-1 995 794,68	0,00	-2 280 420,70
Toiminnan ja investointien rahavirta		224 320,03		575 960,37
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys muilta	0,00		-2 700,00	
Antolainasaamisen vähennys muilta		0,00		-2 700,00
Antolainauksen muutokset				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille	-716 664,00	-716 664,00	-716 664,00	-716 664,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta	146 742,25		116 241,32	
Saamisten muutos muilta	0,00		-236 033,76	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	345 601,72		219 817,53	
Korottomien velkojen muutos muilta	0,00	492 343,97	43 378,54	143 403,63
Rahoituksen rahavirta		-224 320,03		-575 960,37
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Tunnusluvut				
		2023		2022
Investointien tulorahoitus, %		111,2		125,3
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1000 €		1 669		1 876
Laskennallinen lainanhoitokate		6,6		6,4
Quick ratio		0,8		1,0
Current ratio		0,8		1,0

Liikelaitoksen tase

	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	22 533 507,61	23 094 456,78
I Aineettomat hyödykkeet	178 152,57	148 932,78
2. Aineettomat oikeudet	6 203,35	12 406,75
2. Muut pitkävaikutteiset menot	171 949,22	136 526,03
II Aineelliset hyödykkeet	22 231 400,34	22 821 569,30
2. Rakennukset	1 044 213,91	1 204 853,16
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 667 263,39	21 132 013,49
4. Koneet ja kalusto	1 17 544,14	24 887,33
6. Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	402 378,90	459 815,32
III Sijoitukset	123 954,70	123 954,70
4. Muut saamiset	123 954,70	123 954,70
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 750 383,59	1 897 125,84
II Saamiset	1 750 383,59	1 897 125,84
Lyhytaikaiset saamiset	1 750 383,59	1 777 333,40
1. Myyntisaamiset	1 629 150,52	1 838 506,60
3. Saamiset kunnalta	42 570,34	42 570,34
6. Muut saamiset	68 055,73	16 048,90
7. Siirtosaamiset	10 607,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	24 283 891,20	24 991 582,62
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	16 231 424,27	16 563 674,68
I Peruspääoma	13 411 749,98	13 411 749,98
IV Edellisten tilikausien ylijäämä	3 151 924,70	2 752 826,24
V Tilikauden ylijäämä	-332 250,41	399 098,46
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2 995 621,27	3 000 000,00
1. Poistoero	521 068,55	0,00
2. Vapaaehtoiset varaukset	2 474 552,72	3 000 000,00
E VIERAS PÄÄOMA	5 056 845,66	5 427 907,94
I Pitkäaikainen	2 757 276,80	3 473 940,80
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 042 886,00	2 759 550,00
9. Liittymismaksut ja muut velat	714 390,80	714 390,80
II Lyhytaikainen	2 299 568,86	1 953 967,14
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	716 664,00	716 664,00
6. Saadut ennakot	68 055,73	9 099,54
7. Ostovelat	587 607,28	642 620,02
9. Muut velat	229 028,64	246 646,87
10. Siirtovelat	97 502,51	119 119,18
11. Velat kunnalle	600 710,70	219 817,53
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	24 283 891,20	24 991 582,62
Tunnusluvut		
	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	79,4	78,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	78,5	79,8
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	2 820	3 152
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.1000€	2 794	3 507
Lainakanta 31.12., 1000 €	2 760	3 476

Liikelaitoksen talousarvion toteutumisvertailu

Käyttötalousosa

	Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 2023	Poikkeama	Poikkeama- %
Liikevaihto	7 322 800	-922 800	6 400 000	6 348 681	-51 319	-0,8
Valmistus omaan käyttöön	35 000		35 000	0	-35 000	-100,0
Liiketoiminnan muut tuotot	21 700		21 700	3 109	-18 591	0,0
Materiaalit ja palvelut	-2 733 800		-2 733 800	-2 702 007	31 793	-1,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 196 100		-1 196 100	-1 104 288	91 812	-7,7
Palvelujen ostot	-1 537 700		-1 537 700	-1 597 719	-60 019	3,9
Henkilöstökulut	-789 800		-789 800	-896 313	-106 513	13,5
Palkat ja palkkiot	-649 900		-649 900	-714 758	-64 858	10,0
Henkilösivukulut	-139 900		-139 900	-181 556	-41 656	29,8
Eläkekulut	-114 900		-114 900	-156 719	-41 819	36,4
Muut henkilösivukulut	-25 000		-25 000	-24 837	163	-0,7
Poistot ja arvonalentumiset	-3 264 900	810 000	-2 454 900	-2 556 744	-101 844	4,1
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 264 900	810 000	-2 454 900	-2 556 744	-101 844	4,1
Liiketoiminnan muut kulut	-98 100		-98 100	-92 894	5 206	-5,3
Liikelylijäämä	492 900	-112 800	380 100	103 832	-276 268	-72,7
Rahoitustuotot ja -kulut	-478 000		-478 000	-440 461	37 539	-7,9
Muut rahoitustuotot	3 000		3 000	2 257	-743	-24,8
Muille maksetut korkokulut	-30 000		-30 000	7 359	37 359	-124,5
Korvaus peruspääomasta	-450 000		-450 000	-450 000	0	0,0
Muut rahoituskulut	-1 000		-1 000	-77	923	0,0
Alijäämä ennen satunnaisia eriä	14 900	0	-97 900	-336 629	-238 729	243,8
Alijäämä ennen varauksia	14 900	0	-97 900	-336 629	-238 729	243,8
Poistoeron vähennys				-521 069		
Vapaaehtoisten varausten lisäys			0	525 447	525 447	
Tilikauden alijäämä	14 900	0	-97 900	-332 250	-234 350	239,4

Rahoitusosa

	Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 2023	Poikkeama	Poikkeama- %
Toiminnan rahavirta	3 279 800	-922 800	2 357 000	2 220 115	-136 885	-5,8
Liikeliijäämä	492 900	-112 800	380 100	103 832	-276 268	-72,7
Poistot ja arvonalentumiset	3 264 900	-810 000	2 454 900	2 556 744	101 844	4,1
Rahoitustuotot- ja kulut	-478 000		-478 000	-440 461	37 539	-7,9
Investointien rahavirta	-3 100 000	0	-3 100 000	-2 037 403	1 062 597	-34,3
Investointimenot	-3 100 000	0	-3 100 000	-2 059 140	1 040 860	-33,6
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0		0	21 737		
Toiminnan ja investointien rahavirta	179 800	-922 800	-743 000	182 712	925 712	-124,6
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset				0	0	
Antolainasaamisten lisäys muilta				0	0	
Antolainasaamisten vähennys muilta				0	0	
Lainakannan muutokset	283 400	0	283 400	-716 664	-1 000 064	-352,9
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	1 000 000	0	1 000 000	0	-1 000 000	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muille	-716 600		-716 600	-716 664	-64	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-463 200		-463 200	492 344	955 544	-206,3
Rahoituksen rahavirta	-179 800		-179 800	-224 320	-44 520	24,8

Investointiosa

Merivesilaitos	TP 2022	TA 2023	Muutokset	Muutettu TA	Toteutuma
Menot	0	-200 000	0	-200 000	-29 764
Rahoitusosuudet					
Käyttöomaisuuden myynti	0	0			0
Netto	0	-200 000	0	-200 000	-29 764

Laitoksen ja vedenhankinnan investoinnit	TP 2022	TA 2023	Muutokset	Muutettu TA	Toteutuma
Menot	-2 280 421	-2 900 000	0	-2 900 000	-2 029 376
Rahoitusosuudet					41 608
Käyttöomaisuuden myynti	0	0			21 737
Netto	-2 280 421	-2 900 000	0	-2 900 000	-1 966 031

	TP 2022	TA 2023	Muutokset	Muutettu TA	Toteutuma
Menot	-2 280 421	-3 100 000	0	-3 100 000	-2 059 140
Rahoitusosuudet					41 608
Käyttöomaisuuden myynti	0	0			21 737
Netto	-2 280 421	-3 100 000	0	-3 100 000	-1 995 794

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TA 2023	TP 2023	TP 2022	TP 2021
Verkostoon pumpattu vesi, m ³ /vuosi	2 250 000	2 202 139	2 301 606	2 282 895
- KLV Oy		1 730 794	1 768 605	1 858 366
- Omat pohjavedenottamot		323 907	385 090	355 172
- Virolahti		147 438	147 911	69 357
Laskutettu vesi, m ³ /vuosi	2 000 000	1 818 329	1 993 447	2 074 376
- talousvesi		881 956	898 060	958 568
- teollisuusvesi		875 847	1 040 947	1 054 599
- kaupungin kiinteistöt		60 526	54 440	61 209
Puhdistettu jätevesi, m ³ /vuosi (Mussalon puhdistamo)	1 860 000	2 144 367	1 994 425	1 989 560
Laskutettu jätevesi, m ³ /vuosi	1 330 000	1 226 449	1 184 733	1 242 944
- Haminan talousvesi		759 470	755 466	806 976
- Haminan teollisuusvesi		141 272	156 719	145 405
- Haminan kaupungin kiinteistöt		53 856	46 740	53 967
- Virolahti		271 851	225 808	236 596
Laskuttamaton vesi %	13	17	13	9
Laskuttamaton jätevesi %	38	43	41	38
Vesijohtoverkon pituus km	269	269	271	270
Jätevesiviemäriverkon pituus km	233	233	233	232
Jätevesipumppaamojen määrä kpl	89	88	88	87

Liikelaitoksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupungin

hallituksen 26.11.2012 hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on Vehkalahden kunnalta siirtyneiden vedenjakelu- ja viemäriverkostojen poistoajoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa. Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikausi 2023 on vertailukelpoinen vuoden 2022 kanssa. Tuloksen heikkenemiseen vuoteen 2022 verrattuna vaikuttivat teollisuuden vedenkulutuksen lasku ja vedenhankinta kustannusten nousu. Yhteistoiminta osuustuloja kirjautui noin 100.000 euroa vähemmän

vuonna 2023 kuin 2022, koska vuoden 2022 kirjanpidossa olivat mukana Virolahden kunnan kahden vuoden tasauslaskut.

Tuloslaskelman liitetiedot (1 000 euroa)

Liikevaihto tehtävälueittain

	2023	2022
Veden käyttömaksut	2 185	2 428
Jäteveden käyttömaksut	1 946	2 085
Liittymismaksut	34	54
Perusmaksut	1 815	1 810
Muut tuotot	372	415
Liikevaihto yhteensä	6 352	6 791

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Haminan Vesi -liikelaitoksella on käytössään Hamina kaupungin poistosuunnitelma, jossa suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenoista arvioitun taloudellisen pitoajan mukaan. Arvioitujen poistoajat ja niitä vastaavat poistomenetelmät ovat:

Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	3 vuotta	Tasapoisto
Muut	3 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset		
Kivirakenteiset	40 vuotta	Tasapoisto
Puurakenteiset	30 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Muut rakennukset	15 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Vedenjakeluverkosto	10 %	Menojäännöspoisto
Viemäriverkosto	10 %	Menojäännöspoisto
Muut putki- ja kaapeliverkostot	20 %	Menojäännöspoisto
Vesi- yms. laitojen laitoskoneet	20 %	Menojäännöspoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 %	Menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	30 %	Menojäännöspoisto
Raskaat koneet	30 %	Menojäännöspoisto
Kevyet koneet	40 %	Menojäännöspoisto
Atk-laitteet	40 %	Menojäännöspoisto
Muut laitteet ja kalusteet	40 %	Menojäännöspoisto

Taseen liitetiedot (1 000 euroa)

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteis menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	12	137	149
Lisäykset tilikauden aikana	0	104	104
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0
Siirrot erien välillä		0	0
Tilikauden poisto	-6	-69	-75
Poistamaton hankintameno 31.12.	6	172	178

Aineelliset hyödykkeet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 205	21 132	25	460	22 822
Lisäykset tilikauden aikana		1 514	113	329	1 955
Vähennykset tilikauden aikana		-63			-63
Siirrot erien välillä		386		-386	0
Tilikauden poisto	-161	-2 301	-20		-2 482
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 044	20 667	118	402	22 231

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Samaan konserniin kuuluvilta yhteisöiltä	Muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Liittymismaksusaamiset 1.1.	36	88	124
Lisäys vuoden aikana			0
Vähennys vuoden aikana			0
Liittymismaksusaamiset 31.12.	36	88	124

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot (1 000 euroa)

Oman pääoman erien lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä

	2023	2022
Peruspääoma 1.1. ei muutoksia tilikauden aikana	13 412	13 412
Peruspääoma 31.12.	13 412	13 412
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 152	2 753
Tilikauden yli-/alijäämä	-332	399
Oma pääoma yhteensä	16 232	16 564

Edellisten tilikausien yli-/alijäämiin on tilinpäätöksessä 2004 siirretty 1,2 milj. euron liittymismaksurahasto, joka oli muodostunut ennen 1.4.2004 perityistä liittymismaksuista.

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	2023	2022
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	3 152	2 753
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-332	399
Kertynyt poistoero 31.12.	521	0
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	2 475	3 000
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksen- käsittelyerät yhteensä	5 816	6 152

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat

	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	200	400
Yhteensä	200	400

Vuoden 2023 luvussa on esitetty lainat jotka erääntyvät 1.1.2028 tai sen jälkeen.

Muiden velkojen erittely	2023	2022
Pitkäaikaiset muut velat		
Liittymismaksut	714	714
Lyhytaikaiset muut velat		
Muut velat	229	247
Muut velat yhteensä	943	961

Siirtovelkojen erittely	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	94	116
Korkojaksotukset	3	3
Muut siirtovelat	0	0
Siirtovelat yhteensä	97	119

Vakuuksien, vastuusitoumuksien ja taseen ulkopuolisten järjestelyjen liitetiedot (1 000 euroa)

Vuokravastuut	2023	2022
Vuokravastuut		30
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	35	30
Leasingvastuut yhteensä	0	0
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	0	0

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.

2023		2022	
vakainainen henkilöstö	koko henkilöstö	vakainainen henkilöstö	koko henkilöstö
13	15	14	14

LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN

Liikelaitoksen vaikutus tuloksen muodostumiseen

I 000 euroa	Talousarvion ulkoinen toteutuminen		Eliminoinnit		Tuloslaskelma kaupungin tilinpäätöksessä
	Kaupunki	Liikelaitos	Kaupunki	Liikelaitos	
Toimintatuotot	15 284	6 352	-86	-272	21 278
Myyntituotot	3 176	6 349	-55	-272	9 198
Maksutuotot	742				742
Tuet ja avustukset	2 126				2 126
Muut toimintatuotot	9 240	3	-31		9 212
Valmistus omaan käyttöön	310				310
Toimintakulut	-64 801	-3 691	272	86	-68 135
Henkilöstökulut	-37 810	-896			-38 706
Palvelujen ostot	-14 406	-1 598	141	56	-15 807
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 751	-1 104	131	0	-6 724
Avustukset	-3 102	-10			-3 112
Muut toimintakulut	-3 732	-83		30	-3 784
Toimintakate	-49 207	2 661	186	-186	-46 546
Verotulot	57 305				57 305
Valtionosuudet	2 514				2 514
Rahoitustuotot ja -kulut	1 090	-440	-450	450	650
Korkotuotot	464				464
Muut rahoitustuotot	1 566	2	-450		1 118
Korkokulut	-880	7			-872
Muut rahoituskulut	-59	-450		450	-59
Vuosikate	11 702	2 220	-264	264	13 922
Poistot ja arvonalentumiset	-7 594	-2 557			-10 151
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 594	-2 557			-10 151
Arvonalentumiset					0
Satunnaiset erät					0
Tilikauden tulos	4 108	-337	-264	264	3 771
Poistoeron vähennys		-521			-521
Vapaaehtoisten varausten lisäys		525			525
Tilikauden yli-/alijäämä	4 108	-332	-264	264	3 776

Liikelaitoksen vaikutus toimintakatteeseen

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Ulkoiset toimintatuotot	15 198	6 080	21 278
Valmistus omaan käyttöön	310	0	310
Ulkoiset toimintakulut	-64 529	-3 606	-68 135
Vaikutus toimintakatteeseen	-49 021	2 474	-46 546

Liikelaitoksen vaikutus vuosikatteeseen

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Vaikutus toimintakatteeseen	-49 021	2 474	-46 546
Ulkoiset rahoituserät	60 459	10	60 468
Vaikutus vuosikatteeseen	11 438	2 484	13 922

Liikelaitoksen vaikutus poistojen määrään ja tilikauden tulokseen

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Vaikutus vuosikatteeseen	11 438	2 484	13 922
Vaikutus poistoihin	-7 594	-2 557	-10 151
Vaikutus tilikauden tulokseen	3 844	-73	3 773

Yllä olevien laskelmien mukaan liikelaitoksen talous parantaa kaupungin toimintakatetta 2,4 milj. euroa, vuosikatetta 2,5 milj. euroa, heikentää kaupungin tuloista 73.000 euroa ja kasvattaa kaupungin poistoja 2,5 milj. euroa.

Liikelaitoksen vaikutus toiminnan rahoitukseen

1 000 euroa	Talousarvion toteutuminen		Eliminoinnit		Rahoituslaskelma kaupungin tilinpäätöksessä
	Kaupunki	Liikelaitos	Kaupunki	Liikelaitos	
Tulorahoitus					
Vuosikate	11 702	2 220	-264	264	13 922
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-246				-246
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-20 264	-2 059			-22 323
Rahoitusosuudet investointimenoihin	124	42			166
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	805	22			827
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 879	224	-264	264	-7 654
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-176				-176
Antolainasaamisten vähennys	817				817
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 179				11 179
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 097	-717			-9 813
Lyhytaikaisten lainojen muutos	13 504				13 504
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	20				20
Saamisten muutos	-1 002	147	-220	0	-1 075
Korottomien velkojen muutos	-7 352	346	0	220	-6 786
Vaikutus maksuvalmiuteen	15	0	-220	220	15

Liikelaitoksen vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Vaikutus vuosikatteeseen	11 438	2 484	13 922
Ulkoiset investointimenot	-20 264	-2 059	-22 323
Ulkoiset investointitulot	683	63	747
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	-8 143	488	-7 656

Liikelaitoksen vaikutus rahoituksen rahavirtaan

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Antolainasaamisten muutos	641	0	641
Lainakannan muutos	15 586	-717	14 870
Muut maksuvalmiuden muutokset	-8 553	712	-7 841
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	7 674	-5	7 670

Liikelaitoksen vaikutus maksuvalmiuteen

	Kaupunki	Liikelaitos	Yhteensä
Vaikutus toiminnan ja investointien rahavirtaan	-8 143	488	-7 654
Vaikutus rahoituksen rahavirtaan	7 674	-5	7 670
Vaikutus maksuvalmiuteen	-468	484	15

Ylläolevien laskelmien mukaan liikelaitoksen talous parantaa kaupungin toiminnan ja investointien rahavirtaa 0,4 milj. euroa, heikentää rahoituksen rahavirtaa 5.000 euroa ja parantaa maksuvalmiutta 0,5 milj. euroa.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Kaupungin toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta sekä oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Tunnusluvun avulla arvioidaan tulorahoituksen riittävyttä. Kun tunnusluvun arvo on 100%, oletetaan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kaupungin vuotuista keskimääräistä investointitasoa.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvon ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Toiminnan ja investointien rahavirran tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla seurataan investointien omarahoituksen toteutumista. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate

$$= 100 * (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanhoitokulut})$$

Tunnusluku kuvaa kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa.

Kassan riittävyys, pv

$$= 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, %

$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 % omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kaupungin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kaupungilla on selviytyä takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainakanta 31.12.

$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat ja vuokravastuut 31.12

$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainasaamiset 31.12.

$= \text{Sijoituksiin merkitys jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

Liikelaitoksen tunnusluvut

Sijoitetun pääoman tuotto, %

$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Voitto, %

$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Investointien tulorahoitus, %

$= 100 * (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvoalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta

Tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden toiminnan ja investointien rahavirran kertymä.

Quick ratio

= $\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Maksuvalmiussuhde joka kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvut luokitusasteikko: hyvä yli 1, Tyydyttävä 0,5–1, heikko alle 0,5.

Current ratio

= $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Käyttöpääomasuhde joka kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio -tunnuslukua paremmin myös eri toimialojen yritysten kertailuun. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä yli 2, tyydyttävä 1–2, heikko alle 1.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuotoista sekä tuesta ja avustuksesta kunnalta.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi liikelaitosten välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet liikelaitoksella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate

= $100 * (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanhoitokulut})$

Tunnusluku kuvaa kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= $\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$

Luku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Haminan kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja

Haminassa 22.4.2024

Antti Pakkanen
puheenjohtaja

Elina Inkeroinen-Lalu
I varapuheenjohtaja

Nina Peltonen
II varapuheenjohtaja

Petri Harju
jäsen

Hannah Honkanen
jäsen

Peter Muurman
jäsen

Anna Mäkelä
jäsen

Tero Pasi
jäsen

Ville Virtanen
jäsen

Ilari Soosalu
kaupunginjohtaja

TILINTARKASTAJIEN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Haminassa

BDO Audiator Oy

Ulla-Majja Tuomela, KHT, JHTT
päävastuullinen tilintarkastaja

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Kirjanpitokirjat

Päiväkirja	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 10v.
Pääkirja	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 20v.
Vesiliikelaitoksen erilliskirjanpidon päiväkirja	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 10v.
Vesiliikelaitoksen erilliskirjanpidon pääkirja	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 20v.
Tasekirja	sähköisesti arkistoituna sidottuna	säilytetään pysyvästi

Tositelajit

10	Pankkitositteet
11	Kassatositteet
12	Ceepos kassatositteet
13	Pankkitositteet Vesi
15	Muistiotositteet
20	Ostolaskujen maksatus
21	Ostolaskut, taloushallinto
29	Ostolaskut sähköinen järjestelmä
30	Myyntireskontra suoritukset
31–33	Yleislaskutus
38	Yleislaskutus, vuokrat
40	Luottotappiot
41	Sisäinen laskutus
43	Timmi-laskutus
45	Hyvitysten ja ennakoiden kohdistus
51	Varhaiskasvatuksen laskutus
70	Maanvuokrat
75	Facta rakennusvalvontalaskutus
76	Hulevesilaskutus
78	Vesilaskutus, Ropo
79	Vesilaskutus suoritukset, Ropo
82	Sisäisen laskennan Excel-tositteet
90	Palkkasiirrot kirjanpitoon
91	Käyttöomaisuuskirjanpito
92	Automaattikirjaukset
94–95	Laskennalliset kirjaukset
96–99	Tuloksen kirjaus

Tositeaineisto säilytetään 10 vuotta.

EU-projekteihin liittyvä tositeaineisto säilytetään 10 vuotta viimeisestä maksatuksesta ohjelmakauden päättymisestä lukien.

Konsernitilinpäätös:

Konsernitilinpäätöksen pääkirja	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 20 v.
Konsernitilinpäätöksen päiväkirja	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 10 v.
Yhdistelylaskelmat	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 10 v.
Tositeaineisto	sähköisesti arkistoituna	säilytetään 10 v.